

Observatori del Treball de les Illes Balears

Informe sobre el mercat de treball de les Illes Balears

Any 2010

**Govern
de les Illes Balears**

Observatori del Treball de les Illes Balears

Informe sobre el mercat de treball de les Illes Balears

Any 2010

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Turisme i Treball

Cofinançat per:

Invertim en el teu futur

Unió Europea
Fons Social Europeu

Direcció:

Llorenç Pou Garcias

Director general de Planificació Estratègica

Coordinació:

Delia Riera Tur

Directora adjunta de l'Observatori del Treball

Autors:

Delia Riera Tur, Maria del Mar Ribas Mas, Baltasar Ramis Llabrés,
Catalina Martorell Company

Impressió:

Gráficas Salas S.L.

Dipòsit legal: PM-473-2008

ISBN: 978-84-694-2737-8

Si voleu més informació i/o subscriure-us
als informes de l'Observatori del Treball de les Illes Balears
podeu adreçar-vos a otib@dgplaes.caib.es o a la:

Direcció General de Planificació Estratègica
Conselleria de Turisme i Treball
Plaça de Son Castelló, 1
Polígon de Son Castelló. 07009 Palma
Tel.: 971 17 63 00
<http://observatorideltreball.caib.es>

Aquesta publicació ha estat cofinançada per
la Unió Europea, Fons Social Europeu,
i impresa en paper ecològic.
Es permet reproduir totalment o parcialment
la informació que conté aquest informe,
sempre que se n'esmenti la font i l'autoria.

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	5
RESUM EXECUTIU	7
PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL	8
1.1 Evolució econòmica internacional	8
1.2 Evolució econòmica espanyola	10
PART II. PANORAMA DEMOGRÀFIC I ECONÒMIC A LES ILLES BALEARS	11
2.1 Evolució de l'estructura demogràfica	11
2.2 Evolució econòmica	13
2.3 Evolució del teixit empresarial	15
PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS	25
3.1 La població activa	25
3.1.1 Evolució de la població activa i de la població inactiva	25
3.1.2 Població activa per nivell d'estudis	27
3.1.3 Evolució de la taxa d'activitat	29
3.2 La població ocupada	31
3.2.1 Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social	31
3.2.2 Ocupats per activitat econòmica	34
3.2.3 Ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat	40
3.2.4 Ocupats per nivell d'estudis	41
3.2.5 Ocupats per tipus de contracte i de jornada	44
3.3 La població aturada	45
3.3.1 Evolució de la població aturada	45
3.3.2 Atur per activitat econòmica	49
3.3.3 Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis	50
3.3.4 Evolució de la taxa d'atur	51
3.3.5 Anàlisi familiar de l'atur	53
3.3.6 Durada de la demanda	54
3.4 Condicions de treball i relacions laborals	55
3.4.1 Els convenis col·lectius	55
3.4.2 Els costos laborals i les hores treballades	56
3.4.3 La sinistralitat laboral	57
3.4.4 Regulació de l'ocupació	60
PART IV. POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ	61
4.1 Introducció	61
4.2 Serveis d'orientació i intermediació laboral	62
4.2.1 L'orientació laboral	62
4.2.2 La intermediació laboral	65
4.3 Mesures directes de creació d'ocupació	65
4.4 La formació professional per a l'ocupació	69
4.4.1 Accions formatives per a treballadors preferentment desocupats	71
4.4.2 Accions formatives mitjançant convenis instrumentals	74
4.4.3 Accions formatives per a col·lectius vulnerables	75
4.4.4 Accions formatives per a treballadors preferentment ocupats	76
4.5 Mesures de suport a la iniciativa empresarial	77
4.6 Mesures de foment de la igualtat d'oportunitats	80
5 ANNEX: QUADRES PER ILLES	81
6 ÍNDEX DE QUADRES I GRÀFICS	97
7 RELACIÓ DE FONTS I INDICADORS	107

Presentació

Malauradament, l'any 2010 ha suposat la continuació d'una situació econòmica i social molt difícil, la qual s'ha traduït en l'àmbit laboral en l'allargament temporal de la crisi econòmica. En aquest sentit, el fet més remarcable és precisament l'allargament de la crisi econòmica; una durada sense precedents amb crisis anteriors, com ara la de l'any 1993, i que està agreujant la situació de les persones més afectades per la crisi, entre elles, d'una manera destacada, la de les persones aturades de llarga durada.

En aquest context, en què conviuen una desacceleració del ritme de destrucció de llocs de feina i una estabilització de la xifra d'aturats cap a final d'any, amb l'agreujament de la situació dels aturats amb més dificultats de reinserció laboral, entenem que la publicació de *l'Anuari del mercat de treball de les Illes Balears, 2010*, pren més sentit que mai. En efecte, és en els moments de canvi quan l'anàlisi del mercat de treball és més oportuna que mai, especialment des de l'òptica de l'impuls de polítiques actives d'ocupació eficients.

Des de la Conselleria de Turisme i Treball i el SOIB hem esmerçat recursos extraordinaris per afrontar la crisi al llarg del 2010, incentivant la contractació, impulsant la contractació directa d'aquelles persones aturades de llarga durada i sense prestacions, posant en marxa nous programes de segona oportunitat per a joves, posant més recursos en formació, etc., tal com es reflecteix de manera detallada en el capítol específic de polítiques actives d'ocupació.

Malgrat que el nombre de persones que s'han pogut beneficiar d'algun tipus de política activa impulsada per la Conselleria i el SOIB assolí el 2010 una xifra superior a les 62.000 persones -abans de la crisi, en el 2008 fou de 35.000-, fet que mostra l'augment de la capacitat de resposta laboral davant la crisi, també és cert que aquesta xifra encara resulta insuficient.

En el moment d'escriure aquestes línies, el segon trimestre de 2011, l'economia balear ja està remuntant i ens trobam en una situació de generació neta d'ocupació i de caiguda interanual de l'atur. No obstant l'anterior, voldríem fer palesa la necessitat de seguir perseverant en les polítiques actives. Això sí, el mercat de treball anirà modificant-se de la mà de la recuperació, de manera que sense perdre intensitat en els recursos humans i pressupostaris invertits en l'àmbit de treball, s'ha de saber anar modificant les polítiques actives i adaptar-les a les necessitats dels nostres treballadors i treballadores. Esperam que aquesta publicació us ofereixi pistes d'aquestes noves línies d'actuació.

SR. LLORENÇ POU GARCÍAS
Director general de Planificació Estratègica

HBLE. SRA. JOANA M. BARCELÓ MARTÍ
Consellera de Turisme i Treball

Resum executiu

- Segons el Fons Monetari Internacional (FMI), l'economia mundial s'està recuperant aviat, si be és cert que els països europeus ho fan a un ritme més lent que els emergents i en desenvolupament. Així, s'atribueix a la zona euro una taxa de creixement global del PIB del 1,8% en 2010 i, específicament, encara es registra una contracció del -0,2% a Espanya, tot i que la tendència és a la reactivació progressiva.
- En aquest context, les Illes anoten també una taxa interanual del PIB negativa del -0,8% en 2010, que en tot cas suposa una clara millora sobre l'evolució de 2009 (-2,7%). Aquesta recuperació ve donada pels serveis, especialment pels relacionats amb el subsector turístic, perquè la construcció manté xifres negatives, si be amb tendència a suavitzar-se (del -8,3% de principis d'any al -4,5% del darrer trimestre en termes de variació interanual).
- Així, tant el DIRCE de l'INE com el registre de comptes de cotització amb afiliats d'alta de la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS) mostren la pèrdua d'un 2,5% de les empreses registrades sobre l'any anterior. Aquesta pèrdua procedeix principalment de les activitats de la construcció (-11,7% segons la TGSS), mentre que els serveis d'allotjament senyalen una evolució discreta però positiva (0,6%).
- En termes de mercat de treball, la població activa segueix creixent (1,1% des de 2009) degut sobre tot a la constant incorporació d'immigració laboral, enguany comunitària (doncs en 2010 el grup de nacionalitat extra-comunitària decreix un 4,1%).
- Mentre tant, l'ocupació manté una evolució negativa, tot i que també mostra tendència a revifar (del -6,1% de 2009 al -1,8% en 2010 segons l'EPA). Com en el cas del teixit empresarial, la destrucció d'ocupació prové essencialment (en un 52%) del retall d'afiliació en la construcció, seguit de lluny del comerç al detall i l'engròs (16,4% de la caiguda) doncs altres sectors com la restauració i l'hoteleria (854 altes en total), els serveis socials (268 altes), la consultoria de gestió empresarial (222 altes) i altres activitats professionals, científiques i tècniques (246 afiliats més) mostren un avanç positiu. Per illes, destaca la millor reacció de les Pitiüses, que guanyaren un 1% d'afiliats.
- Del costat de l'atur, es manté una taxa del 20,4%, similar a l'espanyola (20,1%), registrant-se un total de 82.882 persones desocupades, un 11,4% més que en 2009 segons el SOIB. Cal adonar-se'n que un 43,4 % de l'increment de l'atur es deu a l'augment de població activa, mentre que el 56,6 % restant és resultat de la caiguda de l'ocupació. Els joves, concentrats en feines del turisme, i les persones sense estudis són dos col·lectius especialment afectats per aquesta situació, raó per la qual s'ha d'insistir en la importància d'incrementar la formació, al temps que es crea un teixit empresarial divers, més basat en la societat del coneixement i menys dependent del turisme.
- Per a donar suport al conjunt de persones aturades i generar ocupació, la Conselleria de Turisme i Treball ha desenvolupat al llarg de 2010 un conjunt de polítiques actives de les quals cal destacar: que els serveis d'orientació del SOIB atengueren 27.858 persones, un 20,8 % més que en l'any 2009; que es dedicaren més de 18,6MM€ en mesures directes per a la creació d'ocupació i altres gairebé 26 MM € en cinc diferents programes de formació per l'ocupació, que aconseguiren formar 31.000 persones. A més, s'invertiren prop de 2 MM € en iniciatives de promoció de l'autoocupació i es contractaren 90 agents de desenvolupament local per a donar suport a tots els ajuntaments de les Illes.

1 PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

1.1 Evolució econòmica internacional

L'activitat mundial mostra clars signes de recuperació de la crisi, tot i que a dues velocitats diferenciades: suau en les economies avançades i vigorosa en les economies emergents i en desenvolupament.

Segons l'informe de gener de 2011 de *Perspectives de l'economia mundial* del Fons Monetari Internacional (FMI), l'activitat mundial mostra clars signes de recuperació de la crisi, tot i que a dues velocitats diferenciades: en les economies avançades l'activitat és suau, mentre que en moltes d'emergents els indicis d'activitat són ben vigorosos. Així, mentre que s'atribueix un creixement global en 2010 del 10,3% per a la Xina i del 9,7% per a la Índia, la zona euro s'espera que tanqui l'any amb una taxa de l'1,8%.

Quant al comerç mundial, en 2010 augmentà en conjunt un 12%, recuperant-se de la forta caiguda de l'any anterior (-10,7%). Creixeren tant les exportacions com les importacions als països avançats i als emergents, si be amb més força en aquest darrers. D'altra banda, la inflació s'ha mantingut controlada (1,5%) en les economies avançades, però ha crescut notablement en els països en desenvolupament (6,3%), el que suposa un focus de vulnerabilitat.

Amb les darreres xifres publicades, en el tercer trimestre de 2010 l'activitat mundial es va expandir a una taxa anualitzada que superà el

3,5%, després d'un segon trimestre on assolí el 5%. A nivell general, el FMI avista indicis de que el consum privat –tan afectat durant 2009– està revifant en les grans economies avançades; i també en les economies emergents i en desenvolupament veu un creixement vigorós durant dit tercer trimestre.

Així, per 2011 i 2012 Eurostat i FMI publiquen previsions de variacions del PIB molt similars que estimen que el producte mundial s'expandirà prop d'un 4,5% ambdós anys. Aquesta mitjana prové d'unes expectatives de major creixement dels països emergents i en desenvolupament, dels que s'espera una variació del 6,5%, mentre que per les economies avançades les previsions són molt més discretes (2,5%). Específicament, per la zona euro es preveu un augment de l'1,5% del PIB en 2011 i de l'1,7% en 2012. Tot i que el FMI ha revisat aquestes previsions a l'alça des del seu informe d'octubre de 2010, considera que es tracta d'un avanç anèmic considerant la magnitud de la recessió viscuda i les elevades taxes d'atur.

També la Comissió Europea afirma¹ que la recuperació econòmica s'afiança, però alerta del risc d'una pujada de preus de l'energia, motivada per l'actual inestabilitat en el nord d'Àfrica. Per això, la Comissió ha elevat en març les seves previsions d'inflació per la zona euro en 2011 des de l'1,8% fins el 2,2%, a partir de les anàlisis de les set principals economies europees –que representen el 80% de l'economia de l'UE–.

¹ EU interim forecast: Recovery gaining ground, 1 de març de 2011.

Quadre 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial

Àrea	2009	2010	Perspectives 2011	Perspectives 2012
Taxa de variació interanual del PIB				
Índia	5,7	9,7	8,4	8,0
Xina	9,2	10,3	9,6	9,5
Brasil	-0,6	7,5	4,5	4,1
Estats Units	-2,6	2,8	3,0	2,7
Japó	-6,3	4,3	1,6	1,8
Regne Unit	-4,9	1,7	2,0	2,3
Zona euro	-4,1	1,8	1,5	1,7
Alemanya	-4,7	3,6	2,2	2,0
França	-2,5	1,6	1,6	1,8
Itàlia	-5,0	1,0	1,0	1,3
Espanya	-3,7	-0,2	0,6	1,5
Comerç mundial (béns i serveis)				
Volum de comerç mundial (béns i serveis)	-10,7	12,0	7,1	6,8
Importacions				
Economies avançades	-12,4	11,1	5,5	5,2
Economies emergents i en desenvolupament	-8,0	13,8	9,3	9,2
Exportacions				
Economies avançades	-11,9	11,4	6,2	5,8
Economies emergents i en desenvolupament	-7,5	12,8	9,2	8,8
Preus al consumidor (IPC)				
Economies avançades	0,1	1,5	1,6	1,6
Economies emergents i en desenvolupament	5,2	6,3	6,0	4,8

Font: FMI, Perspectives de l'economia mundial, gener 2011

Quadre 2. Evolució de les taxes d'ocupació i atur en 2010 segons països

Àrea	Taxa d'ocupació 2010			Taxa d'atur 2010		
	I T	II T	III T	I T	II T	III T
Estats Units	-	-	-	9,7	9,6	9,6
Japó	-	-	-	4,9	5,2	5,1
Regne Unit	69,0	69,3	70,0	8,1	7,8	8,0
UE-27	63,6	64,3	64,6	10,2	9,6	9,4
Alemanya	70,2	71,0	71,5	8,1	7,1	6,8
França	63,6	64,2	64,4	9,8	9,0	9,1
Itàlia	56,6	57,2	56,7	9,2	8,5	7,7
Espanya	58,3	58,6	58,9	20,2	20,2	19,9

Font: EUROSTAT, Ministeri d'Economia i Hisenda

1.2 Evolució econòmica espanyola

L'economia espanyola tancà el 2010 amb una contracció del 0,1% del PIB, però mostra signes d'una progressiva reactivació. També el mercat de treball assenyalava una tendència a l'estabilització, malgrat roman una elevada taxa d'atur (20,3% al quart trimestre).

L'economia espanyola tancà el 2010 amb una contracció del 0,1% del PIB, xifra encara negativa però que denota la progressiva millora de l'economia sobre l'inici de l'any, que començà amb un decreixement del -1,4%. Després de l'estancament del segon semestre, l'activitat econòmica començà a mostrar signes de reactivació el tercer i quart trimestre de l'any (0,2% i 0,6% de variació interanual respectivament).

La menor contracció anual s'explica per la milloria en el consum de les llars, que creixé un 1,2% en 2010, més del doble del previst, així com per l'aportació positiva del sector exterior (de l'1,3%). Al contrari, en l'altre costat de

la balança ressalten la menor despesa pública (entre el -1,1% del primer trimestre i el -0,9% del darrer), obligada pel pla d'austeritat nacional; i la baixada de la formació bruta de capital fix (vegeu quadre 3).

En detall, el VAB de l'agricultura, ramaderia i pesca mostra un quart trimestre en positiu (0,3%), després de tres trimestres de caiguda (-1,2%, -2,1% i -2,2%). El sector de la indústria i l'energia anota un clar avanç des del segon trimestre (2,4%) i acaba l'any amb una variació interanual del 3,4%. La construcció, del seu costat, segueix caient durant tot l'any, si be corregeix suaument la seva davallada el darrer trimestre (-5,8%). I, en darrer lloc, els serveis és el sector que millor evolució presenta, amb tres trimestres en positiu, assolint el darrer un creixement de l'1,1%.

Quant al mercat de treball, l'ocupació moderada progressivament la seva caiguda (del -3,9% d'inicis d'any al -1,4% del darrer trimestre) i assenyalava una tendència a l'estabilització, si be amb una alta taxa d'atur (20,3% al quart trimestre) que costarà remuntar.

Quadre 3. Quadre macroeconòmic de l'Estat espanyol (2010)

Taxes de variació interanual	2010TI	2010TII	2010TIII	2010TIV
Despesa en consum final	-0,5	1,5	0,9	0,9
Gasto en consum final de les llars	0,3	2,2	1,5	1,7
Gasto en consum final de les AAPP	-1,1	-0,1	-0,7	-0,9
Formació bruta de capital				
Formació bruta de capital fix (FBCF)	-10,5	-6,7	-6,7	-6,1
FBCF. Béns de equipament. Total	-4,6	8,7	2,4	1,2
FBCF. Construcció. Total	-11,3	-11,3	-11,2	-10,6
FBCF. Altres productes. Total	-15,8	-11,0	-3,0	-1,5
Demanda nacional (aportació al creixement del PIB)	-3,0	-0,3	-0,7	-0,6
Exportacions de béns i serveis	9,4	11,9	9,4	10,5
Importacions de béns i serveis	2,0	9,6	5,0	5,3
PIB pm taxa intertrimestral	0,1	0,3	0,0	0,2
PIB pm taxa interanual	-1,4	0,0	0,2	0,6
VAB pb Agricultura, ramaderia i pesca	-1,2	-2,1	-2,2	0,3
VAB pb Indústria i Energia	-1,0	2,7	3,1	3,4
VAB pb Construcció	-6,4	-6,5	-6,6	-5,8
VAB pb Serveis	-0,6	0,4	0,8	1,1
Ocupació total (otc)	-3,9	-2,4	-1,6	-1,4
Taxa d'atur (EPA) en% de la població activa	20,0	20,1	19,8	20,3
ESI (indicador de clima econòmic)	92,5	92,4	91,3	92,0

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Economia i Hisenda. Base 2000. PIB a preus de mercat (PIB pm). Oferta (índex de volum encadenats). Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari.

2 PART II. PANORAMA DEMOGRÀFIC I ECONÒMIC A LES ILLES BALEARS

2.1 Evolució de l'estructura demogràfica

La població balear segueix creixent, un 1% respecte 2009, tant per l'augment de població nacional com comunitària, mentre que els residents extracomunitaris presenten un decreixement (191 baixes padronals).

El Ministeri d'Economia i Hisenda augura que la recuperació econòmica continuarà durant 2011 i apunta, en el seu escenari macroeconòmic 2009-2011, un increment del 1,3% del PIB per a 2011 i un avanç del 0,3% en l'ocupació total. El Banc d'Espanya, de la seva part, manté que les perspectives per 2011 dibuixen un horitzó de reactivació lenta i molt dependent del sector exterior, condicionada pel ajust fiscal i el procés de sanejament que afronta el sector privat.

Finalment, la Comissió Europea també considera que el motor de l'economia serà la demanda externa i redueix l'avanç del PIB al 0,8%, el creixement més dèbil de totes les economies europees. Així com reconeix el progrés espanyol en la consolidació fiscal i les reformes del mercat de treball, el sistema de pensions i el sector financer, també assenyalava com a riscos la

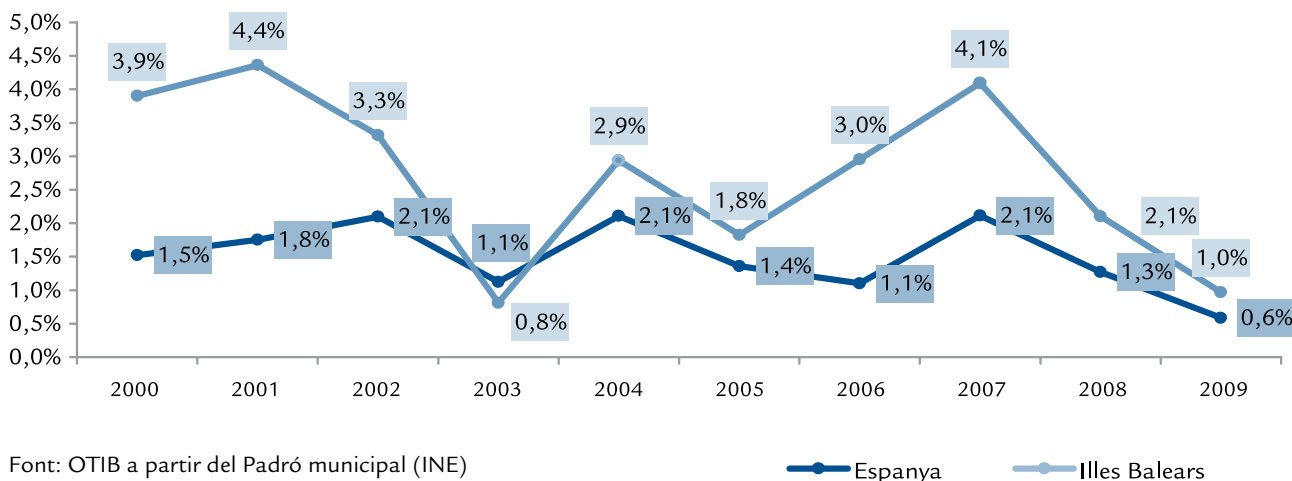
dèbil demanda domèstica - afectada per la reducció de la inversió pública i l'elevat atur- i les dificultats d'accés a crèdit pel sector privat.

D'acord amb les dades del Padró municipal d'1 de gener de 2010, la població balear era d' 1.106.049 persones,² 10.623 persones més que l'any anterior, el que implica un creixement de l'1%. En comparació, a l'Estat la població tot just augmentà un 0,6% (vegeu el gràfic 1). Si es mira l'evolució de les Illes des de l'any 2000, s'aprecia que aquest creixement ha estat constant, acumulant un 30,8% més de residents des de llavors. De nou en comparació, al conjunt d' Espanya l'increment acumulat és menor, d'un 16,1%.

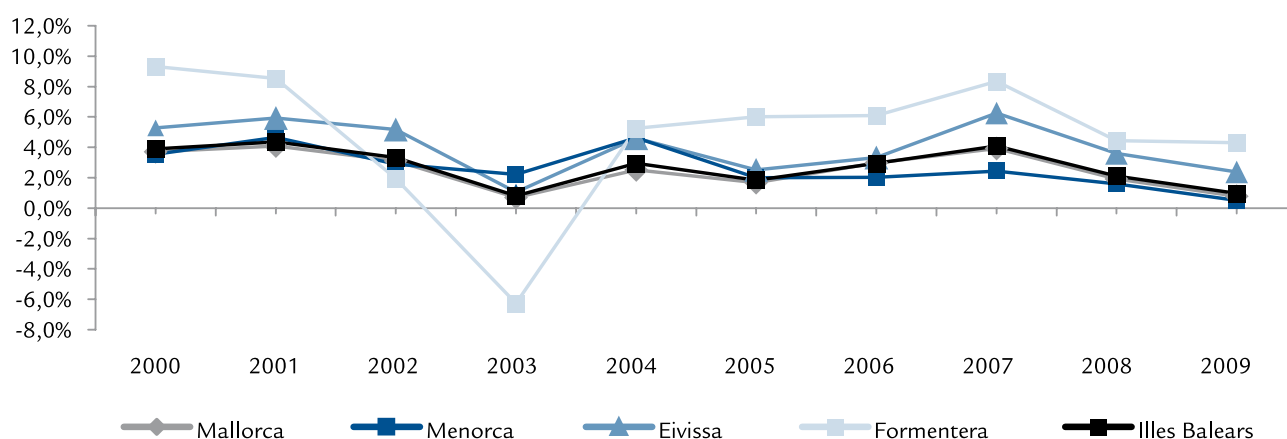
Per illes, Mallorca registra una població de 869.067 persones (el 78,6 % del total de les illes); Menorca, de 94.383 (8,5 %); Eivissa de 132.637 (12%) i finalment, Formentera de 9.962 (0,9 %). Respecte a l'any anterior, l'augment poblacional interanual més gran respecte a la mitjana balear (1%) s'ha produït a aquesta darrera illa de Formentera, amb un 4,3% de creixement, seguida de Eivissa, que anota un 2,4%. Mallorca i Menorca registren un 0,8% i un 0,5% respectivament. Si es mira des d'una

² Les dades en data 1 de gener del 2010 reflecteixen la realitat del 2009, i així per a cada any, per la qual cosa en el gràfic 1 s'associa cada any amb la data d'1 de gener de l'any posterior.

Gràfic 1. Creixement interanual de la població de les Illes Balears i de l'Estat espanyol (2000-2009)

Gràfic 2. Creixement percentual de la població per illes (2000-2009)

Font: OTIB a partir del Padró municipal (INE)

perspectiva temporal més àmplia, es confirma aquest creixement demogràfic diferencial per illes: a Eivissa i Formentera ha presentat una intensitat més gran, amb un augment acumulat entre els anys 2000 i 2009 del 48,0% i el 58,4% respectivament, a Mallorca fou del 28,4% i del 29,8% a Menorca (vegeu el gràfic 2).

L'augment de la població en el conjunt balear respecte a l'any anterior prové tant del creixement de la població espanyola (5.929 persones) com de la immigració comunitària (4.694 persones), mentre que els residents extracomunitaris presenten un atípic decrement de 191 baixes³. Així, el total dels estrangers supo-

sen un 21,9% dels habitants balears; específicament un 11,5% els comunitaris i un 10,4% els nacionals de tercers països.

Cal dir que en relació al 2009 tot just no s'aprecia variació, però si la mirada s'amplia fins a l'inici de la dècada es veu un fort progrés des de l'any 2000, quan en conjunt els estrangers tan sols eren el 8,4% de la població empadronada. Les Illes segueixen doncs caracteritzant-se per una forta pressió immigratòria. En comparació, el quadre 5 mostra com a Espanya només suposen el 12,2% dels habitants en 2009, tot i que també han viscut un fort increment des del 2000.

Quant a la distribució per edats, el 70% de la població es troba en edat de treballar (de 16 a 64 anys), essent major el pes de la població dependent menor d'edat (16,1%) que la de ter-

³ S'ha de tenir en compte que el padró aplica el procediment de caducitat de les inscripcions padronals dels estrangers no comunitaris sense autorització de residència permanent que no siguin renovades cada dos anys.

Quadre 4. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i de l'edat a les Illes Balears (2006 - 2009)

	Valors absoluts				Pes sobre el total de la població			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Nacionalitat								
Pob. espanyola	840.480	849.808	857.864	863.793	81,5%	79,2%	78,3%	78,1%
Pob. estrangera	190.170	223.036	237.562	242.256	18,5%	20,8%	21,7%	21,9%
UE-27	96.329	113.595	122.089	126.974	9,3%	10,6%	11,1%	11,5%
NO UE	93.841	109.441	115.473	115.282	9,1%	10,2%	10,5%	10,4%
Grups d'edat								
< 16 anys	164.681	171.146	175.300	177.858	16,0%	16,0%	16,0%	16,1%
16-64 anys	724.915	756.018	769.949	773.701	70,3%	70,5%	70,3%	70,0%
> 64 anys	141.054	145.680	150.177	154.490	13,7%	13,6%	13,7%	14,0%
Total població	1.030.650	1.072.844	1.095.426	1.106.049	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir del Padró municipal (INE)

cera edat (14%). Cal dir que aquesta és una altra de les conseqüències de l'arribada de població estrangera a les Illes durant els darrers anys, que ha rejuenit la població balear. En relació a l'any anterior tot just no s'aprecien canvis rellevants en els grups d'edat, excepte un petit decreixement en els trams de 15 a 34 anys, tant en homes com en dones, associable a la pèrdua de població extracomunitària que s'ha vist anteriorment; i el constant engrossiment dels majors de 39 anys.

En una visió més ample, si es comparen les distribucions per edats dels anys 2000 i 2009, la població balear potencialment activa (les persones que tenen entre 16 i 64 anys) ha crescut considerablement, en 167.084 persones: un 27,1%. La menor de 16 anys també mostra un increment del 25,6% i, finalment, la població de 65 anys i més ha augmentat en menor intensitat, un 20,4%.

2.2 Evolució econòmica

Les Illes Balears presenten una caiguda del -0,8% del PIB per al total de l'any, però gràcies al comportament positiu dels serveis, especialment del subsector turístic, es preveu un 2011 moderadament positiu.

Com l'economia espanyola, que encara viu taxes de creixement del PIB negatives (-0,1%) en 2010, les Illes Balears presenten també una caiguda del -0,8% per al total de l'any. En tot cas, es tracta d'una considerable millora sobre les xifres del 2009 (-2,7%) que permet preveure un 2011 moderadament positiu, segons estima la Direcció General d'Economia de la Conselleria d'Economia i Hisenda⁴.

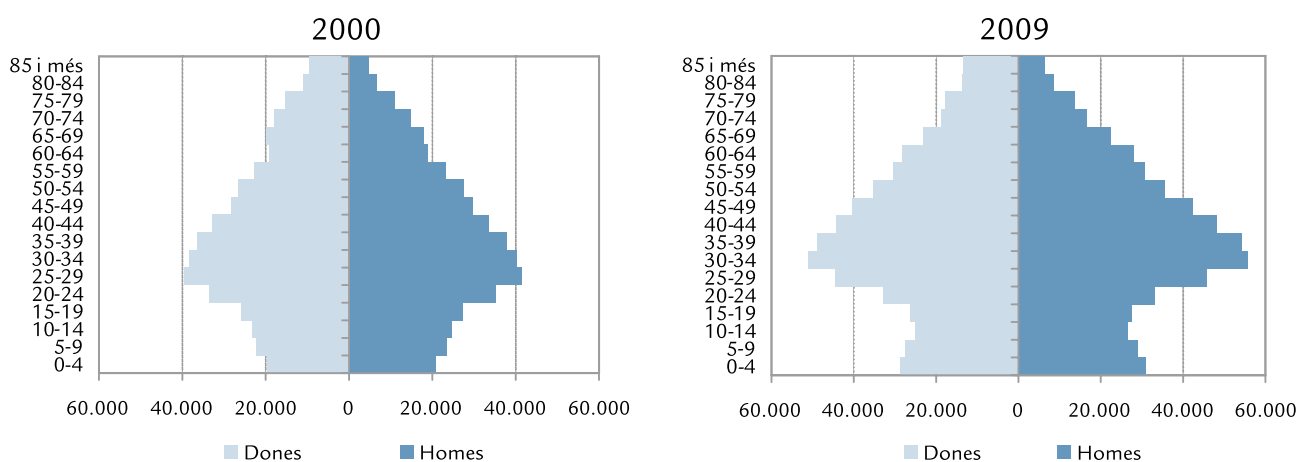
4 Revista de Conjuntura Econòmica de les Illes Balears, març 2011.

Quadre 5. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a l'Estat espanyol (2000 i 2009)

	Espanya		Illes Balears	
	2000	2009	2000	2009
Homes	49,0	49,4	49,8	50,2
Dones	51,0	50,6	50,2	49,8
Població estrangera respecte al total	3,3	12,2	8,4	21,9
Població entre 16 i 64 anys	67,5	67,5	69,1	70,0
TOTAL	41.116.842	47.021.031	878.627	1.106.049

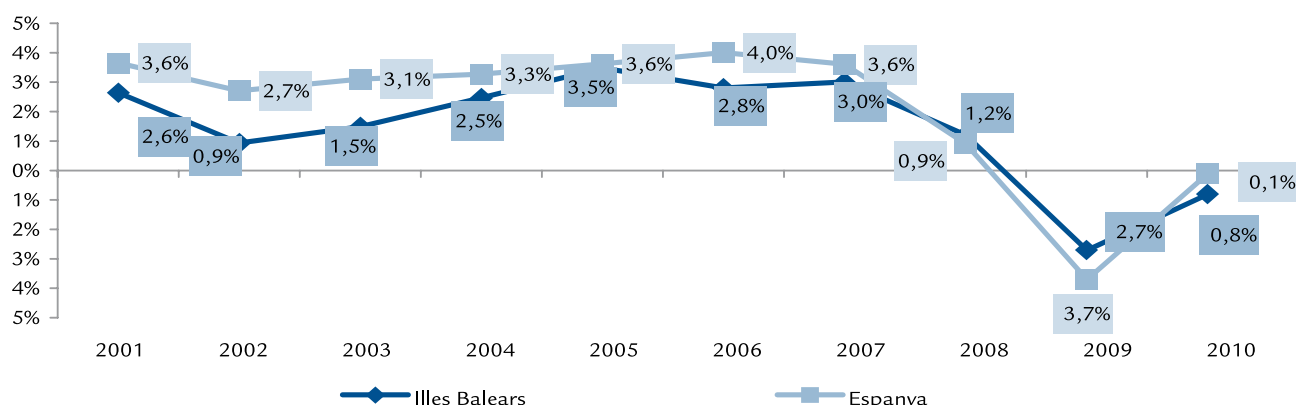
Font: OTIB a partir del Padró municipal (INE)

Gràfic 3. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2000 i 2009)

Font: OTIB a partir del Padró municipal (INE)

Gràfic 4. Taxa de creixement anual del VAB a preus constants a l'Estat espanyol i a les Balears (2000-2010)

Font: OTIB a partir de les dades de Comptabilitat regional d'Espanya (INE) i de la Direcció General d'Economia del Govern de les Illes Balears

En detall, segons mostra el quadre 6, el primer trimestre de l'any presentava una taxa global de variació interanual del -2,4% que s'ha anat suavitzant segons passaven els trimestres, de manera que els dos darrers mostren ja variacions interanuals positives, del 0,1% i 0,3% respectivament.

Aquesta tendència a la recuperació ve explicada pels serveis, l'únic sector que assoleix un avanç interanual positiu rondant un punt percentual els trimestres tercer i quart de 2010, de forma que compensa les pèrdues del primer semestre i acaba l'any amb una taxa del 0,0%. Cal atribuir aquesta millora als resultats del subsector turístic, bastant superiors als de l'any 2009 d'acord a les xifres disponibles. Al contrari, la construcció denota una situació encara difícil i mostra les davallades més marcades respecte al 2009, tot i que es suavitzen progressivament des del -8,3% de principis d'any al -4,5% del darrer trimestre. De la seva part, indústria i energia modera també la seva caiguda des del primer trimestre de 2010 (-4,0%) fins al darrer (-1,9%).

Pel que fa a la descomposició del creixement per illes, el quadre 7 detalla l'evolució des del 2007. Com es veu, tant els anys 2007 com 2008 mostren encara xifres positives, si be amb tendència a la disminució. El 2009 es caracteritza per l'entrada en recessió tècnica a cada una de les illes, més suau a les Pitiüses i més accentuada a Menorca. Finalment, el 2010 mostra com les Pitiüses ja s'han recuperat (1,0%), mentre

que Mallorca (-1,1%) i Menorca (-1,3%) frenen la caiguda i tendeixen a l'estabilització, suavitzant les variacions de l'any anterior.

Quadre 6. Evolució trimestral del VAB per sectors econòmics a preus constants (2007-2010)

		Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2007	I	1,5	3,9	3,0	3,0
	II	1,4	4,0	3,0	3,0
	III	1,4	3,8	3,2	3,1
	IV	1,4	3,0	3,1	3,0
2008	I	1,0	0,2	2,5	2,1
	II	0,6	-0,8	1,9	1,5
	III	0,3	-1,8	1,4	1,0
	IV	0,1	-2,9	0,7	0,2
2009	I	-2,3	-6,4	-0,8	-1,5
	II	-3,3	-9,2	-2,1	-2,9
	III	-3,9	-9,6	-2,6	-3,4
	IV	-4,3	-9,0	-2,4	-3,2
2010	I	-4,0	-8,3	-1,6	-2,4
	II	-3,1	-6,8	-0,5	-1,2
	III	-2,3	-5,2	0,9	0,1
	IV	-1,9	-4,5	1,1	0,3

Font: Direcció General d'Economia del Govern de les Illes Balears

Quadre 7. Creixement del VAB per illes (2007-2010)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Pitiüses
2007	3,0	3,2	1,4	2,7
2008	1,2	1,3	0,4	1,4
2009	-2,7	-2,8	-3,2	-2,2
2010	-0,8	-1,1	-1,3	1,0

Font: Direcció General d'Economia del Govern de les Illes Balears

2.3 Evolució del teixit empresarial

Segons el DIRCE, s'aprecia una pèrdua de 2.264 empreses (-2,5%) sobre 2009, un ajust major que l'estatal (-1,9%). Segons la TGSS han desaparegut 1.058 empreses amb afiliats durant 2010, especialment del sector de la construcció d'edificis i especialitzada, i en menor mida del comerç.

D'acord al Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE, l'1.1.2010 el nombre d'empreses a les Illes Balears era de 89.562, el que implica 81,7 empreses per cada mil habitants. De cara a l'evolució sobre 2009, s'aprecia una pèrdua de 2.264 empreses, un -2,5%, major que la taxa de variació del període anterior, que fou del -1,6%. Aquest ajust també ha estat més agressiu que al conjunt estatal, on assolí un -1,9%. La crisi pareix haver afectat més i amb cert retard a les Illes que a l'Estat, doncs. Si s'estudien les variacions per nombre d'assalariats es veu que han estat més afectades les empreses de 10 a 50 treballadors i les de 500 i més treballadors, que presenten les taxes més altes.

D'aquesta forma, el pes de les empreses sense assalariats augmenta any rere any (53,2% en 2010) i es manté el de les companyies amb un màxim de 2 treballadors (27,5%), mentre davalla progressivament el pes de les empreses amb 3 o més assalariats. Amb tot, l'estructura a les Illes és força similar a la nacional, on el pes de les microempreses sense treballadors és del 53,9%, seguit d'aquelles amb 1 a 2 treballadors (27,1%).

Quant al pes sectorial, destaquen sis activitats econòmiques que juntes sumen quasi la meitat (48,3%) del teixit empresarial a les Balears: construcció d'edificis (12,4 %) i construcció especialitzada (6,2%), comerç al detall (13,6 %) i a l'engròs (4,9 %), serveis de menjars i begudes (9,4%) i transport terrestre (4,5 %). Totes elles presenten un creixement negatiu respecte a 2009, destacant la davallada de les relacionades amb la construcció (específicament, -9,9% la construcció i -5,3% la construcció especialitzada), tot seguit del comerç al detall (-4,3%) i a l'engròs (-3,4%). En canvi, els serveis de restauració i personals tot just es mantenen estables (-0,9%).

Quadre 8. Evolució del nombre d'empreses segons la grandària a les Illes Balears i a l'Estat espanyol (2009-2010)

	Número d'empreses				Taxes de creixement		Pesos s/ total d'empreses (%)	
	Balears (Illes)		Nacional		Balears (Illes)	Nacional	Balears (Illes)	Nacional
	2009	2010	2009	2010	2010/09	2010/09	2010	2010
Sense assalariats	47.921	47.635	1.767.470	1.774.005	-0,6%	0,4%	53,2	53,9
1 a 2	25.176	24.667	919.092	893.005	-2,0%	-2,8%	27,5	27,1
3 a 5	9.800	9.249	332.671	318.155	-5,6%	-4,4%	10,3	9,7
6 a 9	4.243	3.969	151.233	143.016	-6,5%	-5,4%	4,4	4,3
10 a 19	2.767	2.365	101.601	88.396	-14,5%	-13,0%	2,6	2,7
20 a 49	1.329	1.125	55.641	48.765	-15,3%	-12,4%	1,3	1,5
50 a 99	313	289	15.075	13.745	-7,7%	-8,8%	0,3	0,4
100 a 199	182	177	7.672	7.098	-2,7%	-7,5%	0,2	0,2
200 a 499	58	54	3.578	3.374	-6,9%	-5,7%	0,1	0,1
500 a 999	20	17	1.008	952	-15,0%	-5,6%	0,0	0,0
1000 o més	17	15	789	752	-11,8%	-4,7%	0,0	0,0
Total	91.826	89.562	3.355.830	3.291.263	-2,5%	-1,9%	100,00	100,00

Font: OTIB a partir de dades del DIRCE (INE)

Quadre 9. Empreses segons l'activitat econòmica i grandària a les Balears (2009 - 2010)

CNAE-2009	Total 2010	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2010/09	Pesos segons núm. assalariats l'any 2010							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
Total grups CNAE09	89.562	100,0	-2,5	53,2	27,5	10,3	4,4	2,6	1,3	0,3	0,3
05 a 09 Indústries extractives	64	0,1	-5,9	29,7	18,8	15,6	15,6	14,1	4,7	0,0	1,6
10 a 11 Indústria d'aliments i begudes	552	0,6	3,6	25,5	27,2	15,9	11,4	10,0	7,6	1,8	0,5
12 Indústria del tabac	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13 Indústria tèxtil	132	0,1	-10,2	43,9	31,1	15,9	5,3	3,0	0,8	0,0	0,0
14 Confecció de peces de vestir	104	0,1	-11,9	49,0	30,8	10,6	3,8	3,8	1,9	0,0	0,0
15 Indústria del cuir i del calçat	161	0,2	-9,0	31,1	21,1	11,8	8,7	14,3	11,2	0,6	1,2
16 Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	552	0,6	-7,1	36,8	36,4	15,4	5,3	4,9	1,3	0,0	0,0
17 Indústria del paper	20	0,0	-9,1	15,0	25,0	15,0	25,0	15,0	5,0	0,0	0,0
18 Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	352	0,4	-1,9	44,0	31,0	10,2	6,5	5,4	2,0	0,6	0,3
20 Indústria química	43	0,0	0,0	30,2	30,2	18,6	4,7	11,6	4,7	0,0	0,0
21 Fabricació de productes farmacèutics	3	0,0	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0
22 Fabricació de productes de caupxú i plàstics	33	0,0	-2,9	27,3	21,2	21,2	6,1	24,2	0,0	0,0	0,0
23 Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	280	0,3	-3,8	25,7	28,9	14,6	11,8	11,8	6,1	0,7	0,4
24 Metal·lúrgia; fabricació de productes de ferro, acer i ferroaliatges	9	0,0	0,0	44,4	44,4	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25 Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	766	0,9	-4,8	32,0	35,5	17,6	6,7	6,3	2,0	0,0	0,0
26 Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	29	0,0	-3,3	27,6	27,6	24,1	13,8	6,9	0,0	0,0	0,0
27 Fabricació de material i equip elèctric	21	0,0	-8,7	23,8	14,3	47,6	4,8	4,8	4,8	0,0	0,0
28 Fabricació de maquinària i equip n.c.o.p.	38	0,0	-19,1	23,7	31,6	18,4	10,5	13,2	0,0	2,6	0,0
29 Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	4	0,0	-20,0	0,0	25,0	25,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0
30 Fabricació d'un altre tipus de material de transport	46	0,1	0,0	45,7	26,1	4,3	8,7	10,9	2,2	0,0	2,2
31 Fabricació de mobles	406	0,5	-6,9	43,3	30,8	15,8	4,9	4,4	0,7	0,0	0,0
32 Altres indústries manufactureres	246	0,3	-0,8	52,4	26,4	8,9	4,9	5,3	1,6	0,0	0,4
33 Reparació i instal·lació de maquinària i equip	759	0,8	-19,3	60,1	19,6	10,3	4,3	4,0	1,2	0,5	0,0
35 Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	206	0,2	-22,0	90,3	6,8	1,5	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5
36 Captació, depuració i distribució d'aigua	163	0,2	-1,2	59,5	23,3	6,7	5,5	3,1	1,2	0,6	0,0
37 Recollida i tractament d'aigües residuals	8	0,0	-20,0	12,5	37,5	37,5	0,0	0,0	12,5	0,0	0,0
38 Recollida, tractament i eliminació de residus; valorització	77	0,1	-33,0	22,1	20,8	6,5	18,2	10,4	14,3	2,6	5,2
39 Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	5	0,0	-83,9	0,0	40,0	40,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
41 Construcció d'edificis	11.067	12,4	-9,9	60,4	20,8	9,6	4,1	3,3	1,4	0,3	0,1
42 Enginyeria civil	433	0,5	-6,1	83,8	4,8	2,5	0,9	3,7	2,3	1,2	0,7
43 Activitats de construcció especialitzada	5.529	6,2	-5,3	50,8	28,1	12,2	4,1	3,2	1,2	0,3	0,0
45 Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.770	2,0	5,5	39,5	35,4	12,9	5,9	3,9	2,0	0,2	0,2
46 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	4.380	4,9	-3,4	48,5	24,5	12,1	8,1	4,1	2,3	0,3	0,1
47 Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	12.195	13,6	-4,3	46,1	35,1	12,5	4,5	1,3	0,4	0,2	0,0
49 Transport terrestre i per canonades	4.012	4,5	-3,1	56,7	32,9	5,8	2,3	1,2	0,9	0,2	0,1
50 Transport marítim i per vies navegables interiors	67	0,1	1,5	14,9	34,3	28,4	10,4	9,0	1,5	1,5	0,0
51 Transport aeri	17	0,0	-15,0	23,5	11,8	5,9	5,9	0,0	23,5	5,9	23,5

CNAE-2009	Total 2010	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2010/09	Pesos segons núm. assalariats l'any 2010							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
52 Emmagatzemament i activitats afins al transport	415	0,5	-3,5	29,6	26,0	16,1	9,2	10,8	4,8	1,0	1,2
53 Activitats postals i de correus	105	0,1	4,0	56,2	20,0	9,5	6,7	3,8	1,9	1,9	0,0
55 Serveis d'allotjament	1.639	1,8	-0,9	26,7	32,3	16,4	6,8	6,2	5,1	2,3	3,4
56 Serveis de menjars i begudes	8.433	9,4	-3,5	35,8	36,4	15,9	7,6	3,2	0,9	0,1	0,1
58 Edició	250	0,3	-8,1	58,8	22,0	8,0	5,2	1,2	2,8	0,8	0,8
59 Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de televisió, enregistrament de so i edició musical	151	0,2	-13,7	53,0	25,2	6,6	6,0	6,0	2,0	0,7	0,0
60 Activitats de programació i emissió de ràdio i televisió	64	0,1	-8,6	42,2	12,5	17,2	9,4	9,4	4,7	1,6	1,6
61 Telecomunicacions	129	0,1	0,8	49,6	27,1	12,4	5,4	3,9	0,0	0,0	0,0
62 Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb la informàtica	544	0,6	21,7	65,8	19,3	6,6	3,9	2,0	1,3	0,7	0,4
63 Serveis d'informació	91	0,1	5,8	58,2	19,8	11,0	3,3	3,3	2,2	2,2	0,0
64 Serveis financers, excepte assegurances i fons de pensions	166	0,2	69,4	61,4	22,9	6,0	2,4	3,0	1,2	0,6	0,6
65 Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	14	0,0	0,0	28,6	21,4	14,3	14,3	7,1	7,1	0,0	0,0
66 Activitats auxiliars dels serveis financers i de les assegurances	1.580	1,8	-2,8	71,1	22,6	4,4	1,4	0,4	0,1	0,0	0,0
68 Activitats immobiliàries	4.003	4,5	0,4	68,0	23,6	5,7	1,7	0,6	0,2	0,1	0,0
69 Activitats jurídiques i de comptabilitat	3.975	4,4	-1,7	62,6	23,8	8,4	3,3	1,6	0,2	0,1	0,0
70 Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	558	0,6	0,5	50,9	26,2	10,8	6,6	3,6	1,4	0,0	0,4
71 Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	3.161	3,5	-1,0	72,1	21,5	4,6	1,0	0,7	0,1	0,0	0,0
72 Investigació i desenvolupament	497	0,6	5,5	89,7	6,6	1,2	1,6	0,0	0,4	0,2	0,2
73 Publicitat i estudis de mercat	862	1,0	-1,5	67,4	18,3	6,7	4,1	2,7	0,6	0,1	0,0
74 Altres activitats professionals, científiques i tècniques	962	1,1	13,7	83,0	12,6	2,7	0,8	0,7	0,1	0,1	0,0
75 Activitats veterinàries	224	0,3	1,4	54,9	30,4	12,1	2,2	0,4	0,0	0,0	0,0
77 Activitats de lloguer	1.492	1,7	-1,3	58,2	28,2	8,6	3,2	0,7	0,7	0,1	0,2
78 Activitats relacionades amb l'ocupació	99	0,1	4,2	54,5	15,2	9,1	9,1	4,0	4,0	1,0	1,0
79 Activitats d'agències de viatges, operadors turístics	485	0,5	-2,6	39,2	31,3	13,4	5,6	3,9	2,3	1,6	1,2
80 Activitats de seguretat i investigació	77	0,1	20,3	46,8	19,5	13,0	7,8	5,2	3,9	1,3	0,0
81 Serveis en edificis i activitats de jardineria	1.459	1,6	105,8	57,9	23,2	9,8	3,6	3,2	1,2	0,4	0,2
82 Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars de les empreses	2.129	2,4	-4,3	67,7	20,9	6,1	2,2	1,8	0,8	0,1	0,3
85 Educació	1.574	1,8	1,2	46,3	21,0	13,6	6,7	3,9	5,5	2,2	0,8
86 Activitats sanitàries	3.308	3,7	3,3	67,6	22,4	6,2	1,5	1,0	0,7	0,1	0,2
87 Assistència en establiments residencials	63	0,1	3,3	11,1	15,9	9,5	9,5	14,3	23,8	6,3	7,9
88 Activitats de serveis socials sense allotjament	94	0,1	1,1	23,4	20,2	14,9	12,8	13,8	8,5	4,3	1,1
90 Activitats de creació, artístiques i espectacles	730	0,8	-4,9	78,2	13,7	3,4	1,6	1,4	0,8	0,5	0,3
91 Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	96	0,1	71,4	39,6	22,9	15,6	10,4	6,3	3,1	2,1	0,0
92 Activitats de jocs d'atzar i apostes	328	0,4	-4,7	28,0	42,7	15,5	4,6	5,8	2,1	0,0	0,9
93 Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	1.075	1,2	-4,7	41,7	31,6	11,1	5,6	5,9	2,2	0,8	1,1
94 Activitats associatives	713	0,8	-8,1	12,2	56,2	15,6	7,9	4,2	2,8	0,7	0,3
95 Reparació d'ordinadors, efectes personals i articles d'ús domèstic	715	0,8	21,2	66,7	21,3	8,1	3,1	0,7	0,1	0,0	0,0
96 Altres serveis personals	2.752	3,1	-1,6	53,1	34,2	8,8	2,8	0,8	0,4	0,0	0,0

Font: OTIB a partir de dades del DIRCE (INE)

Al contrari, tant pel seu pes sobre el total com per la seva evolució positiva sobre 2009 cal fer esment de les activitats: sanitàries (3.308 empreses en total, amb un creixement del 3,3%), venda i reparació de vehicles de motor (1.770 companyies, amb una variació interanual del 5,5%), educació (1.574 empreses, amb un 1,2% de creixement), serveis en edificis i jardineria (1.459 empreses, 105,8%) i finalment, altres activitats professionals, científiques i tècniques (962 empreses, 13,7% d'increment). Altres activitats presenten també una evolució positiva, si be pel seu menor volum no tenen un lloc tan destacat.

Sigui com sigui, les dades del DIRCE corresponen a l'1 de gener de 2010, de manera que la informació que recull fa referència a l'any 2009. Per analitzar la situació de 2010 convé llavors acudir a les dades mitjanes sobre centres de treball amb afiliats a la Seguretat Social (comptes de cotització). Segons aquesta font, en 2010 a les Illes estaven registrades 40.350 empreses amb treballadors d'alta, de fet doncs 1.058 menys (-2,5%) que l'any passat.

En detall, les activitats amb major presència segons la TGSS són: el comerç al detall (6.635 empreses amb assalariats, un 16% del total de comptes de cotització registrades en 2010); els serveis de restauració (5.628 empreses, un 14%); la construcció d'edificis (3.253 companyies, un 8%) i la construcció especialitzada (2.673 empreses, un 5%); i el comerç a l'engròs (1.925 companyies, un 5%). Les segueixen el transport terrestre i els serveis d'allotjament, rondant cada una d'elles el 4% del total.

D'aquestes activitats, les que presenten millor evolució sobre l'any 2009 són les relacionades amb el subsector del turisme. Així, els serveis de menjar i begudes mostren un avanç del 1,7% i els serveis d'allotjament del 0,6%. En canvi, segueixen caient les activitats de construcció d'edificis (-11,71%) i especialitzada (-6,67%), així com el comerç al detall (-2,49%) i a l'engròs (-2,22%), tot i que amb molta menor mida.

També destaquen per una evolució positiva, tot i que discreta, les activitats dels serveis d'allotjament (1.449 empreses, 0,61%), les activitats jurídiques i de comptabilitat (1.331 empreses, 0,25%) i les activitats sanitàries (929 empreses, 0,91%).

Finalment, per illes, la distribució de les empreses per activitat econòmica presenta algunes diferències. Així, Menorca es caracteritza per tenir més pes d'empreses dins agricultura i ramaderia i en activitats industrials que la mitjana. Eivissa i Formentera, per la seva banda, es dediquen més al comerç, la restauració i l'hoteleria. Mallorca, finalment, pel fet de ser el principal centre administratiu de la comunitat autònoma, té una major concentració d'empreses dedicades a sanitat, activitats jurídiques i/o associatives.

Quadre 10. Taxes de creixement de les empreses balears amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana 2010)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-09)	2009	2010	Var. Abs.	Var. (%)
01	Agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen	96	100	5	4,88
02	Silvicultura i explotació forestal	11	12	1	9,23
03	Pesca i aqüicultura	4	4	-0	-6,00
08	Altres indústries extractives	62	61	-1	-1,49
10	Indústria de l'alimentació	422	426	4	0,99
11	Fabricació de begudes	116	110	-6	-5,53
13	Indústria tèxtil	46	49	3	7,33
14	Confecció de peces de vestir	62	60	-2	-3,22
15	Indústria del cuir i del calçat	120	112	-8	-6,56
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	261	238	-23	-8,66
17	Indústria del paper	17	14	-3	-18,18
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	190	176	-14	-7,11
19	Coqueries i refinació de petroli	1	0	-1	-
20	Indústria química	56	56	0	0,60
21	Fabricació de productes farmacèutics	41	36	-5	-12,88
22	Fabricació de productes de cautxú i plàstics	16	17	1	6,45
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	215	199	-16	-7,36
24	Metallúrgia; fabricació de productes de ferro, acer i ferroaliatges	27	26	-2	-6,10
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	415	392	-22	-5,39
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	6	6	0	1,32
27	Fabricació de material i equip elèctric	17	17	0	1,00
28	Fabricació de maquinària i equip n.c.o.p.	71	65	-6	-7,97
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	3	3	0	0,00
30	Fabricació d'un altre tipus de material de transport	198	175	-24	-12,01
31	Fabricació de mobles	206	189	-18	-8,56
32	Altres indústries manufactureres	85	89	4	4,89
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equip	205	227	22	10,56

Codi	Activitat econòmica (CNAE-09)	2009	2010	Var. Abs.	Var. (%)
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	28	31	3	10,29
36	Captació, depuració i distribució d'aigua	71	74	3	3,50
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	15	17	2	14,77
38	Recollida, tractament i eliminació de residus; valorització	53	58	5	8,76
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	1	0	0,00
41	Construcció d'edificis	3.685	3.253	-432	-11,71
42	Enginyeria civil	189	146	-42	-22,39
43	Activitats de construcció especialitzada	2.864	2.673	-191	-6,67
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.095	1.058	-37	-3,33
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor	1.968	1.925	-44	-2,22
47	Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	6.804	6.635	-169	-2,49
49	Transport terrestre i per canonades	1.499	1.471	-28	-1,87
50	Transport marítim i per vies navegables interiors	8	8	0	2,04
51	Transport aeri	32	30	-2	-6,51
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	220	219	-1	-0,30
53	Activitats postals i de correus	38	40	2	3,95
55	Serveis d'allotjament	1.440	1.449	9	0,61
56	Serveis de menjars i begudes	5.535	5.628	92	1,67
58	Edició	105	92	-13	-12,04
59	Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de tv, enregistrament de so i edició musical	74	65	-9	-12,18
60	Activitats de programació i emissió de ràdio i televisió	47	41	-6	-13,50
61	Telecomunicacions	119	118	-1	-1,05
62	Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb la informàtica	139	142	3	2,46
63	Serveis d'informació	66	76	9	14,07
64	Serveis financers, excepte assegurances i fons de pensions	60	60	0	0,28
65	Assegurances, fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	81	82	2	1,85
66	Activitats auxiliars dels serveis financers i de les assegurances	286	282	-4	-1,22
68	Activitats immobiliàries	814	806	-8	-0,96
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.328	1.331	3	0,25

Codi	Activitat econòmica (CNAE-09)	2009	2010	Var. Abs.	Var. (%)
70	Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	149	174	26	17,19
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	583	549	-33	-5,69
72	Investigació i desenvolupament	31	28	-2	-6,83
73	Publicitat i estudis de mercat	237	224	-14	-5,69
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	143	150	7	5,19
75	Activitats veterinàries	98	101	3	2,88
77	Activitats de lloguer	910	835	-76	-8,31
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	53	45	-8	-15,16
79	Activitats d'agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves	317	302	-15	-4,63
80	Activitats de seguretat i investigació	54	54	0	0,15
81	Serveis en edificis i activitats de jardineria	741	737	-4	-0,56
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars de les empreses	208	230	22	10,61
84	Administració pública i defensa; Seguretat Social obligatòria	676	671	-4	-0,62
85	Educació	848	846	-2	-0,25
86	Activitats sanitàries	920	929	8	0,91
87	Assistència en establiments residencials	62	65	3	4,29
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	147	145	-2	-1,41
90	Activitats de creació, artístiques i espectacles	102	108	6	6,14
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	66	67	1	1,52
92	Activitats de jocs d'atzar i apostes	129	127	-2	-1,87
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	502	519	17	3,32
94	Activitats associatives	919	903	-16	-1,71
95	Reparació d'ordinadors, efectes personals i articles d'ús domèstic	232	219	-13	-5,71
96	Altres serveis personals	1.256	1.223	-33	-2,65
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	382	418	36	9,44
99	Activitats d'organitzacions i organismes extraterritorials	11	10	-1	-7,58
	No tipificades	1	1	0	0,00
	TOTAL	41.409	40.350	-1.058	-2,56

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Quadre 11. Empreses d'alta a la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2010)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-09)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
1	Agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen	547	135	51	2	1,5	3,1	0,8	0,5
2	Silvicultura i explotació forestal	9	3	1	0	0,0	0,1	0,0	0,0
3	Pesca i aquicultura	144	42	28	11	0,4	1,0	0,4	2,1
8	Altres indústries extractives	49	5	5	1	0,1	0,1	0,1	0,2
10	Indústria de l'alimentació	308	72	42	4	0,9	1,7	0,6	0,8
11	Fabricació de begudes	91	10	8	1	0,3	0,2	0,1	0,2
13	Indústria tèxtil	41	4	4	0	0,1	0,1	0,1	0,0
14	Confecció de peces de vestir	38	3	20	0	0,1	0,1	0,3	0,0
15	Indústria del cuir i del calçat	52	59	1	0	0,1	1,4	0,0	0,0
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	168	48	22	1	0,5	1,1	0,3	0,2
17	Indústria del paper	12	3	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	143	13	20	1	0,4	0,3	0,3	0,1
20	Indústria química	50	1	6	0	0,1	0,0	0,1	0,0
21	Fabricació de productes farmacèutics	35	0	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
22	Fabricació de productes de cautxú i plàstics	12	4	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	154	27	18	1	0,4	0,6	0,3	0,2
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes de ferro, acer i ferroaliatges	20	4	2	0	0,1	0,1	0,0	0,0
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	316	40	35	1	0,9	0,9	0,5	0,2
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	4	2	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0
27	Fabricació de material i equip elèctric	16	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
28	Fabricació de maquinària i equip n.c.o.p.	57	6	2	0	0,2	0,1	0,0	0,0
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	3	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
30	Fabricació d'un altre tipus de material de transport	139	18	18	0	0,4	0,4	0,3	0,0
31	Fabricació de mobles	164	18	6	1	0,5	0,4	0,1	0,1
32	Altres indústries manufactureres	53	33	3	0	0,1	0,8	0,0	0,1
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equip	170	18	36	3	0,5	0,4	0,6	0,6
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	29	2	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0

Codi	Activitat econòmica (CNAE-09)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
36	Captació, depuració i distribució d'aigua	49	14	11	0	0,1	0,3	0,2	0,0
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	13	2	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0
38	Recollida, tractament i eliminació de residus; valorització	46	6	6	0	0,1	0,1	0,1	0,0
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	0	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
41	Construcció d'edificis	2.510	298	423	23	7,0	6,9	6,5	4,3
42	Enginyeria civil	84	28	31	4	0,2	0,6	0,5	0,7
43	Activitats de construcció especialitzada	2.000	274	365	33	5,6	6,4	5,6	6,4
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	808	99	140	10	2,2	2,3	2,2	1,9
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	1.530	182	201	12	4,3	4,2	3,1	2,3
47	Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	4.809	736	997	89	13,4	17,1	15,4	17,3
49	Transport terrestre i per canonades	1.021	123	303	23	2,8	2,9	4,7	4,4
50	Transport marítim i per vies navegables interiors	164	25	69	11	0,5	0,6	1,1	2,1
51	Transport aeri	28	0	2	0	0,1	0,0	0,0	0,0
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	186	31	38	1	0,5	0,7	0,6	0,3
53	Activitats postals i de correus	32	2	4	2	0,1	0,1	0,1	0,3
55	Serveis d'allotjament	972	131	293	53	2,7	3,0	4,5	10,2
56	Serveis de menjars i begudes	4.136	475	914	95	11,5	11,1	14,1	18,3
58	Edició	76	12	4	0	0,2	0,3	0,1	0,0
59	Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de televisió, edició musical	51	4	10	0	0,1	0,1	0,2	0,0
60	Activitats de programació i emissió de ràdio i televisió	33	4	4	1	0,1	0,1	0,1	0,1
61	Telecomunicacions	87	6	24	0	0,2	0,1	0,4	0,1
62	Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb la informàtica	132	3	7	1	0,4	0,1	0,1	0,2
63	Serveis d'informació	72	1	3	0	0,2	0,0	0,0	0,0
64	Serveis financers, excepte assegurances i fons de pensions	56	4	1	0	0,2	0,1	0,0	0,0
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte S S obligatòria	74	6	3	0	0,2	0,1	0,0	0,0
66	Activitats auxiliars dels serveis financers i de les assegurances	225	19	35	3	0,6	0,5	0,5	0,6
68	Activitats immobiliàries	605	77	119	4	1,7	1,8	1,8	0,8
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.056	98	166	11	2,9	2,3	2,6	2,1

Codi	Activitat econòmica (CNAE-09)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
70	Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	144	10	18	2	0,4	0,2	0,3	0,4
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	438	50	58	3	1,2	1,2	0,9	0,6
72	Investigació i desenvolupament	25	2	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
73	Publicitat i estudis de mercat	195	9	20	0	0,5	0,2	0,3	0,0
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	130	7	13	1	0,4	0,2	0,2	0,2
75	Activitats veterinàries	79	7	13	2	0,2	0,2	0,2	0,4
77	Activitats de lloguer	669	52	95	18	1,9	1,2	1,5	3,5
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	43	1	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
79	Activitats d'agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves	249	13	37	4	0,7	0,3	0,6	0,8
80	Activitats de seguretat i investigació	45	4	5	0	0,1	0,1	0,1	0,0
81	Serveis en edificis i activitats de jardineria	564	77	93	2	1,6	1,8	1,4	0,4
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars de les empreses	198	10	21	1	0,6	0,2	0,3	0,2
84	Administració pública i defensa; Seguretat Social obligatòria	542	78	45	7	1,5	1,8	0,7	1,4
85	Educació	708	54	84	3	2,0	1,3	1,3	0,5
86	Activitats sanitàries	777	54	92	6	2,2	1,3	1,4	1,1
87	Assistència en establiments residencials	60	1	4	0	0,2	0,0	0,1	0,0
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	123	6	15	1	0,3	0,1	0,2	0,1
90	Activitats de creació, artístiques i espectacles	83	12	12	1	0,2	0,3	0,2	0,1
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	43	14	11	0	0,1	0,3	0,2	0,0
92	Activitats de jocs d'azar i apostes	103	4	19	0	0,3	0,1	0,3	0,0
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	397	58	91	8	1,1	1,4	1,4	1,6
94	Activitats associatives	739	70	107	2	2,1	1,6	1,7	0,5
95	Reparació d'ordinadors, efectes personals i articles d'ús domèstic	164	28	24	1	0,5	0,7	0,4	0,2
96	Altres serveis personals	941	112	157	11	2,6	2,6	2,4	2,1
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	4.787	334	923	44	13,3	7,8	14,3	8,4
99	Activitats d'organitzacions i organismes extraterritorials	8	0	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0
	TOTAL	35.931	4.295	6.464	518	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

3 PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS

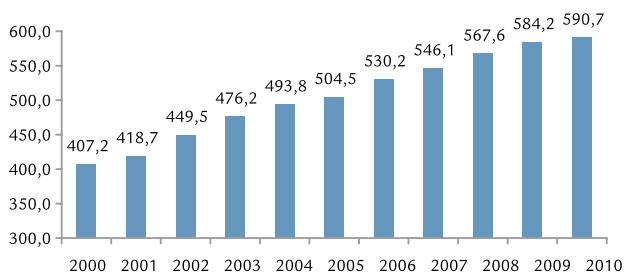
3.1 La població activa

3.1.1 Evolució de la població activa i de la població inactiva

La població activa augmenta un 1,1%, gràcies més bé a la incorporació d'immigració laboral d'origen comunitari (doncs l'aportació del grup extracomunitari decreix un 4,1%) que al trànsit de persones des de la inactivitat.

Així com la població resident segueix creixent any rere any (un 1% des de 2009, segons vist a l'apartat anterior), la població activa també augmenta un 1,1%, exactament en 6.500 persones, de forma que en 2010 assoleix 590.700 persones de mitjana. El gràfic 5 mostra aquesta evolució des de l'any 2000, que implica un increment acumulat de 183.550 persones en dit període; per tant, un important 45,1% més tot just en 10 anys.

Gràfic 5. Evolució de la població activa a les Balears (2000-2010)

Nota: en milers de persones

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

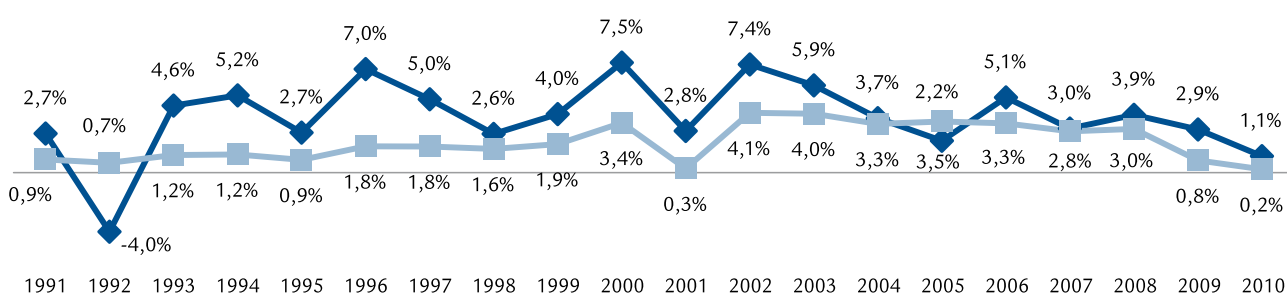
Si es compara aquesta progressió constant dels darrers anys amb la reacció viscuda a la crisi de 1992-94 es veu que llavors la població activa de les Illes decreixé un 4% l'any 1992, però la resta d'anys també presenten increments – majors de fet, d'entre el 4,6% al 1993 i el 5,2% en 1994-. D'altra banda, mirant l'evolució del conjunt nacional, s'aprecia que tradicionalment les Illes presenten un avanç relatiu notablement més marcat, mantenint l'Estat un comportament més estable tant en el període recessiu dels anys 90 com en l'actual.

L'altra cara de la moneda prové de l'evolució de la població inactiva, que en el 2010 es xifra en 304.200 persones, 1.925 persones menys que l'any anterior (-0,6%). Recordant que la població activa va créixer tres vegades més, en 6.500 persones, es desprèn que dit augment es deu més a la incorporació d'immigració que al trànsit de persones que passen de la inactivitat a la situació d'activitat. De fet, analitzant la vinculació d'aquestes persones inactives a l'activitat⁵ (vegeu quadre 12), només representen un 5% sobre el total d'inactius, tot i el seu considerable augment des de l'inici de la crisi econòmica al 2008.

Segons el motiu de la inactivitat, es veu també que predominen els jubilats (37% del total en 2010) seguits de les persones retirades per a la

⁵ Els *actius potencials* són persones inactives disponibles per treballar que no cerquen feina perquè creuen que no en trobaran. Dintre d'aquest grup es desglossen els *desanimats*, que estan afectats per una regulació d'ocupació o per altres raons diferents de malaltia, motius personals o familiars, de cursar estudis o d'estar jubilat.

Gràfic 6. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a l'Estat espanyol (1990-2010)

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Illes Balears Espanya

dedicació a les tasques de la llar (28%). En termes d'evolució des de l'any anterior, s'observa a més que aquest darrer grup és l'únic que disminueix molt notablement (11.100 persones, -11,6%), mentre que al contrari augmenten els inactius que estudien (5.750 persones, +13,3%).

Quant al perfil majoritari de la població activa, el pes de les dones s'ha incrementat progressivament des de l'any 2000 i en 2010 assoleix el 45,1% del total. Efectivament, tan sols respecte a l'any anterior l'aportació femenina creix un 3,4%, mentre que la masculina davalla un 0,7%. Per edats, domina òbviament el tram intermedi de 25 a 44 anys, que suposa el 78,6% del total d'actius; a més, mostren una evolució positiva els dos trams de majors de 24 anys (+1,9%), mentre que el grup de 16 a 24 anys davalla notablement, en un -5,4% (doncs, com s'ha vist, augmenten els estudiants inactius). Pel que fa a la nacionalitat, els espanyols suposen el 73,5% del conjunt de persones actives,

seguits de lluny pels extracomunitaris, amb un 17,1%; però en termes d'evolució des de l'any anterior destaca que aquest darrer grup decreix en un -4,1%, mentre que augmenta en un considerable 21,2% el segment d'estrangers comunitaris.

Finalment, quant a la distribució de la població activa segons la relació de parentiu amb la persona de referència a la llar enquestada (vegeu el quadre 14), els homes segueixen essent majoritàriament la persona de referència (53,9% en 2010), pujant aquest percentatge al llarg dels anys estudiats (50% en 2008), mentre que les dones són conjugues en la major part (40,7%).

En resum, es pot concloure que l'increment de la població activa en 2010 (6.500 persones, segons s'ha vist) prové en un terç de la incorporació de població inactiva i en dos terços d'immigració comunitària, principalment dones de 25 a 54 anys en ambdós casos.

Quadre 12. Evolució de la població activa i inactiva a les Illes Balears (2005-2010)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Pob. activa	504.450	530.225	546.100	567.550	584.200	590.700
Pob. inactiva	299.975	296.825	306.325	308.875	306.125	304.200
Inactius per la seva vinculació a l'activitat						
Actius potencials: totals	3,4%	2,2%	1,2%	1,6%	3,2%	3,1%
Actius potencials: desanimats	0,6%	0,5%	0,5%	0,6%	1,3%	1,7%
Altres inactius	96,0%	97,3%	98,3%	97,8%	95,6%	72,0%
Per classe principal d'inactivitat						
Estudiants	14,1%	13,6%	13,6%	13,7%	14,1%	16,1%
Jubilats	32,8%	33,4%	32,7%	34,2%	35,5%	37,0%
Tasques de la llar	30,8%	31,4%	32,4%	32,7%	31,4%	27,9%
Altres	22,3%	21,5%	21,2%	19,4%	19,0%	18,9%

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Quadre 13. Evolució de la població activa total, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2000-2010)

Anys	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	16 a 24 anys	25-54 anys	55 i més anys	Espanyols	UE	NO UE
2000	407,2	59,0%	41,0%	14,5%	75,9%	9,7%	-	-	-
2005	504,5	57,4%	42,6%	12,5%	77,1%	10,4%	80,6%	3,4%	16,0%
2006	530,2	57,3%	42,7%	12,1%	77,1%	10,8%	79,3%	5,3%	15,4%
2007	546,1	57,4%	42,6%	11,2%	78,1%	10,6%	76,3%	7,9%	15,8%
2008	567,6	56,7%	43,3%	10,8%	78,2%	11,0%	74,1%	7,8%	18,0%
2009	584,2	55,9%	44,1%	10,6%	78,0%	11,5%	74,1%	7,8%	18,1%
2010	590,7	54,9%	45,1%	9,9%	78,6%	11,5%	73,5%	9,3%	17,1%

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

3.1.2 Població activa per nivell d'estudis

Les Illes són la comunitat autònoma amb el percentatge més baix de població activa amb estudis superiors (23,1% vs. 33,1% del conjunt espanyol), tot i que des de 2007 el nivell educatiu de la població s'incrementa progressivament. En tot cas, les dones gaudeixen d'un nivell estudis superior als homes.

Cal fer esment destacat del nivell formatiu de la població activa per la seva especial rellevància en la formació del capital humà balear.

D'un costat, comparant la situació de les Illes amb la mitjana nacional, s'aprecia que un any més les Illes Balears són la comunitat autònoma amb el percentatge més baix de població activa amb estudis superiors, del 23,1 % vs. el 33,1 % del conjunt espanyol (vegeu quadre 15). Per contra, gaudim de la primera posició per percentatge de població amb estudis de segona etapa de secundària (28,3% vs. 23,7% de mitjana nacional), gràcies a la contribució de la població estrangera, que com mostra el gràfic 7 es concentra més que la població espanyola en aquest nivell educatiu.

Quadre 14. Població activa a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar per sexe (2008 -2010)

	2008			2009			2010		
	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes
Persona de referència	262.038	41,2%	50,0%	277.616	40,8%	52,8%	281.810	40,2%	53,9%
Cònjuge	177.743	39,8%	24,8%	184.263	41,5%	23,7%	178.607	40,7%	21,6%
Fill/ fillastre	90.885	13,6%	17,9%	89.616	12,9%	17,3%	92.259	12,9%	17,8%
Gendre/nora	3.996	0,6%	0,8%	4.016	0,8%	0,6%	4.583	0,8%	0,8%
Nét/néta	1.941	0,1%	0,5%	1.731	0,1%	0,4%	1.882	0,2%	0,4%
Pare/mare/sogres	3.947	0,8%	0,6%	3.110	0,7%	0,4%	3.440	0,8%	0,4%
Altres	17.964	2,5%	3,7%	13.781	2,0%	2,6%	17.598	3,0%	3,0%
Pers. domèstic	621	0,3%	-	182	0,1%	-	1.738	0,5%	0,1%
Sense parentiu	8.418	1,2%	1,7%	9.835	1,2%	2,1%	8.784	0,9%	2,0%
Total	567.553	245.635	321.917	584.150	257.664	326.486	590.701	266.343	324.358

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

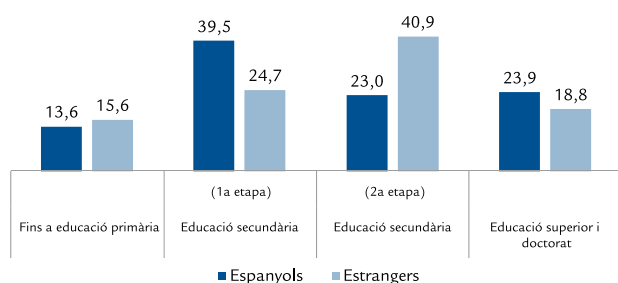
Quadre 15. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i CCAA (2010)

	Fins a educació primària	Educació secundària	Educació secundària	Educació superior i doctorat
		(1a etapa)	(2a etapa)	
Total Espanya	14,7	28,6	23,7	33,1
Andalusia	18,1	33,7	20,6	27,7
Aragó	13,1	23,7	27,6	35,6
Astúries	10,7	27,4	23,6	38,3
Illes Balears	13,6	35,0	28,3	23,1
Canàries	18,6	29,6	26,2	25,6
Cantàbria	9,6	26,7	24,4	39,2
Castella i Lleó	14,5	27,7	22,9	34,8
Castella-la Manxa	18,1	33,9	21,8	26,2
Catalunya	18,6	24,9	23,6	33,0
Com. Valenciana	15,0	30,7	24,9	29,4
Extremadura	10,9	44,4	17,9	26,8
Galícia	9,7	36,0	20,5	33,8
Madrid	10,0	20,0	27,7	42,3
Múrcia	19,7	33,2	21,3	25,8
Navarra	8,2	24,8	25,1	42,0
País Basc	6,4	21,6	22,8	49,2
La Rioja	10,7	30,8	20,7	37,8

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Respecte d'anys anteriors cal observar com des de 2007 s'incrementa progressivament el nivell educatiu de la població, disminuint a les Balears el pes de les persones actives que han estudiant fins a primària (d'un 16% a un 13,6% en 2010) i augmentant el percentatge de les que han assolit 2ona etapa de secundària (d'un 25,8% a un 28,3%) i estudis superiors (d'un 22,3% a un 23,1%). Al conjunt d'Espanya, en canvi, les diferències tot just es fan notar en un petit augment dels estudis universitaris, que passen 31,8% en 2007 a un 33,1% en 2010.

Gràfic 7. Percentatge de població activa segons grup de nacionalitat i nivell educatiu, 2010

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

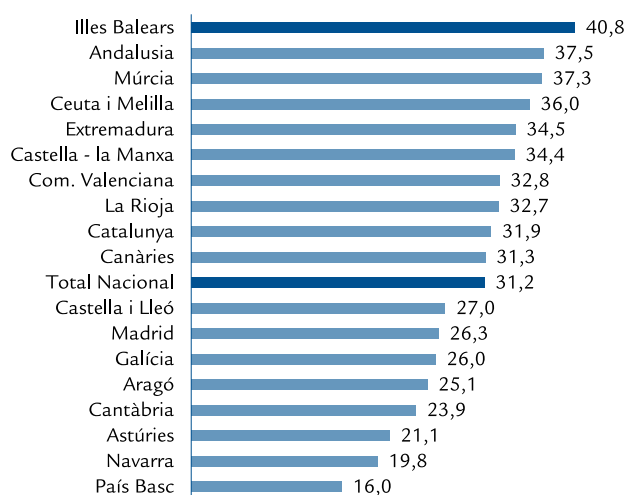
En tot cas, les dones gaudeixen d'un nivell estudis superior als homes. Així, el col·lectiu femení actiu amb estudis superiors suposa un 26,6 % del total de dones actives, mentre que aquest percentatge es redueix al 20,2 % en el cas del col·lectiu masculí; també les dones amb estudis de Zona etapa de secundària són un 31% d'elles, percentatge que davalla al 26,1% entre els homes. La major formació femenina és un patró que es repeteix en el conjunt de l'Estat, segons mostra el quadre 16.

En aquest sentit, els darrers indicadors educatius disponibles⁶ mostren que a les Illes la taxa d'escolarització corresponent als 18 anys era un 31,4%, inferior a la mitjana nacional (37,2%). De fet, les Illes presenten les taxes d'escolarització als 16 i als 18 anys més baixes de tot l'Estat, tot i que el 2009 es produeix un canvi en la tendència de decreixement d'anys ante-

riors i es recuperen els nivells de 2002 i 2003. A l'àmbit nacional aquesta pujada és encara més pronunciada, probablement perquè la crisi canvia la percepció de la població sobre la importància dels estudis a l'hora d'aconseguir un lloc de feina. També el curs 2007-2008 la taxa bruta de graduació en educació secundària obligatòria per als joves de les Balears és d'un 59,7%, quasi set punts percentuals per sota del curs 2001-2002 i dotze per sota de la mitjana estatal (71,5%). Les dones joves presenten una taxa (65,6%) clarament per sobre de la del col·lectiu masculí (54,2%). El quadre 17 així ho mostra.

Del seu costat, la taxa d'abandonament escolar prematur - població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària de segona etapa i no segueix cap tipus d'educació-formació -, es va situar a les Balears en 2009 en el 40,8%, mentre que el total nacional era del 31,2% (vegeu el gràfic 8). En comparació, la taxa mitjana a la UE-27 és del 14,4%, sent per exemple a Alemanya del 11,1%; a França, del 12,3%; i a Itàlia, del 19,2%. El Ministeri d'Educació i Ciència⁷ ha reconegut que no assolirà la taxa d'abandonament escolar proposada a l'Estratègia de Lisboa per a l'any 2010 (10%), tres vegades inferior a l'actual, però espera aproximar-se al 15% el 2020.

Gràfic 8. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma, 2009

Font: OTIB a partir de les dades de MEC, 2010

⁶ Per a més informació sobre aquests i altres indicadors educatius, vegeu l'informe Els i les joves al mercat de treball de les Illes Balears, any 2009, publicat per l'Observatori del Treball el novembre de 2010; i el monogràfic Anàlisi de l'ocupabilitat dels joves a les Balears a partir del seu nivell d'estudis inclòs a l'informe 3Q de 2009.

⁷ "Informe Panorama de la Educación, Indicadores de la OCDE 2010"

També destaca el baix percentatge d'universitaris de la nostra comunitat. Aquestes diferències s'observen en les taxes de graduació en ensenyaments universitaris del Ministeri d'Educació per al curs 2006-2007⁸, que en el cas dels llicenciats a les Balears és d'un 5% respecte al 18,1% en el conjunt de l'Estat. Una vegada més, el col·lectiu femení (6,7%) presenta uns millors resultats que els seus homòlegs masculins (3,4%) a les Illes.

8 Darreres dades publicades en el moment d'elaborar aquest informe.

3.1.3 Evolució de la taxa d'activitat

L'any 2010 la taxa mitjana d'activitat a les Illes Balears fou del 66 %, lleugerament més alta (0,4 p.p.) que la de l'any anterior, assolint de nou un màxim històric. De fet, la següent taula mostra que la crisi econòmica no ha afectat al constatat increment de la nostra taxa d'activitat, que l'any 2007 era quasi 2 p.p. inferior a l'actual. Per comparació, les Balears presenten la taxa més elevada de l'Estat, que de mitjana (60%) només ha pujat 0,1 p.p. des de l'any passat .

Quadre 16. Distribució percentual de la població activa, per nivell d'estudis i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2007-2010)

	Fins a educació primària				Educació secundària (1a etapa)				Educació secundària (2a etapa)				Educació superior i doctorat			
Total																
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Espanya	15,8	15,8	15,2	14,7	28,4	28,4	28,9	28,6	24,0	24,0	23,7	23,7	31,8	31,8	32,1	33,1
Illes Balears	16,0	13,6	14,1	13,6	35,9	36,6	35,8	35,0	25,8	28,6	27,5	28,3	22,3	21,3	22,6	23,1
Homes																
Espanya	17,7	17,7	17,0	16,2	30,9	30,9	31,6	31,3	23,0	23,0	22,7	23,1	28,4	28,5	28,7	29,4
Illes Balears	18,1	15,7	15,6	15,1	38,6	39,4	39,6	38,6	23,8	26,9	25,6	26,1	19,5	18,2	19,2	20,2
Dones																
Espanya	13,2	13,3	13,0	12,7	28,4	25,2	25,5	25,2	25,2	25,5	24,9	24,4	36,5	36,1	36,5	37,7
Illes Balears	13	10,9	12,2	11,8	35,9	33,0	30,9	30,6	28,6	31,1	29,9	31,0	26,2	25,3	27,0	26,6

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Quadre 17. Taxes brutes de graduació en ensenyaments no universitaris per nivell educatiu i sexe, Espanya i Illes Balears, curs 2007-08 i variació percentual respecte al curs 2001-02

	Total		Homes		Dones	
	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp
Educació Secundària Obligatoria (E.S.O.)						
Illes Balears	59,7	-6,8	54,2	-2,4	65,6	-4,6
Espanya	71,5	0,4	65,3	1,1	78,0	-0,8
Batxillerat / C.O.U.						
Illes Balears	30,9	-4,2	26,4	-1,2	35,6	-7,4
Espanya	44,7	-0,4	37,4	-0,1	52,4	-0,8
Tècnic / Tècnic Auxiliar (1)						
Illes Balears	12,5	1,6	11,7	1,0	13,4	2,3
Espanya	16,8	3,4	15,4	2,3	18,3	3,4
Tècnic Superior / Tècnic Especialista (1)						
Illes Balears	7,5	-0,2	6,0	-0,9	9,0	0,5
Espanya	16,4	-1,0	14,4	-1,8	18,5	-0,2

(1) Es considera l'alumnat graduat en Cicles Formatius de Grau Mitjà de F.P. i d'Arts Plàstiques i Disseny, F.P. I. y EE. Esportives de Grau Mitjà.
Font: OTIB a partir de les dades de MEC, 2010

Quadre 18. Evolució de la taxa d'activitat, per sexe, edat i nacionalitat, per comunitat autònoma (2007-2010)

Comunitat autònoma	Total				Dones				Homes				Menors de 25 anys				Entre 25 i 54 anys				Majors de 54 anys				Espanyols				UE-27				NO UE			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
	58,9	59,8	59,9	60,0	48,9	50,5	51,5	52,3	69,3	69,3	68,6	68,1	52,4	52,5	49,5	46,9	82,8	83,8	84,7	85,5	19,9	20,8	21,2	21,4	56,8	57,5	57,5	57,6	70,8	71,1	74,4	71,5	78,3	79,3	78,2	79,5
Total Espanya	56,3	57,6	58,3	58,7	44,7	46,9	48,7	50,1	68,2	68,6	68,2	67,7	52,6	53,6	48,7	47,0	77,5	79,2	81,0	82,2	17,1	17,7	19,0	19,3	54,7	56,1	56,7	57,3	69,6	66,3	66,6	61,0	78,9	78,1	78,9	82,0
Andalusia	58,8	59,3	59,0	58,2	49,7	50,4	50,6	50,5	68,1	68,3	67,4	65,9	50,9	50,8	45,6	44,0	87,4	87,3	87,2	86,7	19,1	20,2	20,8	20,5	56,0	56,3	56,0	55,3	88,5	82,1	80,7	84,6	81,9	83,6	80,4	76,1
Aragó	50,5	52,7	52,0	51,7	42,4	45,2	45,2	45,2	59,5	61,0	59,5	58,8	42,3	45,6	44,8	35,7	77,9	80,4	79,7	81,4	15,9	17,4	17,1	16,7	49,6	51,4	51,0	50,5	66,2	77,0	79,9	73,9	81,9	86,0	73,2	75,8
Astúries	64,1	64,8	65,6	66,0	54,4	56,0	57,9	59,4	73,7	73,6	73,4	72,7	56,4	55,5	56,2	54,2	85,2	86,0	86,9	88,3	23,9	25,0	26,1	26,1	61,3	61,5	62,9	62,6	69,0	63,1	65,0	73,2	78,7	83,9	80,6	80,5
Illes Balears	61,0	60,9	62,1	62,1	51,6	51,3	53,6	54,4	70,6	70,7	70,7	69,9	51,1	49,5	47,8	44,6	80,2	80,3	83,0	83,6	22,6	23,0	22,8	23,7	58,9	59,1	59,8	60,1	65,4	56,8	62,6	60,5	76,8	76,1	79,1	78,3
Canàries	56,2	56,9	56,8	55,9	46,5	47,6	48,8	48,1	66,5	66,8	65,3	64,2	44,4	43,7	42,8	39,1	82,0	82,6	83,8	83,2	18,9	20,2	18,4	18,6	55,2	55,8	55,4	54,6	67,0	68,0	76,0	71,0	78,1	78,6	78,1	76,9
Canlàbria	53,7	54,5	54,6	55,1	43,6	45,1	45,9	47,2	64,0	64,2	63,4	63,4	45,6	46,3	45,0	43,0	82,7	83,5	83,7	84,9	16,8	17,6	18,0	18,9	52,5	53,0	53,0	53,5	77,3	80,5	82,0	84,6	75,7	79,8	76,1	80,8
Castella i Lleó	56,0	57,1	57,7	57,8	43,0	45,4	46,7	47,2	69,0	68,7	68,5	68,4	54,6	53,8	50,7	49,0	80,0	81,1	82,4	82,9	16,6	17,3	17,7	18,2	54,0	54,5	55,1	55,5	81,2	84,3	83,7	81,4	76,4	78,4	77,2	77,0
Castella-la Manxa	62,5	63,2	62,7	62,8	53,1	54,4	55,0	55,5	72,2	72,3	70,7	70,4	57,1	56,7	54,2	52,6	86,4	87,1	87,2	88,2	23,3	24,3	24,0	24,1	60,1	60,6	60,1	60,2	73,5	75,8	81,0	77,5	76,9	77,6	75,4	77,2
Catalunya	60,1	61,1	61,3	60,5	50,0	51,6	52,8	52,7	70,5	70,8	70,0	68,5	57,2	56,8	54,5	49,6	82,9	83,9	84,6	85,2	20,2	21,6	22,1	21,1	58,3	58,8	58,4	58,1	59,5	58,7	67,2	62,5	76,1	80,1	78,4	78,2
Com. Valenciana	52,9	53,5	53,8	54,6	41,6	42,5	43,9	45,0	64,3	64,8	64,0	64,5	47,3	48,5	45,3	44,6	77,8	79,1	80,1	81,1	16,4	15,5	16,3	17,3	52,6	53,0	53,2	54,2	60,0	70,6	77,4	65,1	62,0	69,2	71,1	72,6
Extremadura	54,3	55,1	55,2	54,6	46,0	47,2	48,5	48,0	63,3	63,7	62,5	61,8	45,1	45,5	44,8	40,7	83,1	84,0	84,0	84,0	18,0	18,7	19,4	19,1	53,6	54,3	54,4	53,8	70,4	62,2	69,6	65,7	73,2	78,3	77,7	77,9
Galícia	63,9	64,6	64,8	65,1	55,3	56,5	57,3	58,6	73,2	73,3	72,8	72,2	53,9	52,6	49,6	47,5	86,9	87,8	88,7	89,8	23,8	24,8	25,3	25,7	60,6	61,0	61,1	61,3	78,8	82,5	83,8	86,5	82,0	81,4	81,4	82,4
Madrid	60,5	61,8	61,6	62,3	47,9	50,9	51,7	52,9	72,8	72,4	71,3	71,4	55,3	57,9	49,1	47,4	81,0	81,7	83,1	84,2	19,3	20,8	21,6	22,7	56,6	57,6	57,8	58,5	56,7	72,4	67,7	49,3	84,2	81,9	79,6	84,1
Múrcia	60,8	61,2	60,6	60,1	50,9	52,3	52,2	52,9	70,9	70,1	69,0	67,5	50,1	48,8	47,3	44,5	86,6	87,7	87,1	88,0	21,6	21,2	21,2	19,9	59,2	58,9	57,9	57,1	71,3	78,4	84,6	89,9	77,5	81,7	81,0	83,2
Navarra	57,6	58,1	57,4	57,6	48,9	49,6	50,1	50,6	66,9	67,0	65,2	65,1	42,9	43,5	42,9	38,0	85,4	86,2	86,3	87,4	19,5	19,8	18,7	19,6	56,7	56,9	56,3	56,3	76,9	79,3	80,2	75,0	75,3	78,0	74,9	79,6
País Basc	59,0	59,9	60,0	59,5	47,7	49,9	50,8	51,2	70,1	69,8	69,2	68,0	52,3	49,3	49,4	38,0	84,4	85,7	85,7	86,9	19,2	20,8	21,5	22,7	56,0	56,9	57,1	56,6	82,7	81,4	82,1	85,1	76,8	76,8	74,9	75,9
La Rioja																																				

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Com es veu (quadre 18), els homes (72,7%) conserven tradicionalment una taxa molt més elevada que les dones (59,4%), tot i que aquestes han anat guanyat terreny des de 2007, doncs com es sabut la recessió els ha afectat més a ells. Per grups d'edat, el tram de 25 a 44 anys ha augmentat la seva participació (d'una taxa del 86,9% al 88,3%), mentre que el grup de 45 anys i més s'ha mantingut estable (26,1%) i els joves menors de 25 anys han perdut presència (taxa del 54,2% en 2010), doncs ja s'ha vist que tornen a estudiar.

També com tradicionalment, els estrangers no comunitaris mostren la taxa d'activitat més alta (80,5% vs. 62,6% dels espanyols i 73,18% dels comunitaris), tot i que com la dels espanyols s'ha mantingut estable des de l'any passat. En canvi, cal ressaltar el creixement de la taxa dels comunitaris, que puja 8,2 p.p. des del 65% de 2009. Ja s'ha vist en l'apartat anterior la seva gran contribució a l'augment de la població activa a Balears en 2010. Per comparació, cal notar que a Espanya es produeix l'efecte contrari, disminuint la taxa dels comunitaris per a incrementar-se la dels extracomunitaris, tendència de fet més habitual per l'efecte de la composició de la immigració laboral.

3.2 La població ocupada

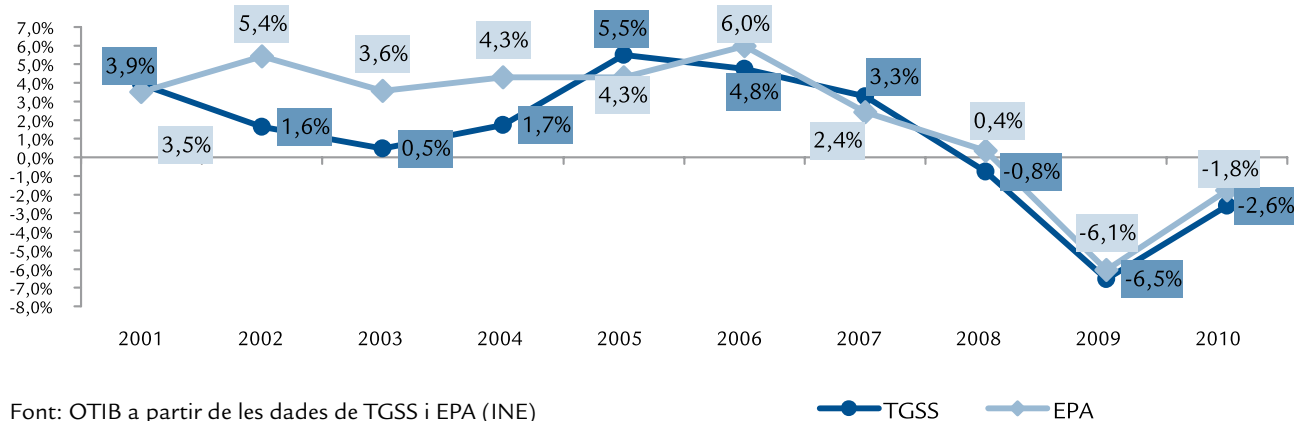
3.2.1 Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social

La caiguda de l'ocupació (-1,8% segons l'EPA i -2,6% segons la Seguretat Social) es suavitza molt considerablement en comparació a les dades de 2009, mostrant una tendència a la recuperació. De fet, les Pitiüses guanyen un 1% més d'afiliats.

El gràfic 9 compara el creixement interanual de l'ocupació a partir de l'Enquesta trimestral de població activa (EPA) i dels registres de la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS)⁹. Com es veu, tot i que en 2010 ambdues fonts segueixen registrant xifres d'evolució interanual negatives (-1,8% segons l'EPA i -2,6% segons la TGSS), la caiguda es suavitza molt considerablement en comparació a les dades de 2009, mostrant una tendència a la recuperació. En detall, l'EPA estima 470.400 persones ocupades, mentre que els registres de la TGSS en comptabilitzen 411.617 persones. En comparació, en el conjunt de l'Estat la població ocupada ha baixat molt més segons

⁹ Com es sabut, ambdues fonts presenten diferències de metodologia i resultats. L'EPA de l'INE entén com població ocupada totes aquelles persones de 16 o més anys que durant la setmana de referència han tingut una feina per compte d'altri o propi, independentment de la formalització de la relació laboral. D'altra banda, l'afiliació és un acte administratiu de la Tresoreria General de la Seguretat Social, que es refereix més a relacions amb la Seguretat Social (altes) que a persones treballadores, de forma que els pluriocupats apareixen comptats diverses vegades. En tot cas, la xifra publicada per l'EPA és generalment superior a les dades d'afiliació.

Gràfic 9. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i la població ocupada segons l'EPA a les Balears (2001-2009)

ambdues fonts: un -5,7% a partir de la TGSS i un -6,8% segons l'EPA. Així doncs, l'evolució de les Illes seria comparativament millor que la mitjana nacional.

Si s'observa l'evolució mensual de l'ocupació a les Illes a través de les dades d'afiliació, s'aprecia com les taxes de variació interanual han anat disminuint progressivament des d'inicis d'any (del -5,2% de gener a l'-1,6% d'octubre), tot i que a finals d'any mostrin un petit repunt.

Quadre 19. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2007- 2010)

	Mallorca	Menorca	Pitiüses	Illes Balears
2007	372.845	33.306	49.124	455.694
2008	369.700	32.525	49.410	452.244
2009	344.789	30.024	46.761	422.638
2010	333.934	29.025	47.249	411.617

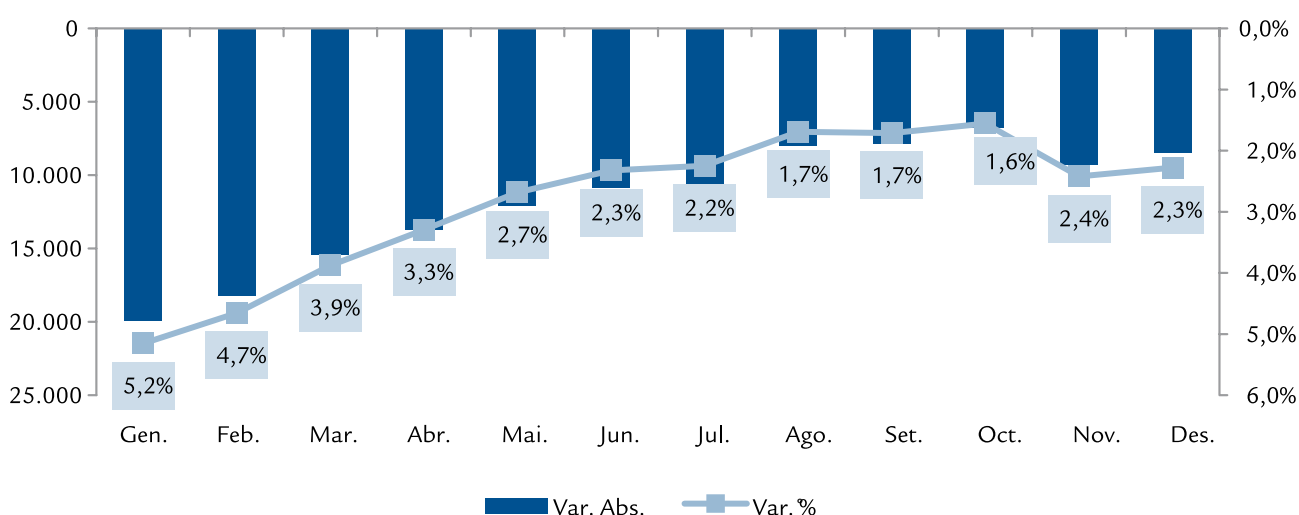
Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

Aquests registres d'afiliació permeten també desagregar les dades per illes. Així, es veu que Mallorca va perdre 10.855 afiliats en 2010, un -3,1%; i Menorca 999 altes, un -3,3%; al contrari, les Pitiüses guanyaren 488 ocupats, un 1% més d'afiliació.

Efectivament, el gràfic 11 mostra com l'evolució d'Eivissa i Formentera ha estat comparativament millor que la de Mallorca i Menorca des d'abril del 2009, mes a partir del qual les seves taxes mensuals de variació interanual es mantenen sempre per damunt de la resta d'illes. En detall, l'any 2009 es caracteritza per presentar una evolució negativa durant tots els mesos, tret del mes d'octubre, que presenta uns valors un tant erràtics. Menorca mostra uns descensos més acusats i les Pitiüses es mantenen amb reduccions més suaus. A l'igual del que s'ha esmentat per al conjunt de les Illes Balears, malgrat el descens generalitzat a totes les illes s'observa una tendència a la reducció en el ritme de destrucció d'ocupació. D'aquesta manera, arribat el 2010, les Pitiüses aconseguixen alçar-se a xifres positives a partir de maig, mentre que les altres illes milloren notablement el seu comportament respecte al 2009, si bé en la franja negativa.

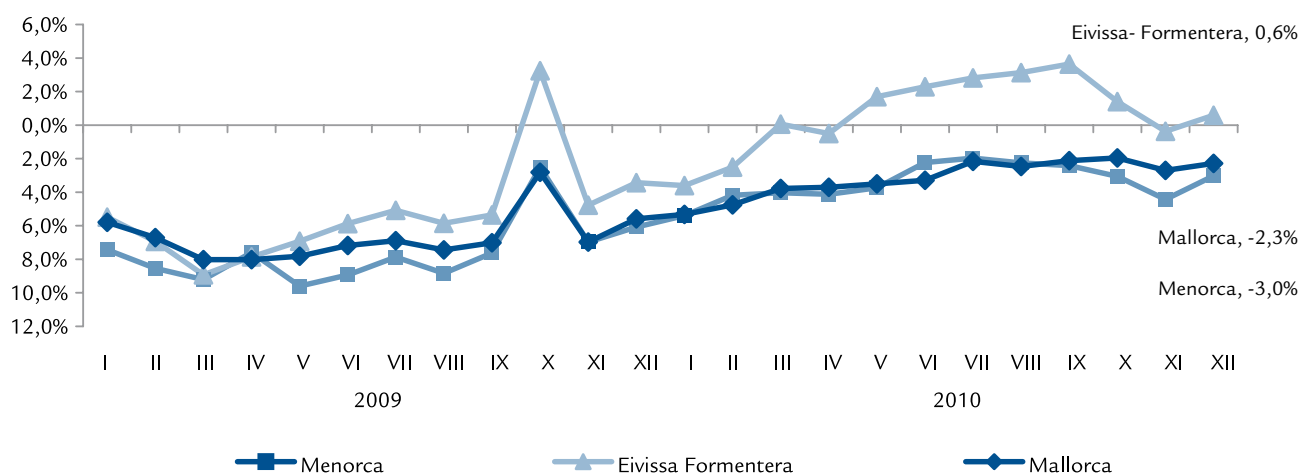
Així també, durant 2010 la taxa d'ocupació a les Balears ha seguit caient fins assolir un 52,6%, el percentatge més baix des de l'any 2000, tot i que el ritme de descens s'ha suavitzat des de llavors. El conjunt d'Espanya mostra la mateixa corba, però amb una taxa d'ocupació inferior: 48%. De fet, la comparació per comunitats autònomes torna a atorgar una posició alta

Gràfic 10. Taxes de variació interanual de l'afiliació a la Seguretat Social a les Balears per mesos de 2010

Nota: afiliació mitjana. Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

Gràfic 11. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes i mesos (2009-2010)

Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

a les Illes Balears, que se situen el 2010 com la tercera comunitat autònoma amb la major taxa d'ocupació, just per darrere de Madrid (54,6 %) i Navarra (53 %).

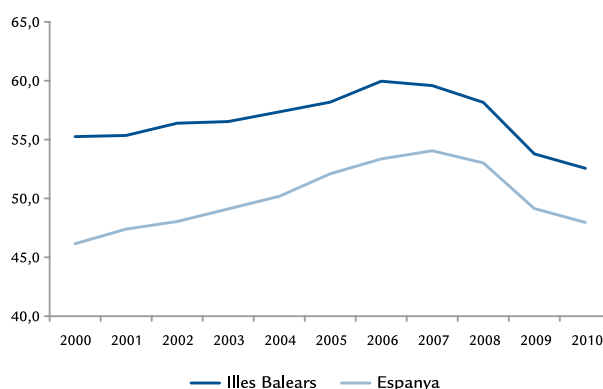
Si es comparen aquestes xifres d'ocupació amb les de la nova contractació registrada en 2010, es veu una reacció similar, tendent a la millora. Així, en conjunt les Balears passen d'una forta caiguda en 2009 (variació interanual del -19,5 % respecte de 2008) a l'estabilització en 2010 (0% de variació respecte al 2009). Per tipus de contractació, la indefinida segueix negativa (-8,8%), però molt menys que en 2009 (-26,9 %); quant a la temporal, que en 2009 presentava una caiguda del -18,4 %, es recupera fins a mostrar una variació positiva de l'1,2%.

En termes absoluts, aquestes evolucions suposen un total de 306.920 nous contractes a les Illes durant 2010, dels quals 272.329 foren temporals i la resta, 34.591, indefinits. La diferència respecte l'any anterior fou doncs de -3.327 contractes indefinits i, al contrari, quasi la mateixa xifra (3.282) més de contractes temporals.

Desagregant de nou per illes (vegeu els quadres 88-91 de l'annex), els majors descensos interanuals del conjunt de la contractació es donen a Mallorca (-1,4 %), mentre que a Menorca (0,6%), Eivissa (5,9%) i Formentera (14,6%) el comportament respecte l'any anterior és positiu. Es pot observar també que la contractació

de tipus indefinit cau especialment a Menorca (-14,3%), que es recupera gràcies a l'augment en els contractes temporals (3,1%). El contractes temporals reaccionen particularment bé a Eivissa (7,3%) i Formentera (16,2%); illes que també presenten l'augment relatiu més acusat en els contractes formatius (47,7% i 50% respectivament).

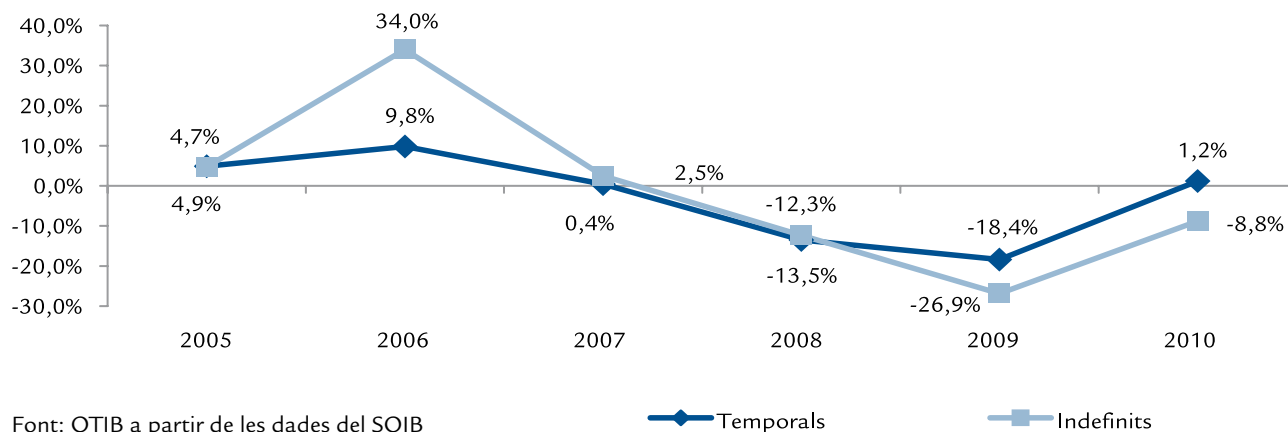
Gràfic 12. Evolució de la taxa d'ocupació a l'Estat espanyol i a les Illes Balears (2000-2010)

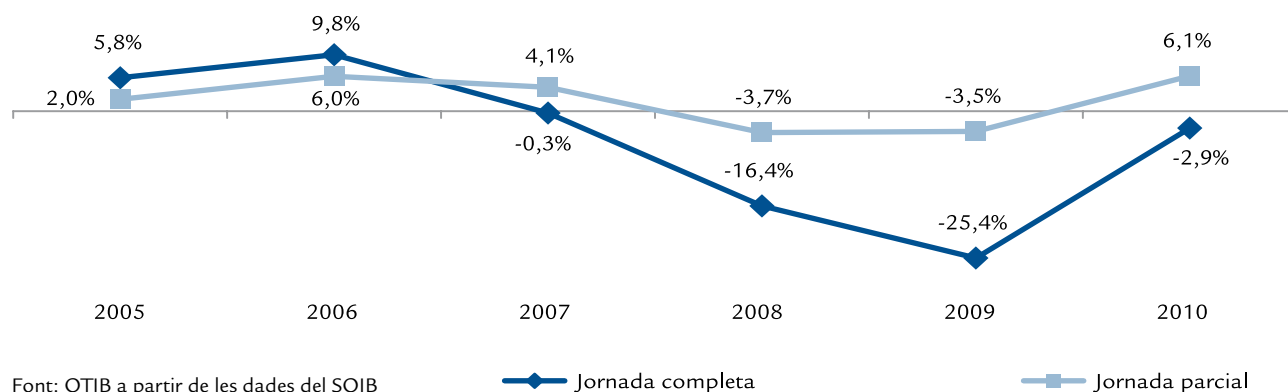
Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Pel que fa al tipus de jornada, segons mostra el gràfic 14 la contractació de jornada parcial ha augmentat en 6,1% respecte de 2009, mentre que la de jornada completa ha seguit davallant un 2,9%, tot i que de forma molt menys pronunciada que en 2009, quan assolí una caiguda del 25,4%.

Gràfic 13. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de contracte (2005-2010)

Gràfic 14. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2005-2010)

3.2.2 Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional

Els serveis s'han recuperat amb més força de la caiguda generalitzada de 2009 (-1,1% en 2010), seguits de l'agricultura i la pesca. En canvi, la indústria perd un 5,4% dels afiliats i la construcció continua amb valors negatius, si bé més suaus (-11,1%).

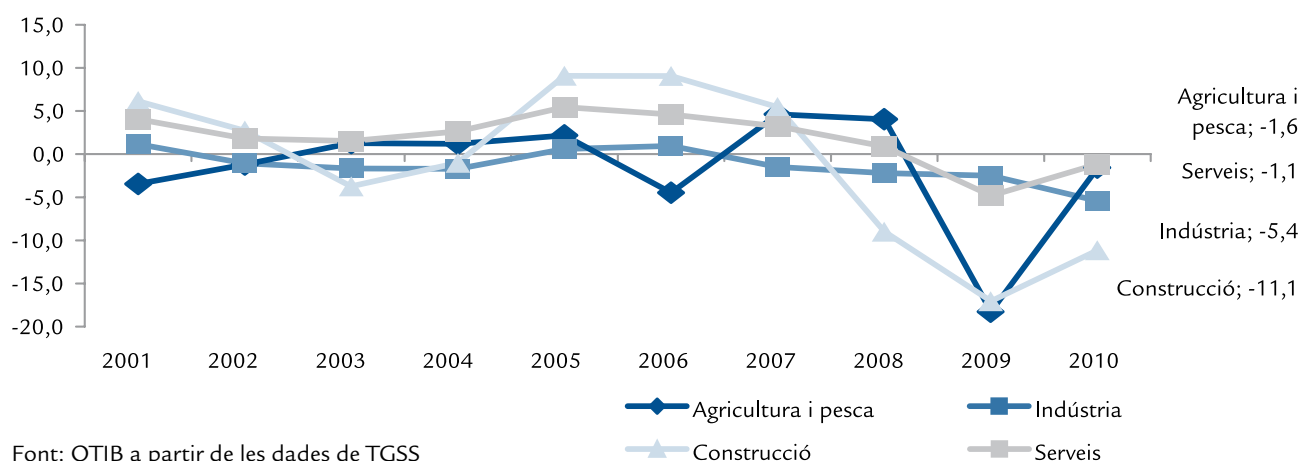
Observant l'ocupació desagregada pels quatre grans sectors econòmics, les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social mostren com tots ells s'han recuperat de la caiguda generalitzada de 2009, particularment serveis (-1,1% en 2010, front a -4,8% en 2009) i agricultura i pesca (-1,6% vs. -18,3% de 2009). Mentre tant, la indústria perd un 5,4% dels afi-

liats, més que en 2009 (-2,5%) i la construcció continua amb valors negatius, si bé més suaus (-11,1% vs. -17,1% de l'any passat).

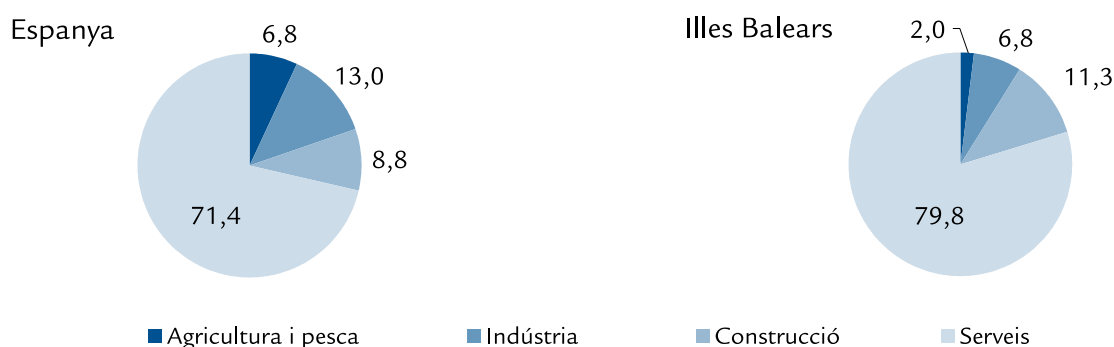
En termes absoluts i per ordre d'importància, serveis va registrar 327.801 treballadors d'alta, la construcció 46.540, indústria 27.962 i finalment agricultura i pesca, 8.335 altes de mitjana.

Així, el pes dels treballadors dels serveis ha seguit augmentant des de 2008 (del 77% a l'actual 79,8%), mentre que ha davallat notablement a la construcció (del 14% a l'11,3%), accentuant-se doncs la dependència de l'ocupació del primer sector. Tanmateix, cal dir que al conjunt de l'Estat la situació no és gaire diferent, si bé el pes dels serveis és més de 8 p.p. menor.

Gràfic 15. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social, per sectors econòmics, a les Balears (2001-2010)

Gràfic 16. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a l'Estat espanyol i a les Illes Balears (2010)

El quadre 20 presenta el detall de l'afiliació mitjana al règim general i autònom per activitats econòmiques en 2009 i 2010.¹⁰ Així, es pot apreciar que, tal com succeí en 2008 i 2009, les activitats relacionades amb la construcció segueixen patint la retallada més gran en termes de treballadors d'alta: de fet, més del 52% del total del retall viscut respecte al 2009 prové de la construcció d'edificis (-3.389 baixes) junt amb altres activitats de construcció especialitzada (-1.582 treballadors). Unes altres activitats fortament castigades han estat el comerç al detall i a l'engròs, que perden conjuntament -1.557 ocupats, un 16,4% del total de la caiguda registrada. Les pèrdues degudes

a la destrucció de l'ocupació en les indústries manufactureres són similars: -1.465 persones, un altre 15,4% del total.

D'altra part, 25 activitats presenten un avanç positiu en termes absoluts, d'entre les que destaquen: la restauració i l'hoteleria (854 altes de treballadors més), les activitats de serveis socials (268 altes), les altres activitats professionals, científiques i tècniques (246 més) i la consultoria de gestió empresarial (222 altes més).

Davallant a l'anàlisi de les ocupacions a través de la nova contractació en 2010, se presenta el quadre 21 amb les 20 ocupacions més contractades per sexe. En primer lloc i com habitualment, s'aprecia una forta segregació per gènere, entre el col·lectiu femení concen-

¹⁰ En data 1 de gener de 2009 va entrar en vigor la nova Classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE 2009), establerta en el Reial decret 475/2007, de 13 d'abril.

Quadre 20. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim, 2009-2010

	Var. Absol	2009			2010			
		Total règims	Total 2009	General	Autònom	Total 2010	General	Autònom
TOTAL ACTIVITATS (CNAE09)		-9.510	404.939	321.224	83.716	395.430	313.858	81.572
(A) AGRICULTURA, RAMADERIA, SELVICULTURA I PESCA								
(01) Agricultura, ramaderia, i caça	-135		3.738	843	2.895	3.604	886	2.718
(02) Silvicultura i explotació forestal	-181		3.240	373	2.867	3.059	367	2.692
(03) Pesca i aqüicultura	41		429	407	21	469	449	20
(05-07) Extracció de productes energètics	6		70	63	7	75	70	5
(B) INDÚSTRIES EXTRACTIVES I DE SUPORT	2		3	0	3	4	0	4
(08) Extracció d'altres minerals excepte productes energètics	-45		495	431	64	449	387	63
(09) Activitats de suport	-46		490	431	59	444	387	57
(C) INDÚSTRIES MANUFACTURERES	-1		2	0	2	2	0	2
(10-11) Indústria de l'alimentació i begudes	-1.465		23.381	17.823	5.558	21.916	16.590	5.327
(13-14) Indústria tèxtil i de la confecció	-186		5.637	4.936	701	5.451	4.764	688
(15) Indústria del cuir i el calçat	-31		693	439	254	662	423	239
(16) Indústria de la fusta i del suro	21		1.490	1.278	212	1.511	1.306	206
(17-18) Indústria del paper; edició, arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	-180		1.872	1.093	779	1.692	956	736
(19) Refinat de petroli i tractament de combustibles nuclears	-85		1.521	1.137	384	1.436	1.050	387
(20) Indústria química	-2		3	2	1	1	0	1
(21) Indústria farmacèutica	-6		322	274	48	316	270	46
(22) Indústria de la transformació del cautxú i matèries plàstiques	-12		140	139	1	129	128	1
(23) Indústria d'altres productes minerals no metàl·lics	1		82	70	12	82	69	14
(24) Metal·lúrgia i productes metàl·lics	-270		2.113	1.745	367	1.842	1.501	341
(25) Indústria de construcció de maquinària i equipament mecànic	-36		358	175	183	322	151	171
(26-28) Indústria de material i equipament elèctric, electrònic i òptic	-264		2.632	2.034	598	2.369	1.803	565
(29-30) Fabricació de material de transport	-104		897	644	253	793	556	237
(31-33) Indústries manufactureres diverses	-217		1.583	1.112	471	1.366	947	419
(D) SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA ELÈCTRICA, GAS, VAPOR I AIRE CONDICIONAT	-94		4.040	2.746	1.295	3.946	2.667	1.279
(E) SUBMINISTRAMENT D'AIGUA, ACTIVITATS DE SANEJAMENT, GESTIÓ DE RESIDUOS I DESCONTAMINACIÓ	-30		1.272	1.248	24	1.242	1.218	24
(36) Captació, depuració i distribució d'aigua	40		4.119	4.017	102	4.158	4.059	99
(37) Recollida i tractament d'aigües residuals	-1		1.338	1.290	48	1.337	1.289	48
(38) Recollida, tractament i eliminació de residus, valorització	21		133	125	9	155	146	9
(39) Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	19		2.641	2.599	42	2.661	2.621	40
	0		6	4	3	6	4	3

	Var. Absol	2009		2010			
		Total règims	General	Autònom	General	Autònom	
(F) CONSTRUCCIÓ							
(41) Construcció d'edificis	-5.318	51.348	35.331	16.017	46.030	31.397	14.633
(42) Enginyeria civil	-3.389	26.103	19.538	6.565	22.714	16.847	5.867
(43) Activitats de construcció especialitzada	-347	2.169	1.553	616	1.822	1.388	434
(G) COMERÇ MAJORISTA I MINORISTA, REPARACIÓ DE VEHICLES DE MOTOR I MOTOCICLETES	-1.582	23.076	14.240	8.836	21.494	13.162	8.332
	-1.557	72.420	53.554	18.867	70.864	52.045	18.819
(45) Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor i motos	-164	7.628	5.573	2.056	7.465	5.425	2.039
(46) Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	-385	16.791	13.356	3.436	16.407	13.015	3.392
(47) Comerç al detall	-1.009	48.001	34.625	13.376	46.992	33.605	13.388
(H) TRANSPORT, EMMAGATZEMAMENT I COMUNICACIONS	-913	22.232	17.609	4.623	21.319	16.776	4.543
	-303	11.867	7.448	4.419	11.564	7.243	4.321
(50) Transport marítim, i per vies de navegació interiors	1	36	18	17	36	19	18
(51) Transport aeri i espacial	-566	3.416	3.406	10	2.850	2.841	9
(52) Emmagatzament i activitats annexes als transports	-37	5.537	5.421	116	5.499	5.376	123
(53) Correus i telecomunicacions	-8	1.378	1.316	62	1.370	1.297	72
(I) HOTELERIA	854	70.920	58.736	12.184	71.774	59.696	12.077
	496	33.802	32.764	1.038	34.298	33.270	1.027
(56) Serveis de menjars i begudes	358	37.118	25.972	11.146	37.476	26.426	11.050
J (58-63) INFORMACIÓ I COMUNICACIONS	-133	6.530	5.377	1.153	6.397	5.154	1.243
	-130	1.266	987	279	1.136	869	268
(59) Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de programes de TV	3	890	715	175	893	714	179
(60) Activitats de programació i emissió de ràdio i TV	-150	757	738	19	607	585	22
(61) Telecomunicacions	-30	1.551	1.388	163	1.521	1.342	179
(62) Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb informàtica	157	1.410	1.054	356	1.568	1.193	375
(63) Serveis d'informació	16	656	495	162	672	452	220
(K) ACTIVITATS FINANCERES I D'ASSEGURANCES	-227	8.803	7.624	1.179	8.577	7.397	1.180
	-187	6.284	6.252	32	6.097	6.066	30
(64) Intermediació financera, excepte assegurances i plans de pensions	-19	619	557	62	600	541	59
(65) Assegurances i plans de pensions, excepte seguretat social obligatòria	-21	1.901	816	1.085	1.880	789	1.091
(66) Activitats auxiliars a l'intermediació financera	36	2.568	1.590	979	2.604	1.614	991
(L) ACTIVITATS IMMOBILIÀRIES	60	15.667	10.811	4.857	15.727	10.749	4.979
	-184	7.101	5.404	1.697	6.917	5.176	1.741
(M) ACTIVITATS PROFESSIONALS, CIENTÍFIQUES I TÈCNIQUES	222	1.085	804	281	1.307	1.012	295
	-172	2.927	1.947	980	2.755	1.774	981

	Var. Absol	2009			2010		
		Total règims	Total 2009	General	Autònom	Total 2010	General
(72) Investigació i desenvolupament	45		474	265	209	518	296
(73) Publicitat i estudis de mercat	-115		1.907	1.257	650	1.793	1.138
(74) Altres activitats professionals, científiques i tècniques	246		1.691	897	795	1.937	1.106
(75) Activitats veterinàries	18		482	237	245	500	246
(N) ACTIVITATS ADMINISTRATIVES I SERVEIS AUXILIARS	-455		29.402	24.919	4.482	28.946	24.657
(77) Activitats de lloguer	-653		7.088	5.229	1.859	6.435	4.774
(78) Activitats relacionades amb l'ocupació	22		939	884	55	960	911
(79) Activitats d'agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves	-57		4.538	4.110	427	4.481	4.072
(80) Activitats de seguretat e investigació	28		2.509	2.482	28	2.538	2.509
(81) Serveis a edificis i activitats de jardineria	-9		11.564	9.978	1.586	11.556	10.028
(82) Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	213		2.764	2.236	529	2.978	2.364
(O) ADMINISTRACIÓ PÚBLICA I DEFENSA: SEGURETAT SOCIAL OBLIGATÒRIA	84		21.076	21.057	19	21.160	21.141
P(85) EDUCACIÓ	-407		16.969	15.582	1.387	16.562	15.128
Q (86-88) Activitats sanitàries i de serveis socials	-5		30.781	29.089	1.692	30.776	29.051
(86) Activitats sanitàries	-263		24.776	23.177	1.599	24.513	22.875
(87) Assistència en establiments residencials	-9		2.482	2.463	19	2.473	2.451
(88) Activitats de serveis socials sense allotjament	268		3.523	3.449	75	3.791	3.725
(R) ACTIVITATS ARTÍSTIQUES, RECREATIVES I D'ENTRETENIMENT	113		8.194	6.602	1.593	8.307	6.735
(90) Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	90		1.350	611	739	1.440	710
(91) Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	-29		567	498	70	539	471
(92) Activitats de jocs d'atzar i apostes	-60		1.315	1.193	122	1.255	1.139
(93) Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	111		4.963	4.300	663	5.074	4.416
(S) ALTRES SERVEIS	-278		14.216	8.184	6.033	13.938	8.109
(94) Activitats associatives	-22		3.846	3.547	300	3.824	3.545
(95) Reparació d'ordinadors, efectes personals i articles d'ús domèstic	-255		3.366	849	2.517	3.111	767
(96) Altres serveis personals	-2		7.005	3.789	3.216	7.003	3.797
(T) LLARS QUE COL·LOQUEN PERSONAL DOMÈSTIC I PRODUCTORS BÉNS I SERVEIS	41		616	606	10	657	647
(97) Activitats de les llars que col·loquen personal domèstic	41		616	606	10	657	647
(U) ACTIVITATS D'ORGANITZACIONS I ORGANISMES EXTRATERRITORIALS	0		30	29	1	30	29
No consta	232		164	164	0	396	396

Font: OTIB a partir de les dades de TGSS explotades per l'IBESTAT

trat en activitats de serveis (personal de neteja, cambreres, dependents de comerç i cuineres agrupen el 53% de la contractació femenina); i el masculí, més dedicat a la construcció (just després dels cambrers, que suposen un 13% de la contractació entre els homes, les ocupacions de paletes i paredadors i peons de la construcció sumen un 17,3% del total de contractes).

En el cas de les dones, les ocupacions que presenten una evolució negativa respecte a l'any anterior estan predominantment relacionades amb tasques administratives: taquígrafs i mecanògrafs (-29%), auxiliars administratius amb i sense tasques d'atenció al públic (-8,2% i -9,8% respectivament), secretaris adminis-

trats i similars (-8,5%) i recepcionistes d'establiments (-3,1%). En canvi, presenten una variació interanual especialment positiva les telefonistes (+42,1%) i també els assistents domiliaris (18,6%) i les treballadores d'altres serveis personals (15,8%).

Quant als homes, destaca la caiguda dels paletes, paredadors (-11,1%) i peons de la construcció (-10,9%), òbviament associada a la reducció de l'activitat en el sector. Al contrari que en el cas de les dones, presenten una bona evolució els auxiliars administratius (38,4%) i els taquígrafs i mecanògrafs (14,4%), seguits dels animadors comunitaris (14%) i dels caps de cuina i cambrers (11,9%).

Quadre 21. Les vint ocupacions amb més contractació, per sexe, a les Balears (2010)

Dones	Absoluts	%	Acumulat	Var. 10/09
Personal de neteja d'oficines i hotels	31.995	22,0	22,0	0,96
Cambrers, bàrmans i similars	21.912	15,0	37,0	0,41
Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	17.578	12,1	49,1	2,13
Cuiners i altres preparadors de menjars	6.120	4,2	53,3	1,83
Auxiliars administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	5.017	3,4	56,7	-8,18
Auxiliars d'infermeria hospitalària	4.475	3,1	59,8	2,85
Animadors comunitaris	3.808	2,6	62,4	-9,12
Infermers	3.003	2,1	64,4	3,66
Taquígrafs i mecanògrafs	2.564	1,8	66,2	-28,99
Recepcionistes d'establiments que no siguin oficines	2.364	1,6	67,8	-3,08
Auxiliars administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	1.972	1,4	69,2	-9,83
Mainaders	1.863	1,3	70,5	-9,43
Perruquers, especialistes en tractaments de bellesa i treballadors similars	1.828	1,3	71,7	5,79
Secretaris administratius i similars	1.796	1,2	72,9	-8,51
Guies i hostesses de terra	1.730	1,2	74,1	-0,35
Telefonistes	1.509	1,0	75,2	42,09
Empleats de serveis de correus llevat dels empleats de finestra	1.467	1,0	76,2	8,51
Altres treballadors de serveis personals	1.297	0,9	77,1	15,80
Altres empleats que es dediquen a tenir cura de persones i similars	1.274	0,9	77,9	-2,30
Assistents domiliaris	1.148	0,8	78,7	18,60
Total 20 ocupacions	114.720	78,7	78,7	-0,74
Total contractació dones	145.735	100,0	100,0	-0,02
Homes	Absoluts	%	Acumulat	Var. 10/09
Cambrers, bàrmans i similars	20.965	13,0	13,0	5,26
Paletes i paredadors	17.063	10,6	23,6	-11,06
Peons de la construcció d'edificis	10.840	6,7	30,3	-10,90
Cuiners i altres preparadors de menjars	10.259	6,4	36,7	8,24
Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	8.420	5,2	41,9	0,38
Peons del transport i descarregadors	5.305	3,3	45,2	7,24
Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	5.215	3,2	48,4	-3,76
Taxistes i conductors d'automòbils i furgonetes	3.123	1,9	50,4	-2,86
Vigilants, guardians i similars	2.967	1,8	52,2	1,82
Peons de les indústries manufactureres	2.784	1,7	53,9	-1,56
Conductors de camions	2.614	1,6	55,6	3,98
Animadors comunitaris	2.517	1,6	57,1	13,99
Peons agrícoles	1.971	1,2	58,3	-11,89
Caps de cuina, cambrers i similars	1.870	1,2	59,5	11,91
Pintors, envernissadors, empaperadors i similars	1.636	1,0	60,5	-6,46
Auxiliars administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	1.574	1,0	61,5	38,43
Peons d'obres públiques i manteniment de carreteres, preses i construccions similars	1.574	1,0	62,5	2,61
Taquígrafs i mecanògrafs	1.477	0,9	63,4	14,41
Recepcionistes d'establiments que no siguin oficines	1.464	0,9	64,3	8,61
Actors i directors de cinema, ràdio, televisió, teatre i similars	1.448	0,9	65,2	-11,27
Total 20 ocupacions	105.086	65,2	65,2	-1,51
Total contractació homes	161.185	100,0	100,0	-0,01

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

3.2.3 Perfil dels ocupants per règim, sexe, edat i nacionalitat

El 77% del descens viscut en l'afiliació en 2010 prové del règim general. La major baixada de la població masculina provoca l'augment del pes de les dones (45,6%). També el joves han perdut pes, havent davallat la seva afiliació un 12,6% respecte 2009. De la seva part, els extracomunitaris han perdut un 5,9% dels seus afiliats, front a caigudes menors de comunitaris i espanyols.

La distribució de l'afiliació segons règim de cotització no ha canviat en el darrer any ni tot just des de 2006, abans de que comencés la crisi econòmica. En 2010, els assalariats continuen essent el 76,7% de les persones afiliades, seguides de lluny pels autònoms, amb un 19,8%, igual que en 2009. De la resta de règims només cal esmentar l'Especial de la Llar, que agrupa un 2,4% de les altes a la Seguretat Social (2,3% en 2009). Sobre els anys anteriors s'ha de recordar que, arran de l'entrada en vigor l'1 de gener de 2008 de la Llei 18/2007, de 4 de juliol, es va produir un canvi de classificació dels treballadors en els diferents règims de cotització, a partir del qual els treballadors per compte propi del règim especial agrari s'integraren en el d'autònoms, per la qual cosa dit any 2008 s'acusa un fort descens en aquell primer règim que dificulta una correcta anàlisi de les dades.

Quant a l'evolució durant l'any 2010, s'aprecia que el 77% del descens viscut en l'afiliació prové del règim general (-8.561 persones), mentre que els autònoms en suposen el 21,8% (-2.406 persones).

De la seva part, les dones sumen el 45,6% dels afiliats en el conjunt de règims, percentatge quasi idèntic al de l'any anterior (45,1%) però 3 p.p. per sobre la seva participació en 2006. Prenent aquest any com a referència, s'aprecia l'augment progressiu del pes del col·lectiu femení en l'ocupació, tot i que es deu a la major baixada de l'ocupació masculina a partir de l'inici de la crisi. Efectivament, els homes han perdut 8.197 afiliats en el darrer any, xifra que puja a 35.386 si es considera el total de pèrdues des de 2007. En canvi, les dones afiliades només han davallat en 2.825 persones en 2010, sumant un total de 8.686 baixes des de 2007. Com es veu, la caiguda del grup dels homes és molt major que la femenina, el que provoca el guany de pes d'aquestes.

Per grups d'edat, els joves suposen un 7,9% del total, els adults de 24 a 54 anys un 79,3% i els majors de 55 anys el 13,5%. També els joves han perdut pes respecte a 2006, doncs són el grup d'edat més castigat per la crisi, havent davallat el nombre d'afiliacions respecte al 2009 un 12,6% (que hauria de sumar-se a la caiguda del 22,4 % entre 2008 i 2009). De la seva part, els adults de 25 a 54 anys haurien perdut tot just un 2,2% dels afiliats i, al contrari, els majors de 54 anys n'haurien guanyat un 1% (539 persones).

Pel que fa a la desagregació per nacionalitats, el pes per grans grups de nacionalitat no canvia entre 2006 i 2010, a excepció d'una lleugera caiguda del pes dels extracomunitaris, que en aquesta desagregació són el grup que més afiliació perd. Així, en 2010 els espanyols són el 82,7% dels afiliats, els comunitaris un 8% i els no comunitaris un 9,3% (quan en

Quadre 22. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2006-2010)

	2006	2007	2008	2009	2010
R. General	341.957	356.010	350.189	324.183	315.622
R. Autònoms	81.271	84.305	88.333	83.995	81.590
R. Esp. Agrari	4.625	4.444	2.350	2.649	2.750
R. Esp. del Mar	2.134	2.102	2.061	2.070	1.972
R. Esp. de la Llar	11.292	8.834	9.311	9.741	9.683
Total	441.279	455.694	452.244	422.638	411.617

Font: OTIB a partir de dades de TGSS

2006 assolien un 10,8%). Tot just en el darrer any els extracomunitaris haurien perdut un 5,9% del seus afiliats, front a caigudes menors de comunitaris (-1,7%) i espanyols (-2,3%). Per tant, si entre 2005 i 2008 l'ocupació dels extracomunitaris era la que més creixia, aquesta tendència es romp en 2009 i continua en 2010.

En resum, el perfil predominant d'una persona ocupada seria el d'un home assalariat de 24 a 54 anys de nacionalitat espanyola, treballant en el serveis d'hoteleria preferentment de cambrer i similars, sense que es trobin diferències remarcables en comparació a anys anteriors.

3.2.4 Perfil dels ocupats per nivell d'estudis

Les Illes presenten sols un 25,9 % de la població ocupada amb estudis superiors, davant el 36,7 % de mitjana espanyola. A més, és la comunitat autònoma amb un major índex de subocupació dels treballadors amb estudis superiors.

Com ja s'ha vist en el cas de la població activa, tradicionalment la població ocupada de les Balears presenta un nivell d'estudis per sota de la mitjana espanyola. Així, les dades del 2010 mostren com les Illes es col·loquen a la coa de l'Estat, amb sols un 25,9 % de la població ocupada amb estudis superiors, davant el

Quadre 23. Evolució de la població d'alta a la Seguretat Social, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2006-2009)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESpanyols	UE	NO UE
2006	441.279	252.186	189.091	48.425	342.496	50.264	367.554	26.195	47.531
2007	455.694	259.214	196.476	48.176	354.188	53.251	374.978	34.673	46.043
2008	452.244	253.369	198.872	43.615	353.400	55.196	369.165	36.405	46.674
2009	422.638	232.024	190.614	33.834	333.754	55.050	348.605	33.467	40.567
2010	411.617	223.827	187.789	29.586	326.443	55.589	340.519	32.905	38.193

Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

Quadre 24. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2010)

	Fins a educació primària	Educació secundària		Educació superior i doctorat
		(1a etapa)	(2a etapa)	
Total	12,8	26,6	23,9	36,7
Andalusia	15,2	31,1	21,3	32,4
Aragó	12,1	22,9	27,4	37,6
Astúries	10,2	25,9	23,6	40,3
Illes Balears	11,9	33,9	28,3	25,9
Canàries	16,0	27,3	26,8	29,9
Cantàbria	9,0	25,0	24,5	41,5
Castella i Lleó	13,5	26,5	22,8	37,3
Castella-la Manxa	15,7	32,2	22,6	29,6
Catalunya	16,7	23,0	24,2	36,1
Com. Valenciana	12,8	29,3	24,8	33,1
Extremadura	10,2	41,1	18,4	30,3
Galícia	9,2	34,8	20,6	35,4
Madrid	8,7	18,4	27,1	45,7
Múrcia	17,8	31,0	21,5	29,7
Navarra	7,1	24,0	24,9	44,1
País Basc	6,1	20,2	22,7	51,0
La Rioja	9,8	28,6	20,9	40,8

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

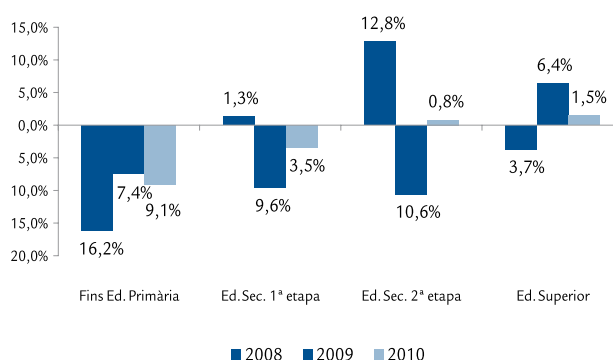
36,7 % de la mitjana espanyola. Al contrari, a les Illes tenen més pes les persones ocupades amb estudis de secundària de primera (33,9%) i segona etapa (28,3%) vs. les respectives mitjanes espanyoles (de 26,6% i 23,9%).

Tot i així, la crisi pareix estar alimentant el pes dels estudis com a valor afegit a l'hora d'ocupar-se. El gràfic 17 mostra com en relació a 2009 ha augmentat lleugerament el pes de la població ocupada amb estudis superiors (+1,5% pels qui gaudeixen d'estudis superiors i +0,8% per la segona etapa d'educació secundària), mentre davalla la participació dels qui només han estudiant fins a primera etapa de secundària. Cal apreciar que també en 2009 els ocupats amb estudis superiors foren els únics que augmentaren la seva presència en un 6,4%, mentre queien els altres segments.

Efectivament, el nivell d'estudis dels ocupats a les Illes va augmentant any rere any, com mostra el quadre 25, encara que les diferències amb la resta d'Espanya es mantenen molt marcades. Així, a les Illes les persones ocupades amb estudis superiors han passat de ser un 23,1% en 2007 a un 25,9% en 2010, però la mitjana espanyola assenyalava per al mateix període un 32,8% i un 36,7% respectivament. En general, els homes es troben per sota aquestes mitjanes: en 2010 i pels estudis superiors, assoleixen un 22,8% del total a les Balears vs. un 32,9% del total nacional; mentre que les dones els superen, tot i que en Balears es mantenen ben lluny de la mitjana femenina nacional (29,7% i 41,6% en 2010).

A més, es veu que la taxa d'ocupació augmenta segons augmenta també el nivell d'estudis de les persones ocupades, tot i que amb la crisi s'aprecia una davallada de les taxes en tots els nivells educatius, tant al conjunt d'Espanya com a les Illes. Així per exemple, a les Illes les persones amb estudis superiors presenten una taxa d'ocupació del 75,2% front al 24% d'aquelles persones que només gaudeixen d'estudis fins a primària. A l'Estat les diferències són similars, si be les taxes estan per sota de les balears en tots els nivells de formació.

Gràfic 17. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2008-2010)

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

L'anàlisi de l'estructura d'aquesta població ocupada per gran grup d'ocupació (CNO a 1 dígit) deixa veure més clarament on es troben les diferències entre sexes i amb el conjunt d'Espanya. A les Balears, els homes treballen

Quadre 25. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe, a l'Estat espanyol i a les Illes Balears (2007-2010)

	Fins a educació primària				Educació secundària (1a etapa)				Educació secundària (2a etapa)				Educació superior i doctorat			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Total																
Espanya	15,3	14,8	13,7	12,8	27,8	27,5	27,0	26,6	24,0	24,3	24,0	23,9	32,8	33,6	35,4	36,7
Illes Balears	15,6	13,1	12,9	11,9	35,1	35,8	34,5	33,9	26,1	29,0	27,5	28,3	23,1	22,1	25,1	25,9
Homes																
Espanya	17,2	16,6	15,2	14,0	30,5	30,2	29,9	29,4	23,1	23,3	23,2	23,7	29,1	30,1	31,7	32,9
Illes Balears	17,9	14,9	13,9	12,8	37,7	38,9	38,6	38,2	24,1	27,5	25,8	26,1	20,3	18,9	21,7	22,8
Dones																
Espanya	12,6	12,4	11,7	11,3	23,9	23,8	23,2	22,9	25,3	25,6	25,0	24,2	38,2	38,4	40,1	41,6
Illes Balears	12,6	10,7	11,6	10,8	31,6	31,7	29,5	28,7	28,9	31,4	29,6	30,8	26,9	26,5	29,3	29,7

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

majoritàriament (26,2%) al grup 7 de qualificació, d'artesania i construcció –paletes i peons de la construcció de fet-, seguits (14,9%) pels treballadors de la restauració i el comerç –cambrers i dependents de tendes i mercats, com s'ha vist-. De manera paral·lela, les dones treballen predominantment (30,2%) en aquesta darrera categoria dels serveis de la restau-

ració i personals, seguit (19,2%) del nivell 4 d'empleats de tipus administratiu, també als serveis; i del grup 9 de treballadores no qualificades (20%) -personal de neteja, sobre tot-. Tant en el cas dels homes com de les dones, es pot veure doncs que els llocs de feina inclosos tot just requereixen d'un nivell d'estudis bàsic o intermedi.

Quadre 26 .Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i Espanya segons el nivell d'estudis, 2006-2010

Nivell educatiu	2006	2008	2009	2009	2010
Illes Balears					
Fins a educació primària	30,9%	28,2%	25,7%	25,7%	24,0%
Educació secundària (1a etapa)	66,0%	64,9%	58,6%	58,6%	56,9%
Educació secundària (2a etapa)	73,3%	70,2%	62,6%	62,6%	60,7%
Estudis superiors	81,8%	75,9%	76,1%	76,1%	75,2%
Espanya					
Fins a educació primària	25,7%	24,4%	21,4%	21,4%	20,1%
Educació secundària (1a etapa)	60,0%	58,8%	52,3%	52,3%	50,6%
Educació secundària (2a etapa)	64,2%	64,1%	59,4%	59,4%	57,3%
Estudis superiors	77,2%	77,0%	74,3%	74,3%	72,6%

Font: OTIB a partir de les dades de INE-EPA

Quadre 27. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe, a l'Estat espanyol i a les Illes Balears (2005-2010)

Ocupació	Homes				Dones			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Illes Balears								
1 Direcció de les empreses i de l'administració pública	10,5	11,0	8,6	11,1	6,8	6,7	5,6	6,0
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	7,0	6,2	6,9	7,4	10,2	9,8	11,9	11,3
3 Tècnics i professionals de suport	10,3	9,0	9,8	9,6	9,8	8,5	8,4	9,3
4 Empleats de tipus administratiu	6,6	6,8	6,8	7,3	18,9	18,4	18,9	19,2
5 Treb.de serveis de restauració, personals, protecció i venedor de comerç	12,6	12,6	14,1	14,9	28,1	30,6	31,6	30,2
6 Treballadors qualificats en agricultura i pesca	2,7	2,8	4,5	3,8	0,8	0,5	0,9	0,9
7 Artesans i treb. qualificats d'indústries manufact., construcció i mineria	31,3	33,6	31,9	26,2	1,8	1,3	2,3	2,2
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària; montadors	9,4	9,7	9,1	9,7	0,7	1,4	1,3	1,0
9 Treballadors no qualificats	9,1	8,0	7,9	9,6	22,9	22,9	19,1	20,0
0 Forces armades	0,4	0,3	0,4	0,7	0,0	0,1	0,3	0,3
Espanya								
1 Direcció de les empreses i de l'administració pública	8,6	9,0	9,5	9,5	5,8	5,9	6,0	6,3
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	9,9	10,2	11,2	11,8	15,9	16,1	16,9	17,5
3 Tècnics i professionals de suport	11,2	11,4	11,7	12,0	12,9	13,0	13,1	13,6
4 Empleats de tipus administratiu	5,5	5,3	5,5	5,7	14,7	14,4	14,1	13,7
5 Treb.de serveis de restauració, personals, protecció i venedor de comerç	9,5	10,0	10,9	11,3	23,9	24,7	25,1	25,0
6 Treballadors qualificats en agricultura i pesca	3,3	3,3	3,6	3,6	1,3	1,2	1,2	1,1
7 Artesans i treb. qualificats d'indústries manufact., construcció i mineria	26,3	25,5	23,1	21,3	2,5	2,2	2,1	1,9
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària; montadors	13,6	13,9	13,2	13,4	3,0	3,0	2,6	2,5
9 Treballadors no qualificats	11,5	10,8	10,7	10,5	19,9	19,5	18,8	18,6
0 Forces armades	0,7	0,7	0,9	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Al conjunt de l'Estat, en canvi, s'aprecia que els grans grups 2 i 3 de tècnics i professionals tenen més pes que a les Balears, així com el nivell 8 d'operadors de maquinària relacionats amb la indústria. Del seu costat, les categories intermèdies 4 a 7, bàsicament els serveis de l'hoteleria i personals i la construcció tenen menys presència que a les Illes, on formen part bàsica del teixit empresarial. Mirant en detall s'observen també diferències entre homes i dones, doncs per exemple en el nivell directiu les dones tenen quasi el mateix pes a les Illes que a nivell nacional (6% i 6,3% respectivament en 2010) mentre que presenten més pes els homes balears (11,1%) que el conjunt estatal (9,5%).

En aquest sentit cal també esmentar la sobrequalificació que afecta als treballadors de les Illes. Efectivament, les Balears presenten una menor proporció de població amb estudis universitaris, que a més està subocupada en ocupacions per sota del seu nivell formatiu. Si es calcula la ràtio entre els ocupats amb estudis superiors que fan feina en ocupacions de mitjana o baixa qualificació (grups 4 a 9 de la CNO-94) sobre el total d'ocupats amb estudis superiors¹¹, es veu que la caiguda continuada de l'ocupació entre les persones amb estudis superiors ha provocat que les Illes Balears hagin passat de ser la sisena comunitat autònoma menys desajustada el 2007 (35,6%) a ser la que més el 2010 (38,3%).

Finalment, en termes d'evolució des de 2007 cal dir que Espanya i les Balears, així com homes i dones, presenten un avanç heterogeni que respon a les diferències vistes abans. Així, a les Illes creixen més els grups 2 de tècnics i professionals i els intermedis 4 a 6, especialment els serveis de la restauració i personals. A l'Estat, de la seva part, creixen també els grups 1 a 3, per ambdós sexes; i el grup 5 de serveis de la restauració i personals, tot i que en una proporció menor que a les Illes.

Quadre 28. Desajust entre ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes, 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
Andalusia	33,3%	32,6%	31,6%	31,8%
Aragó	33,5%	33,9%	32,7%	34,0%
Astúries	39,8%	36,5%	35,4%	35,2%
Illes Balears	35,6%	37,7%	37,6%	38,3%
Canàries	40,6%	38,9%	37,7%	37,2%
Cantàbria	41,9%	41,1%	40,5%	36,4%
Castella i Lleó	39,5%	38,6%	38,2%	37,8%
Castella-la Manxa	36,6%	35,3%	36,0%	32,0%
Catalunya	36,2%	36,3%	35,2%	36,6%
Com. Valenciana	38,5%	36,5%	34,8%	34,9%
Extremadura	28,6%	30,8%	34,1%	32,1%
Galícia	35,4%	34,2%	32,7%	32,1%
Madrid	27,4%	24,2%	23,4%	23,0%
Múrcia	35,8%	34,7%	35,2%	34,0%
Navarra	39,8%	38,2%	35,6%	35,6%
País Basc	37,4%	33,9%	35,4%	33,1%
La Rioja	38,0%	35,4%	37,3%	37,8%
Total Espanya	34,7%	33,3%	32,6%	32,3%

Font: OTIB a partir de les dades de l'INE-EPA

3.2.5 Ocupats per tipus de contracte i de jornada

La contractació indefinida segueix negativa (-8,8%) però la temporal es recupera fins a mostrar una variació positiva de l'1,2%. De la seva part, la contractació a jornada parcial guanya pes fins assolir el 17,2% del total dels contractes en 2010.

En l'apartat d'evolució de la nova contractació registrada s'ha vist una reacció global tendent a la millora en 2010. En resum, front a la caiguda de 2009 (variació interanual del -19,5% respecte de 2008) es passa a l'estabilització en 2010 (0% de variació respecte al 2009). A més, s'ha esmentat que la contractació indefinida segueix negativa (-8,8%) però la temporal es recupera fins a mostrar una variació positiva de l'1,2%.

Si ara s'estudia la consegüent distribució dels treballadors d'alta en el règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte, s'aprecia que un 65,7% dels contractes en 2010 són de caràcter indefinit, el que implica una petita pujada en el seu pes, de 0,7 p.p. des de 2009. De la seva part, el 34,3% restant són afiliats amb contracte temporal (o dels qui no consta el ti-

¹¹ L'índex de desajust per als principals països de l'OCDE i presentat en l'apartat 3.2 d'aquest informe s'ha calculat com la ràtio dels treballadors entre 25 i 29 anys que no estudien i que gaudeixen d'una titulació superior, i que es troben fent feina de nivell professional 1 o 2 (ISCO 4-9) respecte a totes les persones ocupades de 25-29 anys que no estudien i que tenen una titulació d'educació superior. En el cas de les comunitats autònomes, i per poder augmentar la significació dels valors, donada la grandària de la mostra de l'Enquesta de Població Activa (EPA), s'ha optat per fer el càlcul sobre el total d'ocupats i no només del grup de 25-29 anys.

pus de contracte), mostrant una petita pèrdua de pes des de 2009, quan assolien el 35%. Per contra, han guanyat participació el fixos discontinus: 1.576 afiliats més, un 4,9% sobre 2009. Cal recordar que aquesta darrera modalitat és típica dels serveis de la restauració i l'hoteleria, on com s'ha vist s'acumula bona part dels afiliats i que enguany ha aportat 854 altes de treballadors.

Quant a la modalitat de jornada, els afiliats a temps parcial assoleixen el 17,2% del total en 2010, ampliant constantment la seva representativitat des del 14,4% que suposaven en 2005. Val aquí fer notar que la jornada a temps parcial prové sobre tot del col·lectiu femení, segons l'EPA (la Seguretat Social no proporciona aquesta informació). Així, l'enquesta de població activa estima que a les Illes i en l'any 2010 de mitjana el 24,4% de les dones treballava a jornada parcial, percentatge que es reduïa a un 6,8 % en el cas dels homes. Aquest fet, com es sap, està relacionat amb les seves càrregues familiars, que obliguen a moltes dones a reduir el seu temps de cotització a la Seguretat Social per a poder combinar la feina amb l'atenció a les seves persones dependents.

3.3 La població aturada

3.3.1 Evolució de la població aturada

En termes d'atur, l'any 2010 s'ha caracteritzat per una clara tendència a l'estabilització de les xifres de demandants d'ocupació. D'aquesta manera, s'ha registrat un increment mitjà interanual de l'11% en el total de demandants i de l'11,4% en els demandants aturats. Les Pitiüses ja presenten en alguns mesos de 2010 descensos interanuals de l'atur registrat.

Ja s'ha vist com la caiguda de l'ocupació se suavitza de manera considerable durant el 2010 en relació amb les dades de 2009, mostrant una tendència a la recuperació. De la mateixa manera, i com es veurà a continuació, les dades d'atur mostren també una clara millora durant aquest any, si bé encara no s'ha entrat en una fase de reducció de l'atur, si es pot parlar d'una estabilització de les xifres.

D'aquesta manera, el 2010 s'ha tancat amb 120.573 demandes d'ocupació (sol·licituds de feina que realitza un treballador, aturat o

Quadre 29. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006- 2010)

Tipus de contracte i jornada	2006	2007	2008	2009	2010
Indefinits jornada completa	139.632	149.919	152.703	145.449	138.351
Indefinits jornada parcial	20.102	22.535	23.678	24.302	24.592
Indefinits fixos discontinus	28.861	30.095	31.000	32.123	33.699
Temporals jornada completa	109.043	107.684	96.373	74.944	69.612
Temporals jornada parcial	27.759	25.579	25.353	25.341	26.865
No consta	7.203	6.977	7.519	8.324	6.285
Total	332.600	342.789	336.625	310.481	299.405

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Quadre 30. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2005-2010)

	TOTAL	OCUPATS		Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
		Fixos discontinus	Altres		Total	Altres no ocup.	Atur registrat
2005	58.027	10.331	6.368	1.956	39.372	1.033	38.340
2006	57.372	11.865	7.070	1.677	36.760	626	36.134
2007	59.891	12.790	7.594	1.718	37.788	545	37.243
2008	75.240	14.898	8.220	2.282	49.840	729	49.111
2009	108.618	19.798	9.925	3.742	75.153	775	74.378
2010	120.573	21.771	10.687	4.507	83.608	727	82.882

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 31. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2010)

Comunitat autònoma	TOTAL	OCUPATS	Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENO		
				Total	Altres no ocup.	Atur registrat
Andalusia	100,0	19,0	3,1	77,9	13,5	64,4
Aragó	100,0	21,9	3,5	74,5	2,4	72,2
Astúries	100,0	20,4	4,6	75,0	2,0	73,1
Illes Balears	100,0	26,9	3,7	69,3	0,6	68,7
Illes Canàries	100,0	9,7	2,8	87,4	0,8	86,6
Cantàbria	100,0	18,4	5,4	76,2	1,5	74,7
Castella i Lleó	100,0	14,2	3,5	82,3	1,3	81,0
Castella-la Manxa	100,0	15,8	3,9	80,2	1,5	78,8
Catalunya	100,0	20,2	4,8	75,0	1,1	73,8
Com. Valenciana	100,0	15,7	4,2	80,1	1,6	78,5
Extremadura	100,0	18,8	3,3	78,0	12,6	65,4
Galícia	100,0	13,7	6,1	80,2	2,5	77,8
Madrid	100,0	14,8	4,1	81,2	1,3	79,8
Múrcia	100,0	20,5	3,9	75,6	1,0	74,6
Navarra	100,0	21,9	3,9	74,2	1,0	73,2
País Basc	100,0	17,2	4,2	78,7	1,1	77,6
La Rioja	100,0	17,6	4,1	78,3	1,8	76,5
Total nacional	100,0	17,4	4,0	78,6	4,8	73,8

Font: OTIB a partir de dades del SPEE

no, a les oficines d'ocupació). D'aquestes, la majoria es tractava de persones no ocupades: el 69,3 % (els denominats DENOS).¹² Els demandants que ja tenen una ocupació (fixos discontinus i altres) representen, per la seva banda, el 26,9 % del total de demandants. El 3,7 % restant es correspon a persones que tenen una disponibilitat limitada o demanen una ocupació específica.

Respecte al 2009, la xifra total de demandants s'ha incrementat en un 11 %: en detall, els DENOS augmentaren un 11,3 %, mentre que els ocupats ho feren un 9,2 %. Aquest increment de l'11,3 % dels DENOS balears és lleugerament superior a la mitjana espanyola del 10,4 %, però molt inferior a l'augment de l'any anterior que fou del 50,8%.

En comparació amb la resta de comunitats autònomes, les Balears es caracteritzen per un percentatge més elevat de demandants ocupats, a causa del pes dels fixos discontinus,

figura contractual lligada a activitats estacionals, com ara el turisme, tan important a les Illes (vegeu el quadre 31). En contrapartida, les Illes són la comunitat autònoma amb el menor pes dels aturats sobre el total de demandants, un 69,3 %, quan al conjunt de l'Estat aquest percentatge se situa en el 78,6 %.

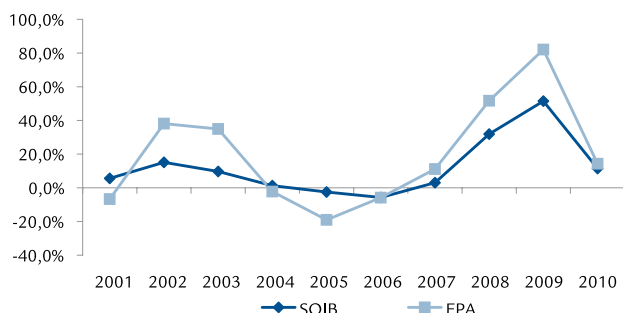
Si ens centram en el subgrup de demandants aturats, el 2010 presenta de mitjana anual la xifra de 82.882 persones, 8.504 més que en el 2009, que en termes relatius equival a un 11,4 %. Tot i l'increment, durant el 2010 se suavitza la tendència creixent, iniciada el 2008 i les variacions se situen clarament per sota de les registrades el 2009 quan es va donar el major increment interanual: el 51,4 % segons les dades del SOIB. D'altra banda, segons les dades de l'enquesta de població activa¹³ s'ha donat un increment interanual de l'atur del 14,3 %¹⁴. (Vegeu gràfic 18).

¹² Demandants no ocupats, segons la terminologia del Ministeri de Treball i Immigració, inclou les categories d'aturats registrats i altres no ocupats (demandants en jornada menor a 20 hores, demandants estudiants, demandants de serveis previs a l'ocupació). Els altres no ocupats són les persones demandants de feina que es considerarien aturades en l'Enquesta de Població Activa (EPA).

¹³ Vegeu Joaquín Alegre Martín (2009): "Anàlisi de la representativitat de l'enquesta de població activa a les Illes Balears", col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 1. Observatori del Treball de les Illes Balears.

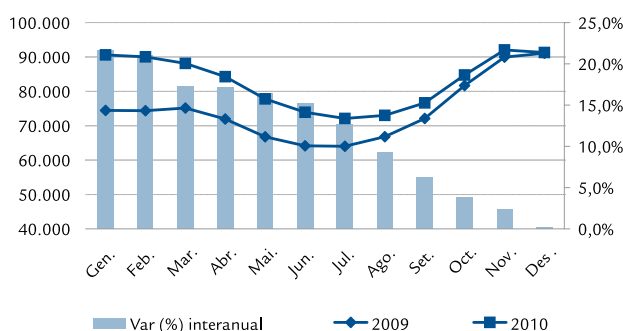
¹⁴ Vegeu, respecte d'això, PÉREZ INFANTE, J.I. (2008): "¿Por qué el paro registrado supera al paro de la EPA?" Revista del Ministeri de Treball i Afers Socials *Economía y Sociología*, núm. 71, pàg. 53-64.

Gràfic 18. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat al SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2001-2010)

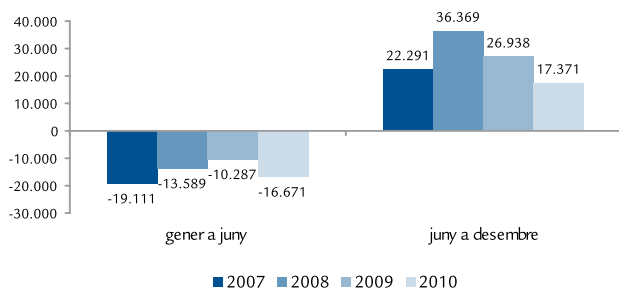
Font: OTIB a partir de dades del SOIB i l'EPA (INE)

Gràfic 19. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2009-2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Gràfic 20. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat els mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2007-2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

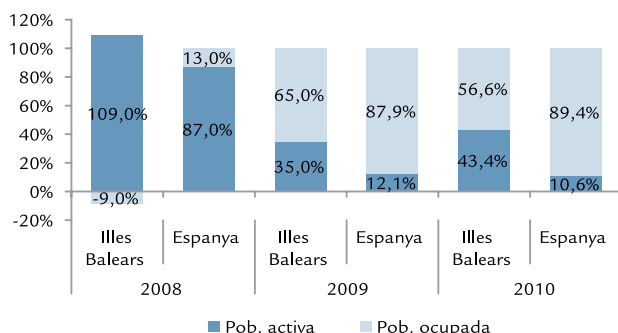
En el gràfic 19 es presenta l'evolució mensual de l'atur registrat dels darrers dos anys i s'observa com durant el 2010 s'ha seguit la tònica a l'estabilització del creixement interanual, iniciada el mes de juny de 2009. En concret, l'evolució intermensual de gairebé tots els mesos del 2010 ha estat més positiva que la de l'any anterior, tot mostrant un canvi de patró de comportament, fet que ha permès una reducció gradual del diferencial interanual, fins al punt que el nombre d'aturats acabà el desembre de 2010 amb una variació interanual, tot just del +0,21 %.

El 2010 començà amb 17.800 persones desocupades més que el 2009, mentre que el mes de desembre va acabar amb gairebé la mateixa xifra que l'any anterior. Aquest fet dona una idea del canvi d'escenari laboral viscut al llarg de 2010. De fet, l'evolució de les dades mensuals al llarg de 2010 ha estat sempre equiparable a les registrades abans de la crisi econòmica i ha permès recuperar terreny.

Si es descompon l'any en dos trams, s'observa com durant el primer semestre de 2010, quan l'atur disminueix per l'efecte estacional d'inici de temporada turística, es va reduir en 16.671 persones, xifra un 62 % superior a la caiguda del 2009 i un 23 % a la del 2008. I, a partir del mes de juny de 2010, quan l'atur torna a iniciar la tendència creixent, l'atur va augmentar en 17.371 persones, xifra inferior a la dels tres anys anteriors, que se situa fins i tot per sota de la de l'any 2007, quan encara no s'havia entrat en aquesta etapa recessiva (vegeu gràfic 20).

Per illes, els majors increments interanuals es donen a Mallorca (12,3 %) i Menorca (9,8 %), mentre que a les Pitiüses són menors: un 6,6 % a Eivissa i un 6,4 % a Formentera. A més, cal ressaltar que Eivissa i Formentera han presentat ja durant alguns mesos de 2010 descensos interanuals de l'atur. En el cas d'Eivissa desembre fou el primer mes que passà des del mes de maig de 2007; a Formentera, a part del desembre, ja s'havia donat durant els mesos de juliol, agost i setembre de 2010. Per la seva banda, Menorca i Mallorca encara presenten increments, tot i que de cada vegada més suaus.

Gràfic 21. Percentatge explicatiu de l'augment de l'atur a Espanya i a les Illes Balears (2008-2010)

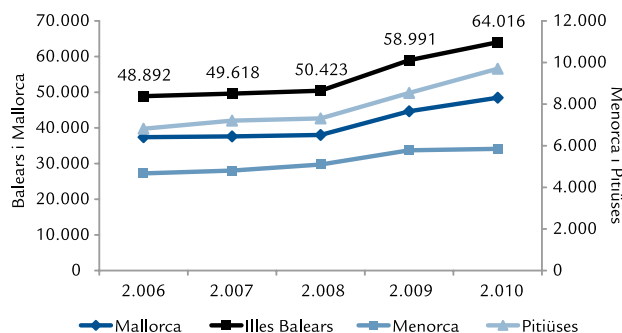

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Quant a la distribució de l'atur, aquesta segueix el mateix patró que anys anteriors: Mallorca computa el 80,6 % del total de persones desocupades a les Balears, Menorca un 7,4 %, Eivissa un 11,4 % i Formentera el 0,5 % restant.

L'augment de la població aturada s'atribueix tant a l'increment de població activa com al decrement de l'ocupació. Com s'ha vist, a l'apartat 3.1 la població activa ha seguit creixent a les Balears (+6.500 persones) durant el 2010, mentre que la caiguda de l'ocupada, tot i la menor intensitat, continua present (-8.525 persones). Concretament, l'any 2010, i segons les dades de l'enquesta de població activa, un 43,4 % de l'increment de l'atur es deu a l'augment de població activa, mentre que el 56,6 % restant és el resultat de la caiguda de l'ocupació. En comparació, en el conjunt de l'Estat, només un 10,6 % de l'augment de l'atur es deu a l'increment de població activa i el 89,4 % restant s'explica per la caiguda de l'ocupació (vegeu gràfic 21).

Gràfic 22. Evolució de les sortides de l'atur amb contracte a les Balears i per illes (2006-2010)

Font: OTIB a partir del SISPE

D'altra banda, la situació de desocupació no constitueix un estat fix, sinó dinàmic, perquè, en mitjana, cada mes més de 5.300 persones desocupades de les Balears aconseguirien un contracte i passen a ser ocupades. Les microdades del Sistema d'Informació del Servei Públic d'Ocupació (SISPE) mostren com la crisi econòmica no ha implicat una reducció de la xifra de persones que transiten des de l'atur fins a l'ocupació; per tant, l'efecte del canvi de cicle econòmic no ha afectat el dinamisme que caracteritza el mercat de treball balear.

En el gràfic 22 s'observa com, mentre que les sortides de l'atur amb contracte estaven força estabilitzades entre els anys 2006 i 2008, han passat a créixer a un ritme elevat durant els anys 2009 i 2010. En total, durant el 2010, 64.016 persones desocupades aconseguirien un contracte i passaren a ser ocupades, un 8,5% més que durant el 2009.

Per illes, es repeteix el mateix patró amb un nombre creixent de sortides de l'atur per la formalització d'un contracte nou. Les Pitiüses

Quadre 32. Evolució de l'atur registrat per illes (2005-2009)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mallorca	30.061	28.150	29.091	38.601	59.483	66.825
Menorca	2.840	2.821	2.914	3.869	5.587	6.135
Eivissa	5.159	4.884	4.963	6.327	8.881	9.469
Formentera	280	280	276	314	426	453
Illes Balears	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

presenten un 13,6% més de sortides que en el 2009, Mallorca un 8,5%, mentre que a Menorca l'increment és més suau i se situa en l'1,2%.

3.3.2 Atur per activitat econòmica

Després de dos anys de fortes pujades, el sector de la construcció ha estabilitzat el nombre de persones en atur, i és el sector que presenta el menor increment interanual (+1,3%). Durant alguns mesos de 2010, a més de la construcció, el comerç i la indústria també han experimentat descensos interanuals en el nombre d'aturats.

La distribució del total d'aturats registrats per sectors econòmics durant el 2010 és la següent: el 68,3 % en els serveis, el 21,4 % en la construcció, el 5,4 % en la indústria i el 4,9 % restant es reparteixen entre l'agricultura i les persones sense ocupació anterior. Aquesta distribució ha variat significativament respecte a l'any 2000, quan el nombre de persones aturades en la construcció representava tan sols el 8,9 % del total de persones en atur, mentre que el sector dels serveis n'aglutinava més del 80 %. Malgrat tot, durant el 2010 ha baixat el pes de la construcció respecte al 2009, quan aglutinava el 23,5% del total de l'atur. De la mateixa manera que en el cas de l'ocupació, el sector de serveis segueix augmentant de pes sobre el

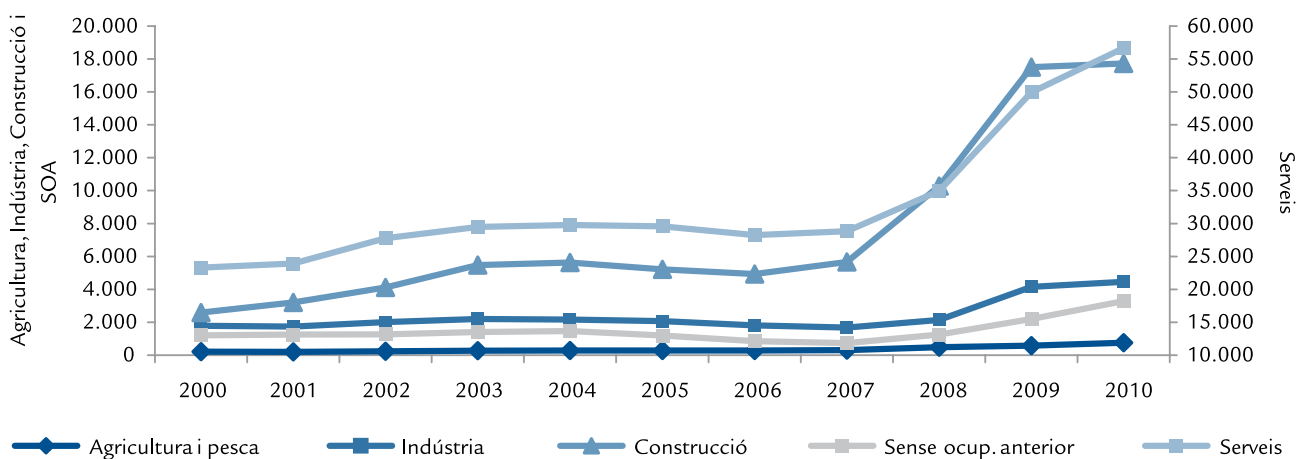
total de persones en atur, en clar detriment de la construcció.

En termes relatius, els majors increments de l'atur s'han donat en el col·lectiu de persones sense ocupació anterior (+49,4%), seguit del d'agricultura i pesca (+30,9%) i, ja a certa distància, del sector de serveis (+13,4%). La construcció ha estat el sector que ha experimentat el menor increment durant el 2010, un 1,3%. De fet, durant els darrers cinc mesos de 2010 s'han donat descensos interanuals en el nombre de persones en atur provinents de la construcció. Altres sectors que també han mostrat davallades alguns mesos respecte al 2009 han estat la indústria i també el comerç.

Si es redueix l'anàlisi a les vint activitats econòmiques amb més augment interanual de l'atur (vegeu el quadre 33), s'observa com les activitats amb majors increments, en termes absoluts, són les professionals, científiques i tècniques¹⁵ (980 aturats més), la construcció d'edificis (904 aturats més) i serveis d'allotjament (873 aturats més). Aquestes tres activitats expliquen el 32,4 % del total de l'augment interanual de l'atur.

¹⁵ Aquesta divisió comprèn la prestació de serveis professionals científics i tècnics com: activitats de disseny especialitzat, de fotografia, de traducció i interpretació, i altres. No s'inclouen les activitats jurídiques i comptables, les relacionades amb l'arquitectura i l'enginyeria, els assajos i anàlisis tècniques, les relacionades amb l'assessorament sobre direcció i gestió empresarial, les dedicades a la investigació i el desenvolupament, i les publicitàries.

Gràfic 23. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2000-2010)*

*Nota: l'any 2009 es produeix un canvi en la Classificació d'Activitats Econòmiques (CNAE-09).

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

D'altra banda, també s'observen ja en el 2010 algunes activitats que decreixen pel que fa al nombre d'aturats. És el cas de les activitats de construcció especialitzada, que davalla en 717 persones, les activitats immobiliàries (66 aturats menys) i el transport terrestre (42 aturats menys). El fet que baixi l'atur en les activitats relacionades amb la construcció, però al mateix temps, i tal com s'ha vist, baixi també l'afiliació, es pot explicar per un transvasament d'aquests treballadors a altres activitats econòmiques, com ara el turisme. En concret, l'any 2010 gairebé el 40% dels demandants aturats del sector de la construcció que varen sortir de l'atur per la formalització d'un contracte ho va fer en un altre sector econòmic diferent a la construcció (vegeu quadre 115 de l'annex). A més, segons sembla, l'atur en la construcció ha tocat sostre i les noves incorporacions als registres es deuen, com s'ha dit, a treballadors de la resta de sectors.

3.3.3 Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis

Els homes continuen sent majoria en les llistes d'atur durant el 2010. El col·lectiu més jove ha estabilitzat els efectius aturats, presentant durant alguns mesos del 2010 caigudes interanuals. Els estrangers experimenten un menor augment que els nacionals, tot i que continuen aglutinant més d'una quarta part del total d'atur registrat.

Tots els grups sociodemogràfics presenten un increment de l'atur respecte al 2009, més accentuat en el cas de les dones (+13,5%), el grup de persones de 55 anys i més (+16,9%) i el de nacionalitat espanyola (+12,2%). És a dir, el fet que la construcció hagi deixat de ser el sector que més creixement de persones en atur aporta ha provocat que el patró sociodemogràfic de les persones que s'han afegit a la llistes de l'atur hagi canviat respecte al 2009 (vegeu el quadre 34).

Quadre 33. Evolució de l'atur registrat en les vint activitats econòmiques amb més augment interanual de l'atur durant el 2010 a les Illes Balears

Activitat econòmica	2009	2010	Var. abs. 10-09	Var. (%) 10-09
Altres activitats professionals, científiques i tècniques	3.083	4.063	980	31,8%
Construcció edificis	9.899	10.803	904	9,1%
Serveis d'allotjament	7.200	8.073	873	12,1%
Administració pública i defensa	1.428	2.180	752	52,6%
Serveis de menjars i begudes	8.311	8.869	558	6,7%
Serveis en edificis i activitats de jardineria	2.419	2.913	493	20,4%
Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	7.387	7.758	371	5,0%
Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars de les empreses	545	894	350	64,1%
Altres serveis personals	1.374	1.682	309	22,5%
Educació	1.096	1.400	304	27,8%
Activitats sanitàries	946	1.112	167	17,6%
Activitats de serveis socials sense allotjament	412	567	154	37,4%
Activitats esportives, recreatives i entreteniment	1.050	1.193	143	13,6%
Activitats de lloguer	1.401	1.543	142	10,1%
Assistència en establiments residencials	338	477	139	41,2%
Agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen	437	563	126	28,8%
Activitats associatives	425	549	123	29,0%
Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.049	1.161	111	10,6%
Emmagatzemament i activitats afins al transport	688	798	109	15,9%
Activitats de seguretat i investigació	219	299	80	36,5%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Malgrat tot, el 2010 continua havent-hi un major nombre d'homes aturats que de dones (53,7% i 46,3% respectivament), circumstància que es va començar a donar el 2008 amb la caiguda de l'ocupació en la construcció. D'altra banda, tot i que el percentatge d'estrangers en atur hagi baixat 0,5 punts percentuals, fins al 26,8%, les Balears continuen sent la comunitat autònoma amb el percentatge més elevat d'estrangers sobre el total de persones en atur, molt per sobre de la mitjana nacional (14,6%).

És important recalcar que després de dos anys de fortes pujades, el col·lectiu més jove presenta ja el 2010 un creixement més suau (+4,5%). De fet, des del mes d'agost de 2010 aquest col·lectiu ja experimenta descensos interanuals, mentre que els altres grups d'edat encara mostren increments, tot i que de cada vegada més suaus.

Quant al nivell d'estudis, els majors increments referents a l'atur es donen en els dos extrems, és a dir, entre aquells que només han assolit estudis primaris (+17,9%) i entre els que tenen estudis superiors (+24,7%). D'aquesta manera, el grup que experimenta el menor creixement, en termes relatius, és el de primera etapa d'educació secundària (+5,6%), grup que, d'altra banda, aglutina més del 51% del total de persones en atur. I, com ja hem dit, continua augmentant el pes d'aturats amb nivell educatiu fins a educació primària, que varen passar a ser el 26,5 % el 2010, mentre que l'any 2007 concentraven el 16,3 % del total d'aturats.

D'altra banda, el 24,6% del l'augment interanual de l'atur s'explica pel grup de treballadors no qualificats i un 24 % pel grup de treballadors de serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerç. El 2010 la distribució de la població aturada per grans grups d'ocupacions es manté bàsicament igual a la de l'any anterior: una majoria, 23,3% i 26,1% respectivament, es troba precisament en aquests dos grups d'ocupacions. Cal notar, en tot cas, que el major augment relatiu es dona en el grup 2, de tècnics i professionals científics i intel·lectuals (+24,3%), fet que es relaciona amb l'increment d'aturats amb estudis superiors. Ja s'ha comentat que la sobrequalificació afecta de manera acusada la població ocupada de les Illes. Així doncs, com recomana la Comissió Europea¹⁶, tan important com promoure la millora del nivell educatiu mitjà de la població és també ajustar l'oferta a la demanda del mercat de treball, evitant les disfuncions de qualificació que incideixen negativament tant en les persones com en els resultats econòmics i de productivitat del país.

3.3.4 Evolució de la taxa d'atur

La taxa d'atur es va situar en el 20,4% a les Balears, lleugerament per sobre de la del conjunt de l'Estat (20,1%). Tot i la major pujada entre el col·lectiu femení, els homes segueixen presentant una major taxa d'atur. De totes maneres, els col·lectius més castigats són els estrangers no comunitaris i els joves menors de 25 anys.

¹⁶ New skills for new jobs, European Commission, 2008 b

Quadre 34. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2005-2010)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2005	38.340	17.278	21.062	6.077	27.002	5.260	31.888	2.266	4.186
2006	36.134	16.009	20.125	5.552	25.348	5.234	28.970	2.365	4.799
2007	37.243	16.888	20.356	5.563	26.151	5.530	28.759	2.906	5.578
2008	49.111	25.428	23.684	7.372	35.141	6.598	36.228	4.135	8.749
2009	74.378	40.605	33.773	11.296	54.143	8.938	54.072	6.839	13.467
2010	82.882	44.540	38.342	11.805	60.628	10.448	60.684	7.449	14.748

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 35. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2005-2010)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Analfabets	168	194	244	377	543	570
Fins a educació primària	2.607	4.890	6.075	10.138	18.663	22.000
Educació secundària (1a etapa)	26.586	23.054	23.048	28.800	40.134	42.380
Educació secundària (2a etapa)	7.135	6.338	6.189	7.742	11.841	13.949
Educació superior i doctorat	1.835	1.658	1.686	2.055	3.196	3.984
Total	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 36. Evolució de la població aturada per nivell d'estudis a les Illes Balears (2005-2010)

Grups professionals	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1 Direcció de les empreses i de l'administració pública	383	373	400	458	623	691
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	1.523	1.318	1.363	1.601	2.192	2.724
3 Tècnics i professionals de suport	2.316	2.290	2.489	3.198	5.095	5.960
4 Empleats de tipus administratiu	5.946	5.435	5.350	6.450	9.414	10.580
5 Treb.de serveis de restauració, personals, protecció i venedor de comerç	12.420	11.624	11.650	13.740	19.552	21.595
6 Treballadors qualificats en agricultura i pesca	591	575	628	878	1.380	1.634
7 Artesans i treb. qualificats d'indústries manufact., construcció i mineria	5.110	4.880	5.267	9.096	15.479	16.740
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària; muntadors	1.411	1.355	1.484	2.232	3.392	3.602
9 Treballadors no qualificats	8.635	8.277	8.604	11.452	17.240	19.336
0 Forces armades	4	7	10	6	12	20
Total	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882

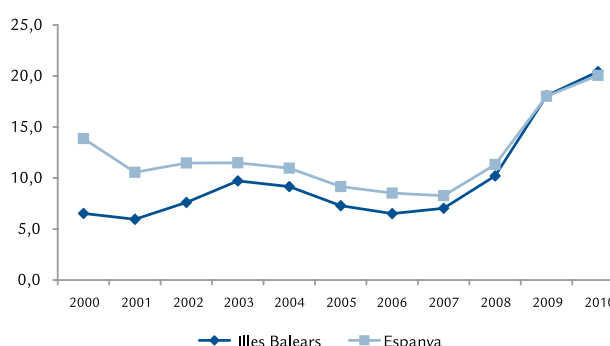
Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Les Illes Balears presenten una taxa d'atur del 20,4 % durant el 2010, taxa similar a la del conjunt d'Espanya (20,1 %). Respecte al 2009, la taxa ha experimentat un augment de més de 2 punts percentuals (18,1%). Però, va ser en el 2009 quan va experimentar el major increment, perquè en el 2008 se situava en el 10,2 %. El gràfic 24 mostra com s'han anat escurçant les diferències entre la taxa de les Balears i la del conjunt de l'Estat, que el 2000 era de la meitat (6,5% enfront del 13,9%), fins al 2008, quan les taxes s'equipararen, per la forta pujada, més marcada en el cas de les Illes.

Tots els grups sociodemogràfics han patit un increment de la taxa d'atur (vegeu el quadre 114 del annex), si bé amb intensitats diferents. D'aquesta manera, la taxa d'atur femenina ha passat del 10,9 % el 2008 al 19,7 % el 2010, si bé la taxa de les Illes se situa 1,3 punts percentuals per sota de la del conjunt de l'Estat

(20,5 %). En canvi, en el cas dels homes, la taxa d'atur ha passat del 9,7 % al 21 % en aquests dos anys i en aquest cas se situa 2,3 punts percentuals per sobre de la del conjunt nacional (19,7 %). S'ha de recordar que els homes han patit en major mesura l'increment de l'atur.

Gràfic 24. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2000-2010)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Quadre 37. Població aturada a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar (2005-2010)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Persona de referència	12.099	11.235	13.728	21.487	47.461	50.146
Cònjuge	9.739	10.344	10.396	13.380	26.204	30.812
Fill/fillastre	13.119	10.634	11.461	16.522	23.399	28.506
Altres	1.122	1.152	1.607	4.501	5.292	9.824
Sense parentesc	286	899	910	1.910	2.883	1.017
Total	36.365	34.264	38.102	57.800	105.239	120.305

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

I d'aquests, els grups que experimenten un augment més acusat de la taxa d'atur són els estrangers no comunitaris, que han més que duplicat la taxa, passant del 15,7 % el 2008 al 37 % durant el 2010, i el grup dels joves (menors de 25 anys), que han assolit aquest darrer any una taxa del 43,1 %. Aleshores, es reafirma la idea que els grups més castigats per l'increment de l'atur són els homes, joves i estrangers, perfil molt lligat a l'evolució del sector de la construcció. No obstant això, tot i que la taxa d'atur masculina es manté per sobre de la femenina, el major increment de l'atur en el sector de serveis durant el 2010 ha fet que la taxa femenina pujàs respecte del 2009 en 3 p.p., mentre que la masculina ho feia en 1,8 p.p.

3.3.5 Anàlisi familiar de l'atur

Segons les dades de l'enquesta de població activa, el 10,9% de les llars de les Balears tenen tots els seus membres en situació d'atur, percentatge que duplica amb escreix el del 2008 (4,2%).

Les dades de l'enquesta de població activa permeten establir la llista de les persones aturades amb la persona de referència de la seva llar. En el quadre 37 s'observa com, respecte al 2009, augmenta l'atur en tots els grups, tret de les persones sense parentesc (-1.866 persones). Els increments més alts es donen entre els fills (+5.107 persones) i els cònjuges (+4.608 persones). Ja s'ha comentat com la taxa d'atur juvenil ha assolit valors molt alts durant aquest 2010 i com la taxa femenina, tot i situar-se per sota de la masculina, experimentava un major increment respecte a 2009.

Quant a les llars amb tots els actius en situació d'atur, les Balears se situen en el 10,9 %, percentatge 1,7 punts per sobre del resultat de 2009, i 6,7 punts per sobre del valor de 2008 (4,2%). Com ja va passar el 2009, les Balears se situen per sobre de la mitjana nacional (10,1 %) i com la sisena comunitat autònoma amb el percentatge més alt de llars amb tots els seus actius aturats, només per darrere de les Canàries (16,4 %), Andalusia (15,2 %), la Comunitat Valenciana (12 %), Extremadura (11,3 %) i Múrcia (11,2%). (Vegeu quadre 38).

Quadre 38. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitats autònomes (2007-2010)

Comunitat autònoma	Total				
	2005	2007	2008	2009	2010
Andalusia	6,6	5,6	8,8	13,5	15,2
Aragó	2,1	1,8	2,9	6,3	7,4
Astúries	4,9	4,6	4,6	7,0	9,3
Illes Balears	2,7	2,6	4,2	9,2	10,9
Canàries	4,9	4,2	8,7	14,2	16,4
Cantàbria	3,0	2,5	2,7	6,3	6,5
Castella i Lleó	3,4	2,6	4,2	6,5	7,4
Castella-la Manxa	3,4	2,6	4,7	8,8	10,4
Catalunya	2,6	2,4	3,6	7,6	8,2
Com. Valenciana	3,5	3,5	5,0	10,7	12,0
Extremadura	7,6	5,4	7,2	9,7	11,3
Galícia	4,3	3,4	3,8	6,0	8,1
Madrid	2,1	1,9	3,0	5,5	7,0
Múrcia	2,6	2,8	5,4	9,5	11,2
Navarra	1,9	1,7	2,4	4,6	5,7
País Basc	2,9	2,8	2,8	5,8	5,2
La Rioja	2,3	1,6	3,2	6,3	7,4
Total Espanya	3,8	3,3	5,0	8,8	10,1

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

3.3.6 Durada de la demanda

La durada mitjana de l'atur tendeix a fer-se més llarga a les Illes. A més, el perfil de les persones que duen més de dotze mesos a l'atur ha variat sensiblement: hi ha més homes i més estrangers.

La marcada tendència a l'alça de l'atur que es dona des del 2008 s'ha traduït en un fort augment del pes de les persones que duen més de dotze mesos en situació d'atur a les

Balears. Així, l'atur de llarga durada que suposava el 14,6 % el 2008, va passar al 15,6 % el 2009, per assolir el 25 % el 2010. Tanmateix, en comparació amb el conjunt de l'Estat, les Balears segueixen presentant un dinamisme major en la sortida de la situació d'atur. Segons mostra el quadre 39, el 35,5% dels demandants aturats de les Illes ho estan un interval inferior a tres mesos, mentre que aquest grup suposa el 29,7 % en el conjunt d'Espanya. En canvi, l'atur de llarga durada

Quadre 39. Distribució de la mitjana d'atur registrat segons la durada de la demanda a l'Estat espanyol i a les Balears (2010)

Durada de la demanda	Illes Balears		Espanya	
	Absoluts	Percent.	Absoluts	Percent.
<3 mesos	29.446	35,5%	1.204.449	29,7%
>3 <=6 mesos	16.066	19,4%	663.757	16,3%
>6 <=9 mesos	9.841	11,9%	460.676	11,3%
>9 <=12 mesos	6.791	8,2%	350.761	8,6%
>12 <=18 mesos	9.320	11,2%	507.966	12,5%
>18 <=24 mesos	5.273	6,4%	319.822	7,9%
>24 mesos	6.145	7,4%	553.326	13,6%
TOTAL	82.882	100,0 %	4.060.756	100,0%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB i SPEE

Quadre 40. Percentatge de persones aturades durant més de 12 mesos registrades per comunitats autònomes (2006-2010)

Comunitat autònoma	2006	2007	2008	2009	2010
Espanya	31,9	31,4	26,5	25,3	34,0
Andalusia	33,3	32,9	28,6	29,0	36,4
Aragó	26,0	25,9	19,7	17,8	28,9
Astúries	33,4	34,5	31,0	26,7	32,7
Illes Balears	17,3	16,7	14,4	15,4	24,6
Canàries	33,8	32,6	27,8	30,4	41,4
Cantàbria	32,1	31,8	25,8	22,9	32,7
Castella i Lleó	34,3	33,3	28,9	21,3	29,2
Castella-la Manxa	28,8	27,6	22,7	25,8	31,2
Catalunya	31,2	31,4	25,4	23,4	33,2
Com. Valenciana	26,2	26,1	21,5	22,5	34,5
Extremadura	35,8	38,6	34,5	30,0	34,5
Galícia	40,7	40,5	36,3	32,8	38,4
Madrid	29,1	27,1	22,9	21,8	31,0
Múrcia	24,6	23,7	19,0	21,3	32,5
Navarra	27,1	27,7	24,2	20,6	28,5
País Basc	35,4	36,1	31,6	26,2	33,5
La Rioja	23,2	23,9	19,9	18,9	28,0

Font: OTIB a partir de dades del SPEE

Quadre 41. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2010)

Anys	Total	Sexe		Edat			Nacionalitat		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	Espanyols	UE	NO UE
2005	7.086	2.851	4.235	714	3.908	2.464	6.726	213	148
2006	6.707	2.543	4.164	597	3.542	2.568	6.333	230	144
2007	6.638	2.435	4.203	530	3.455	2.652	6.232	250	156
2008	7.709	2.862	4.847	763	4.050	2.896	7.148	297	264
2009	13.103	5.983	7.120	2.018	7.442	3.644	11.370	630	1.103
2010	22.331	11.166	11.165	2.846	14.200	5.285	18.209	1.376	2.745

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

suma, com s'ha dit, el 25 % a les Balears, quan per al conjunt de l'Estat espanyol és del 34 %. D'aquesta manera, les Illes Balears continuen sent la comunitat autònoma amb el menor percentatge de persones en situació d'atur de llarga durada (vegeu el quadre 40).

El perfil d'aquestes persones en situació d'atur de llarga durada ha variat sensiblement en els darrers dos anys. Així, mentre el 2008 la major part d'aquestes persones eren dones (un 62,9%), el 2010 els homes ja representen la meitat d'aquest col·lectiu. Aquest fet s'explica per la dificultat de la sortida de l'atur de molts treballadors provinents del sector de la construcció, a causa de la necessitat de requalificació professional. El grup d'edat més afectat situa entre els 25 i 54 anys (representen el 63,6% del total). Finalment, cal destacar que si fins al 2008 el col·lectiu d'estrangers tenia una baixa incidència en l'atur de llarga durada, ja que tan sols representaven el 7,3% del total del grup, el 2010 ja representen el 18,5%.

3.4 Condicions de treball i relacions laborals

3.4.1 Els convenis col·lectius

Durant el 2010, i segons dades del MTIN, es varen registrar 38 convenis col·lectius a les Balears, que afecten 40.385 empreses i 221.284 treballadors.

Per a l'anàlisi de la negociació col·lectiva a les Illes Balears s'analitzen les dades que ofereix el Ministeri de Treball i Immigració sobre els convenis col·lectius registrats. Segons aquesta font, el 2010 hi havia vigents 38 convenis col·lectius d'àmbit autonòmic. D'aquests convenis, 26 són d'empresa i 12 d'altres àmbits. Ara bé, s'ha de tenir en compte que les dades que ofereix el Ministeri no indiquen tota la realitat de la negociació col·lectiva de les Balears. Per saber quins són els convenis que tenen vigència efectiva, és necessari recórrer als butlletins oficials de la comunitat autònoma, ja que és habitual trobar convenis que, publicats en anys anteriors al de referència, estenen la vigència durant l'any posterior. A més, molts de treballadors estan coberts per convenis d'àmbit estatal, no tinguts en compte en aquestes estadístiques. No entrarem a analitzar aquestes dades.

Els 38 convenis col·lectius de 2010 afecten 40.385 empreses i 221.284 treballadors, la qual cosa representa un 53,8 % del total de treballadors afiliats. Però la cobertura real de la negociació col·lectiva a la CAIB és superior a la que reflecteixen aquests convenis, ja que un gran nombre d'empreses estan cobertes pel conveni nacional corresponent. La cobertura dels convenis es manté estable els darrers anys, fet que mostra com la negociació col·lectiva es correspon als principals sectors de les Illes i com ha mantingut la seva representativitat tot i els moments actuals de recessió de l'ocupació.

Quadre 42. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats d'alta (2000-2010)

Anys	Treballadors afectats per convenis autonòmics	Total treballadors afiliats	Percentatge de cobertura
2000	181.428	369.821	49,1%
2001	178.250	384.313	46,4%
2002	198.200	390.589	50,7%
2003	219.705	392.469	56,0%
2004	216.140	399.278	54,1%
2005	235.548	421.246	55,9%
2006	238.269	441.279	54,0%
2007	244.963	455.694	53,8%
2008	248.796	452.244	55,0%
2009	235.813	422.638	55,8%
2010	221.284	411.617	53,8%

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració

3.4.2 Els costos laborals i les hores treballades

El 2010 es dona un augment del cost salarial de l'1% a les Balears, similar al del conjunt de l'Estat (+0,9%) i en ambdós casos per sota de la taxa d'inflació.

Segons les dades de l'enquesta trimestral del cost laboral publicada per l'INE, el salari mensual mitjà de les Balears el 2010 fou de 1.769,66 €, un 5,6 % inferior a la mitjana del conjunt nacional (1.875,23 €). Aquesta característica és un fet estructural de l'economia de les Illes atribuïble a l'especialització en activitats del sector dels serveis de mercat de baixa o mitjana qualificació que limiten l'existència de salaris més elevats. Malgrat tot, es detecta una certa tendència de convergència respecte a la mitjana de l'Estat, de manera que la reducció de la diferència es concentra majoritàriament en el període 2000-2005, quan es reduí 5,7 punts: del 87,5 % al 93,2 %. Des d'aleshores, el ritme d'aproximació a la mitjana estatal ha estat més lent (del 93,2 % el 2005 al 94,4 % el 2010).

Quadre 43. Evolució del cost salarial total per treballador* i hores efectivament treballades al mes per comunitat autònoma (2007-2010)

Comunitat autònoma	Cost salarial total per treballador (€)				Hores efectives treballades al mes			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Andalusia	91,7	92,4	92,8	91,7	134,5	135,7	132,5	131,6
Aragó	99,8	98,4	97,2	96,7	134,9	134,4	131,6	130,6
Astúries	99,2	98,7	100,1	100,4	132,1	132,4	130,5	130,7
Illes Balears	93,9	94,2	94,3	94,4	137,3	136,3	136,9	135,5
Illes Canàries	84,4	84,6	84,3	82,8	139,2	138,7	136,5	136,0
Cantàbria	94,0	93,0	92,1	91,9	135,4	134,3	132,1	131,6
Castella-la Manxa	92,2	91,8	92,3	91,8	133,6	132,4	130,1	129,8
Castella i Lleó	88,0	88,4	89,7	88,8	137,7	138,2	133,6	133,5
Catalunya	108,5	108,1	106,7	107,3	133,5	134,5	131,5	131,4
Com. Valenciana	88,6	89,1	89,1	89,2	135,9	135,8	133,0	131,8
Extremadura	80,7	83,0	84,3	85,1	137,5	137,6	134,8	133,5
Galícia	87,8	86,7	86,9	88,7	136,6	135,9	134,1	134,1
Madrid	117,1	116,7	116,3	115,6	137,7	137,5	135,2	135,1
Múrcia	86,4	87,2	90,8	92,9	132,5	132,8	130,5	131,2
Navarra	108,6	106,5	104,6	105,3	131,1	130,3	126,1	126,9
País Basc	116,1	116,8	116,4	117,7	128,2	128,2	124,8	125,7
La Rioja	93,7	92,8	94,1	93,9	133,7	132,5	130,6	129,8
Total nacional	100,0	100,0	100,0	100,0	135,1	135,2	132,5	132,2

(*) Nota: mitjana de l'Estat amb valor 100. Base 2008.

Font: OTIB a partir de dades de l'enquesta trimestral de cost laboral (INE)

Quadre 44. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació* a les Balears i a l'Estat espanyol (2005-2010)

	ILLES BALEARS			ESPANYA		
	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació
2005	3,9	4,6	3,1	4,0	2,5	3,4
2006	3,4	5,9	3,5	3,6	4,8	3,5
2007	3,7	3,7	2,7	4,2	4,0	2,8
2008	4,5	5,4	3,8	3,6	5,1	4,1
2009	2,3	3,3	-0,2	2,6	3,2	-0,3
2010	1,8	1,0	1,7	1,3	0,9	1,8

(*) Nota: IPC base 2006=100. Font: OTIB a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració, ETCL (INE) i IPC (INE)

Si es compara l'evolució d'aquest augment del cost salarial amb el pactat en els convenis col·lectius d'àmbit autonòmic, i la taxa d'inflació, s'observa (vegeu quadre 44), com en el període 2005-2009 els augments salarials es varen situar per sobre de la taxa d'inflació, tant a les Illes com al conjunt de l'Estat. En canvi, el 2010 la situació canvia notablement, situant-se la taxa d'inflació lleugerament per sobre dels augments salarials, per la qual cosa es pot parlar d'una disminució del poder adquisitiu del treballadors.

Pel que fa al nombre d'hores mensuals efectivament treballades, les Illes s'han situat tradicionalment per sobre de la mitjana estatal: 135,5 hores a les Balears i 132,2 al conjunt de l'Estat espanyol el 2010, fet que implica que el marge per guanyar renda relativa dels assalariats per l'extensió de l'horari laboral és més reduït que el de la mitjana de l'Estat. De fet, l'any 2010 les Illes Balears són la segona comunitat autònoma amb més nombre d'hores efectives treballades al mes, per darrere de les Canàries (136 hores).

3.4.3 La siniestralitat laboral

L'índex d'incidència dels accidents de treball experimenta un fort descens durant els darrers dos anys a les Balears, fins a situar-se en els 4.957 accidents per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes, l'índex més baix de tota la sèrie estudiada (1999-2010).

L'any 2010, les Illes Balears, com ja és una constant a la nostra comunitat autònoma,

tenen un índex d'incidència de la sinistralitat laboral (nombre d'accidents laborals per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes) molt elevat (4.936,6 incidències) en comparació amb la resta de comunitats autònomes i el conjunt d'Espanya (3.764,8 incidències). És més, el quadre 45 mostra que les Balears són la comunitat autònoma amb l'índex més elevat, circumstància que es repeteix cada any.

La desagregació del total d'accidents en funció de la seva gravetat mostra que aquesta diferència entre les Balears i el conjunt de l'Estat espanyol s'explica sobretot pels accidents lleus, que registren a les Illes un índex de 4.903,3, quan la mitjana estatal és de 3.728,4. En canvi, l'índex d'incidència dels accidents greus (30,0) i mortals (3,3) es troba per davall de la mitjana estatal (32,7 i 3,8 respectivament).

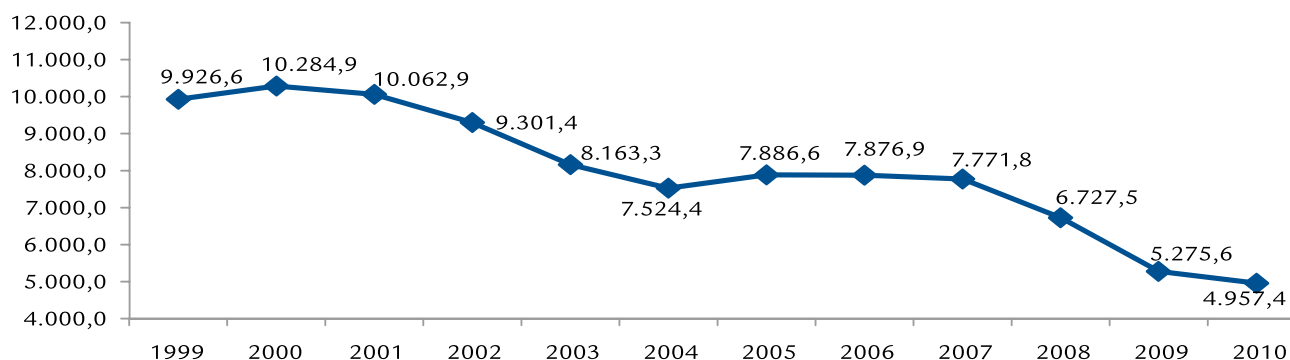
En termes d'evolució, cal remarcar la marcada tendència a la reducció dels índexs des del 2008 (vegeu el gràfic 25). En tres anys l'índex ha passat de 7.771,8 incidències a l'actual 4.957,4, el que implica un descens del 36,2%. Es tracta de l'índex més baix de tota la sèrie estudiada. S'ha de recordar que aquest índex és el resultat de la comparació de dos indicadors: afiliats amb contingències cobertes i nombre d'accidents. El gràfic 26 il·lustra l'evolució d'ambdues variables a les Balears. D'aquesta manera, mentre que la sèrie de persones afiliades presenta sempre un perfil creixent excepte en els tres darrers anys i a conseqüència de la crisi econòmica, la d'accidentalitat no segueix un patró homogeni, ja que es redueix entre el 2001 i el 2004 i torna a remuntar fins al 2007.

Quadre 45. Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball amb baixa en jornada laboral per comunitat autònoma (2010)

Comunitats autònomes	Acc. lleus	Índ. inc. lleus	Acc. greus	Índ. inc. greus	Acc. mortals	Índ. inc. mortals	Total d'accidents	Pob. afiliada	Índex d'incidència	Var.% interanual
Andalusia	87.844	3.544,9	1.068	43,1	87	3,5	88.999	2.478.023	3.591,5	-9,5
Aragó	14.668	3.333,1	98	22,3	23	5,2	14.789	440.072	3.360,6	-2,7
Astúries	14.999	4.790,0	132	42,2	16	5,1	15.147	313.133	4.837,2	-5,6
Illes Balears	16.201	4.903,3	99	30,0	11	3,3	16.311	330.409	4.936,6	-5,4
Canàries	25.181	4.270,8	178	30,2	17	2,9	25.376	589.615	4.303,8	-6,9
Cantàbria	5.868	3.342,7	76	43,3	13	7,4	5.957	175.548	3.393,4	-10,7
Castella-la Manxa	25.755	4.426,1	201	34,5	29	5,0	25.985	581.891	4.465,6	-8,1
Castella i Lleó	28.376	3.853,6	281	38,2	40	5,4	28.697	736.353	3.897,2	-7,8
Catalunya	95.729	3.729,8	706	27,5	62	2,4	96.497	2.566.587	3.759,7	-6,3
Com. Valenciana	46.296	3.333,4	444	32,0	43	3,1	46.783	1.388.870	3.368,4	-6,8
Extremadura	10.869	3.364,3	174	53,9	14	4,3	11.057	323.070	3.422,5	-10,8
Galícia	34.079	4.175,0	581	71,2	61	7,5	34.721	816.261	4.253,7	-8,2
Madrid	82.975	3.409,2	366	15,0	63	2,6	83.404	2.433.887	3.426,8	-5,2
Múrcia	15.366	3.524,0	105	24,1	28	6,4	15.499	436.039	3.554,5	-8,3
Navarra	8.405	3.778,8	63	28,3	10	4,5	8.478	222.425	3.811,6	-7,2
País Basc	30.606	4.098,2	196	26,2	33	4,4	30.835	746.807	4.128,9	-4,1
La Rioja	3.952	3.891,9	30	29,5	6	5,9	3.988	101.543	3.927,4	-8,7
Ceuta	819	4.785,9	2	11,7	0	0,0	821	17.113	4.797,6	-5,9
Melilla	566	3.716,3	5	32,8	0	0,0	571	15.230	3.749,1	-10,1
Total nacional	548.554	3.728,4	4.805	32,7	556	3,8	553.915	14.712.877	3.764,8	-7,0

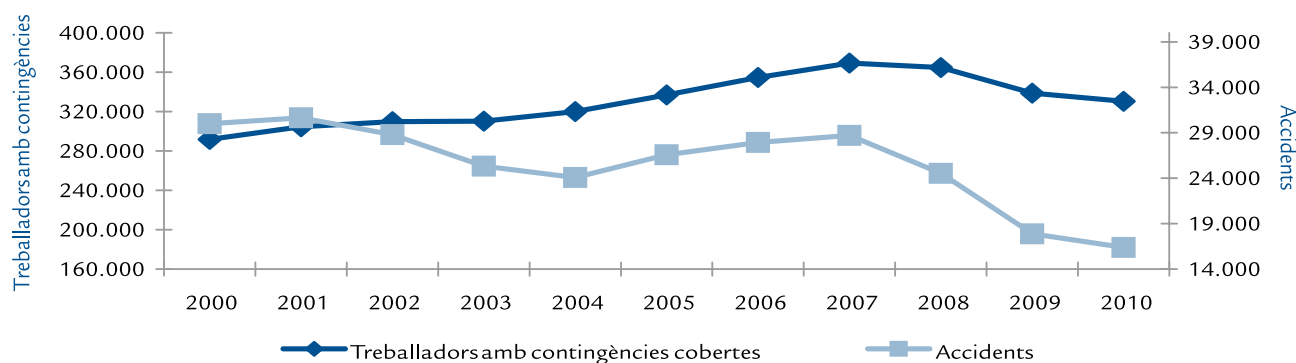
Font: OTIB a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració

Gràfic 25. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (1999-2010)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS – Direcció General de Salut Laboral

Gràfic 26. Evolució dels afiliats amb les contingències cobertes i dels accidents registrats a les Illes Balears (2000-2010)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS – Direcció General de Salut Laboral

A partir de 2008, en canvi, mostra una notable caiguda i passa d'un total de 28.700 accidents a 16.377. En termes relatius, el 2010 s'ha donat un descens del 8,3% respecte a l'any anterior, similar al del conjunt d'Espanya (-8,5%).

La millora d'aquestes estadístiques coincideix amb la posada en marxa i desenvolupament del Pla de Xoc contra la sinistralitat, aprovat el 2007, i la posterior aprovació del Pla de Seguretat, Salut i Ambient Laboral 2008-2011, amb els quals la Conselleria de Turisme i Treball posa de manifest el compromís del Govern de les Illes Balears en la lluita contra aquesta tara social que és la sinistralitat laboral. Precisament, el Pla de Xoc s'havia fixat com a objectiu prioritari reduir l'accidentabilitat laboral a les Illes en un 30%, percentatge que per ara ja s'ha superat, ja que, com s'ha dit, s'ha donat un descens del 36,1% en els tres darrers anys.

Pel que fa al perfil de les persones que patiren accidents, els homes suposen el 67,4 % del total l'any 2010, mentre que les dones acumulen el 32,6 % restant. Cal remarcar que, si bé els homes continuen sent majoria entre els accidentats, han experimentat un descens del 37,8% respecte al 2008, mentre que en el cas de les dones és del 22,4%. En ambdós casos, la majoria d'accidents foren de caràcter lleu (99,1 % per als homes i 99,8 % per a les dones); ara bé, tots els accidents mortals els patiren homes.

Per sectors, registraren el major nombre d'accidents els serveis (11.233 accidents, un 68,6 %) i la construcció (3.029 accidents, un 18,5 %), si bé tots els sectors reflecteixen una millora respecte al 2009. Els majors índexs d'incidència es donen a la construcció (9.516 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències).

es cobertes) i la indústria (7.973). Això no obstant, són els dos sectors que han experimentat els majors descensos en els índexs respecte al 2009 (-12,4% i -6,7% respectivament).

Quadre 46. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Balears (1999-2010)

Anys	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
1999	3.457,1	13.248,4	23.216,8	7.432,7
2000	3.569,1	13.285,9	22.578,6	7.902,9
2001	3.652,4	12.653,4	21.741,1	7.795,5
2002	4.593,3	11.147,1	20.212,0	7.163,1
2003	3.748,9	10.806,4	17.642,7	6.355,3
2004	4.028,0	11.280,8	16.686,0	5.834,5
2005	5.191,8	11.785,5	17.314,8	6.049,6
2006	5.173,2	12.131,9	17.155,6	5.951,9
2007	5.484,2	12.695,2	16.652,9	5.903,4
2008	6.656,8	10.988,9	14.536,1	5.320,8
2009	6.009,0	8.543,3	10.865,4	4.403,2
2010	5.819,9	7.973,5	9.515,8	4.328,8

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS – Direcció General de Salut Laboral

Finalment, la distribució del total d'accidents per illes es manté similar a la del 2009: Mallorca acumula el 80,2 %, Eivissa el 12,3 %, Menorca el 6,5 % i Formentera un 0,4 %. El pes dels accidents lleus sobre el total d'accidents és també similar entre les illes i suposa més del 99 % del total dels registrats. Respecte al 2009, i pel que fa als índexs d'incidència,¹⁷ totes les illes presenten una millora, tret de Formentera, que experimenta un augment del 3,1 %.

¹⁷ No es disposa del nombre de persones afiliades d'alta amb les contingències cobertes desagregades per illes, raó per la qual es presenta una aproximació basada en el nombre d'afiliats i els accidents registrats.

3.4.4 Regulació de l'ocupació

Pel que fa a la conflictivitat laboral quant a recurs empresarial a expedients de reorganització productiva, el quadre 48 posa de manifest que els expedients de regulació d'ocupació resolts a les Balears durant el 2010 varen ser 146, és a dir, 32 més que el 2009. Aquests expedients varen afectar 1.806 treballadors (214 més que en el 2009). D'acord amb les dades de la Direcció General de Treball, la major part dels treballadors afectats per un expedient de regulació d'ocupació durant el 2010 ho varen ser per expedients suspensius (el 57,8%). D'altra banda, el 21,4% i el 20,8% restant varen ser per expedients de regulació d'ocupació extintius, i per processos de reducció de jornada, respectivament.

Quadre 48. Treballadors afectats per expedients de regulació de l'ocupació a les Illes Balears (2005-2010)

ERO	2008	2009	2010
Nombre d'expedients presentats	67	139	177
Total ERO autoritzats	60	114	146
<i>Suspensió</i>	38	28	72
<i>Extinció</i>	15	66	25
<i>Reducció jornada</i>	7	20	49
Total treballadors afectats	581	1.592	1.806
<i>Treballadors afectats suspensió</i>	322	1.032	1.044
<i>Treballadors afectats extinció</i>	226	448	386
<i>Treballadors afectats red. jor.</i>	33	112	376

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball

Quadre 47. Accidents per gravetat i índexs d'incidència per illes (2009-2010)

ILLES	Lleus		Greus		Mortals		Total		Índex d'incidència	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Mallorca	14.308	13.057	99	77	6	8	14.413	13.142	5.387,9	5.076,3
Menorca	1.223	1.052	12	4	1	1	1.236	1.057	5.639,8	5.016,2
Eivissa	2.064	1.998	9	16	0	2	2.073	2.016	6.415,7	6.180,4
Formentera	58	67	0	2	1	0	59	69	3.246,4	3.346,7
Illes Balears	17.740	16.267	120	99	8	11	17.868	16.377	-	-

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS – Direcció General de Salut Laboral

4 PART IV. POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ

4.1 Introducció

Amb la publicació l'any passat de l'*Anuari del Mercat de Treball de les Illes Balears 2009*, l'Observatori del Treball encetà una línia nova en la divulgació de la situació del mercat de treball a les nostres illes ja que s'introduí, per primera vegada, un apartat específic en el qual es recollien l'impacte pressupostari i una descripció de les persones beneficiàries de les diferents polítiques actives d'ocupació (en endavant, PAO) dutes a terme per la Conselleria de Turisme i Treball i el SOIB.

A banda del convenciment que aquests tipus d'informes són imprescindibles en la línia de retre comptes de les actuacions fetes des de l'Administració pública, amb aquests treballs es dona compliment al mandat acordat en el Pla d'Ocupació de les Illes Balears 2009-2011 d'anar explicitant, en el marc d'una metodologia estable, els principals resultats de les PAO.

Des d'un punt de vista metodològic, la informació publicada de les PAO suposa una ampliació respecte de l'informe anterior, especialment en el camp de les polítiques de creació directa d'ocupació i de les polítiques formatives, que incorpora aspectes nous com la descomposició de les accions formatives en funció de la seva relació amb el sistema nacional de qualificacions professionals (SNQP) i l'impacte de les mesures extraordinàries per afrontar la crisi i finançades amb fons propis.

Però l'aspecte més innovador és la inclusió d'informació relativa a l'avaluació efectiva de l'impacte de polítiques actives. En efecte, l'abast de la crisi econòmica ha plantejat la necessitat d'augmentar de manera significativa els recursos econòmics per afrontar la situació d'atur. Però a la vegada, en un context de restriccions pressupostàries severes com l'actual, a més de necessitar més recursos, també es fa necessari disposar d'informació acurada de l'impacte real de les polítiques implementades. Amb aquest objectiu, la Conselleria de Turisme i Treball engegà un projecte per avalu-

ar l'impacte que té el seguiment de cursos de formació sobre la inserció laboral de les persones desocupades.¹⁸ Els resultats més destacats d'aquest treball es reproduïen en aquest informe. En la mateixa línia es presenta, per primera vegada, una anàlisi descriptiva de la taxa d'inserció laboral de les persones desocupades que segueixen accions del Servei d'Orientació Laboral de la xarxa del SOIB, tot comparant-la amb la del col·lectiu d'aturats que no utilitzen el Servei d'Orientació. A l'igual que en el cas de la formació, els resultats plantegen un efecte positiu i significatiu de les PAO en la inserció laboral de les persones.

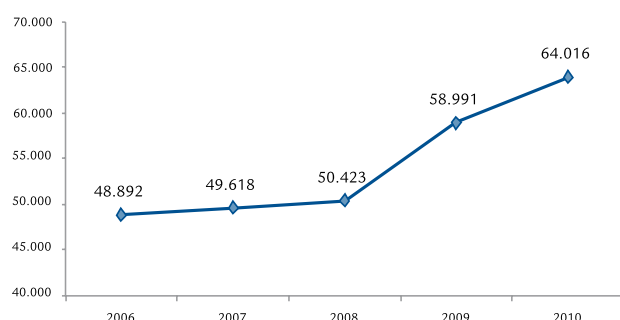
Quant al nombre de persones o entitats beneficiàries de les diferents polítiques actives d'ocupació en el 2010, el quadre 1 en resumeix la seva composició per a les principals línies d'actuació així com una comparança respecte dels dos anys anteriors, de manera que s'ofereix un dibuix clar de la seva evolució d'ençà de l'inici de la crisi econòmica. En concret, el nombre de beneficiaris en el 2010 ha pujat fins als 62.442, fet que representa un augment de més de 12.000 beneficiaris en comparació a l'any anterior i un increment que s'acosta al 75% respecte de 2008. Com es pot observar, l'evolució positiva és extensible a totes les polítiques actives, fet que palesa un desplegament que ha afavorit tots els col·lectius i illes.

Sense pretendre establir una relació causal directa, el cert és que l'augment en el nombre de persones beneficiàries ha anat tenint un reflex en l'evolució del nombre de persones desocupades inscrites al SOIB que aconsegueixen un contracte. Respecte d'això, el gràfic 27 mostra com mentre les sortides de l'atur amb contracte estaven força estabilitzades entre els anys 2006 i 2008, passaren a créixer a un ritme elevat els anys 2009 i 2010 coincidint amb l'augment en el nombre de beneficiaris de polítiques actives. Tot plegat, tant aquesta relació entre els beneficiaris de PAO i les sortides de l'atur, d'una banda, com la constatació d'un impacte efec-

18 Vegeu Alegre, J. (2010): "Valoració de l'efecte sobre la inserció laboral dels cursos de formació professional dirigits a persones en atur", col·lecció d'Estudis Laborals núm. 9, Observatori del Treball de les Illes Balears.

tiu en la taxa d'inserció laboral de les PAO, de l'altra, il·lustren la seva importància en l'actual context econòmic, però també, i aquest és un element rellevant que cal no oblidar, quan el cicle econòmic sigui més favorable.

Gràfic 27. Evolució de les sortides de l'atur amb contracte a les Illes Balears (2006-2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

La resta del document s'articula a partir de l'exposició dels principals programes que componen les polítiques actives d'ocupació. Així, i després d'aquesta introducció, l'apartat segon inclou un resum executiu amb les principals conclusions esmentades al llarg del treball. L'apartat tercer repassa l'evolució i perfil de les persones ateses en els serveis d'orientació laboral i el nombre de col·locacions assolides pel Servei d'Intermediació Laboral. En l'apar-

tat quart es detallen els diferents programes de contractació directa, mentre que en l'apartat cinquè s'exposa l'impacte de les polítiques de formació professional per a l'ocupació. L'apartat sisè recull les polítiques de promoció de la iniciativa i el teixit empresarial, mentre que l'apartat setè detalla les diferents polítiques de foment de la igualtat d'oportunitats.

4.2 Serveis d'orientació i intermediació laboral

4.2.1 L'orientació laboral

La primera línia de feina dins les polítiques actives és la relacionada amb l'orientació laboral. El servei d'orientació laboral és la via d'accés o porta d'entrada i derivació de la resta de polítiques actives d'ocupació. L'orientació s'entén com un procés d'atenció a la persona que demana ocupació mitjançant un protocol d'actuació que consisteix bàsicament en: acollida o recepció, valoració quant a la detecció de les necessitats i perfil i qualificació professional. En una situació de més dificultat per aconseguir ocupació, l'orientació laboral esdevé una eina d'ajuda important que ofereix assessorament i acompanyament mitjançant

Quadre 49. Taula resum dels beneficiaris de les mesures impulsades des de la Conselleria de Turisme i Treball i el SOIB (2008-2010)

	2008	2009	2010
Per tipus de mesura	35.749	50.363	62.442
Persones ateses serveis orientació	13.970	22.726	26.867
Mesures directes de creació d'ocupació	1.693	2.788	3.094
Formació professional per a l'ocupació	19.503	23.798	31.486
Mesures de suport a la iniciativa empresarial	576	966	892
Mesures de foment igualtat d'oportunitats	7	85	103
Per illa			
Mallorca	27.135	35.363	42.952
Menorca	3.930	7.525	7.806
Pitiüses	4.669	7.461	8.028

Font: OTIB a partir de dades de la Conselleria de Turisme i Treball i del SOIB

Nota: les mesures de suport a la iniciativa empresarial comptabilitza empreses, autònoms i persones contractades mitjançant incentius a les empreses i la mesura de foment de la igualtat d'oportunitats comptabilitza empreses assessorades.

itineraris personalitzats als demandants. Tot plegat, l'orientació laboral esdevé una palanca bàsica que determina l'eficiència de la resta de polítiques actives.

En relació amb les persones ateses¹⁹ pels serveis d'orientació de la xarxa del SOIB, cal destacar que l'any 2010 s'atengueren 26.867 persones, la qual cosa suposa globalment un increment de la capacitat d'atenció del 18,2 % respecte a l'any 2009 i gairebé el doble del nombre de persones ateses el 2008.

Si es calcula la taxa de cobertura dels serveis d'orientació (persones ateses/demandants d'ocupació en situació d'atur) es veu com aquesta ha passat del 28,4% el 2008 fins al 32,4% el 2010 (vegeu gràfic 28). És a dir, l'esforç establert s'ha traduït, tot i l'augment del nombre de persones desocupades, en una major cobertura dels serveis personalitzats que proporcionen estratègies encaminades a afavorir la integració laboral i el desenvolupament professional de les persones desocupades.

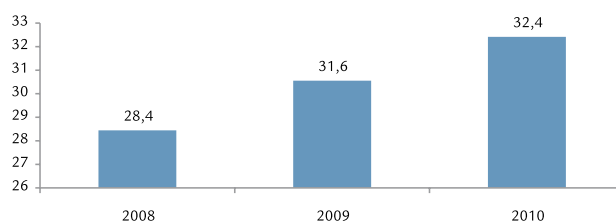
Pel que fa al perfil de les persones ateses i la seva evolució en el temps, ambdues segueixen la trajectòria i composició de l'atur. Així, els usuaris varen ser majoritàriament homes (54,3 %), grup en el qual ha crescut més l'atur respecte al 2008. La distribució per illes també s'acosta a la distribució pròpia de les persones desocupades del conjunt balear, i així tenim que Mallorca representa el 71,2 % del total de persones amb serveis d'orientació, mentre que Menorca i les Pitiüses suposen cadascuna el 14,4%. També una majoria era de nacionalitat espanyola (69,8 %), tot i que el pes del grup d'estrangers no comunitaris es manté força elevat (23 %).

Quadre 50. Persones ateses als serveis d'orientació laboral del SOIB (2008-2010)

Persones ateses pels serveis del SOIB	Any 2008	Any 2009	Any 2010
Per illa	13.970	22.726	26.867
Mallorca	10.457	15.006	19.118
Menorca	1.455	4.121	3.862
Pitiüses	2.058	3.599	3.887
Per sexe	13.970	22.726	26.867
Dona	7.564	10.871	12.288
Home	6.406	11.855	14.579
Per trams d'edat	13.970	22.726	26.867
Menors de 25 anys	2.261	3.836	4.655
De 25 a 45 anys	8.552	13.401	16.285
Majors de 45 anys	3.157	5.489	5.927
Per nacionalitat	13.970	22.726	26.867
Espanyola	10.510	15.797	18.744
Estrangera UE-27	1.002	1.641	1.940
Estrangera no UE-27	2.458	5.288	6.183

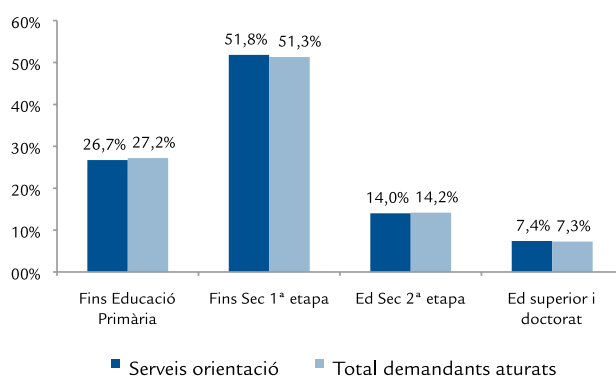
Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Gràfic 28. Taxa de cobertura dels serveis d'orientació sobre el nombre de persones en atur a les Illes Balears (2008-2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Gràfic 29. Distribució per nivell d'estudis de les persones ateses als serveis d'orientació laboral i del total de demandants aturats (2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

19 Les dades inclouen totes les persones físiques ateses pels serveis d'orientació laboral del SOIB en diferents tipus de serveis: orientació i informació laboral, tutories individuals, atenció personalitzada, informació professional, assessorament per a l'autoocupació, tallers d'entrevista, aspectes personals, etc.

Una dada interessant és l'associació entre l'ús dels serveis d'orientació laboral i el nivell d'estudis dels usuaris. Així, del total de persones ateses als serveis d'orientació durant el 2010 un 26,7% tenien estudis primaris, un 51,8% tenia fins a la primera etapa d'estudis secundaris, el 14% tenia assolits estudis fins a la segona etapa de secundària i el 7,4% restant tenia estudis superiors. Aquesta distribució és pràcticament la mateixa que la del total de demandants d'ocupació (vegeu gràfic 29).

Com s'ha comentat abans, els processos d'orientació suposen la porta d'entrada a la resta de polítiques actives d'ocupació. Com a tal, permeten un assessorament als demandants d'ocupació, tot dirigint-los cap a aquelles accions que han de permetre una millora més significativa de la seva ocupabilitat. En aquest sentit i amb un ànim genèric d'avaluació de l'impacte dels serveis d'orientació sobre la taxa d'inserció laboral de les persones desocupades, s'ha procedit a analitzar la informació disponible en el Sistema d'Informació dels Serveis Públics d'Ocupació (SISPE). En concret, s'han examinat dos grups de persones inscrites com a desocupades en el SOIB dia 31 d'abril de 2010: els que han rebut algun tipus d'acció d'orientació i els que no. Per a cada grup s'ha analitzat si havien tengut algun contracte en el període comprès entre l'1 de maig de 2010 i el 28 de febrer de 2011, de manera que l'exercici el que fa és comparar la taxa d'inserció laboral dels dos col·lectius de desocupats en funció de si han tengut accés a serveis d'orientació o no.

La principal conclusió és que la taxa (percentatge) d'inserció laboral entre les persones que han participat en algun tipus d'acció d'orientació és del 49,7%, mentre que el valor se situa en el 41,0% entre les persones que no han rebut orientació. Per tant, s'observa una diferència molt significativa de gairebé 9 punts percentuals en favor de les persones que han seguit accions d'orientació.²⁰ En altres paraules, l'evidència descriptiva indica que efectivament

els serveis d'orientació afecten positivament la probabilitat de trobar feina.

Un element interessant en aquest exercici d'avaluació és que les diferències a favor del grup de demandants aturats que han rebut orientació laboral es mantenen per a totes les categories sociodemogràfiques. Entre aquestes, les diferències són majors en el cas de les dones (9,6 p.p.), els majors de 45 anys (10,8 p.p.), i els que han cursat estudis fins a segona etapa de secundària (9,8 p.p.) (vegeu quadre 51).

Per illes, totes presenten un major percentatge d'inserció laboral en el grup de demandants que han participat en algun tipus d'acció d'orientació. Les Pitiüses presenten el major percentatge d'inserció, tant en el grup dels que han rebut orientació com en els que no (57% enfront del 53%). En canvi, Mallorca presenta el menor percentatge d'inserció, tot i que és l'illa on es dona una major diferència entre els dos grups d'estudi (8,5 p.p.). Menorca, per la seva banda, presenta una diferència de 3,2 p.p. a favor dels que han rebut orientació laboral.

Quadre 51. Taxa d'inserció laboral de les persones desocupades a les Illes Balears en funció de si han rebut o no orientació laboral (2010)

% Han registrat contracte	Han rebut orientació	No han rebut orientació
Total Illes Balears	49,7%	41,0%
Per illa		
Mallorca	47,2%	38,7%
Menorca	53,0%	49,8%
Pitiüses	57,0%	53,0%
Per sexe		
Dona	49,3%	39,7%
Home	50,1%	42,2%
Per trams d'edat		
Menors de 25 anys	57,8%	54,8%
De 25 a 45 anys	53,0%	45,3%
Majors de 45 anys	35,0%	24,2%
Per nacionalitat		
Fins Educació Primària	47,2%	38,7%
Fins Sec 1 ^a etapa	49,9%	41,5%
Ed Sec 2 ^a etapa	52,3%	42,5%
Ed superior i doctorat	51,6%	43,2%

Font: OTIB

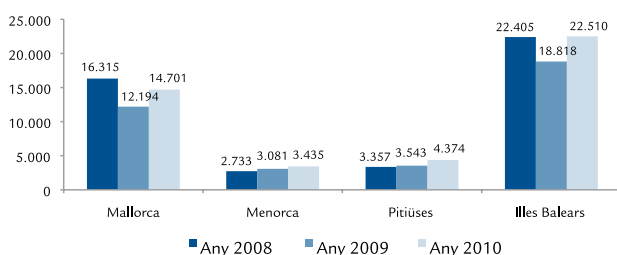
²⁰ L'anàlisi econòmica, que calcula la probabilitat de tenir un contracte i que ho controla per les característiques sociodemogràfiques i laborals de les persones desocupades, mostra un efecte positiu i estadísticament significatiu de les persones que segueixen serveis d'orientació laboral, de manera que la seva probabilitat de tenir un contracte augmenta en 13,6 punts percentuals en comparació a aquelles altres persones desocupades que no empren els serveis d'orientació.

4.2.2 La intermediació laboral

La principal fita de les polítiques actives és afavorir la inserció laboral de les persones desocupades. En aquest sentit, una de les peces fonamentals és la intermediació laboral com a element que, d'una banda, ha d'atreure ofertes de les empreses i, de l'altra, ha d'optimitzar l'ajust entre l'oferta i la demanda laboral.

Quant a les col·locacions gestionades, tot i l'estancament de la contractació en el global del mercat de treball balear al llarg del 2010, la xifra total de col·locacions²¹ va tenir un increment del 19,6%, retornant així a la senda de creixement perduda en el 2009. Per illes, Mallorca és on s'ha produït el major increment (20,6%), mentre que Menorca i les Pitiüses també experimentaren augments significatius si bé inferiors. Aquestes col·locacions representaren el 6,6 % del total de col·locacions a les Illes Balears. Tot i ser una proporció major que la dels dos anys anteriors, encara és un element d'obligada millora, del qual el nou programa de "Promotors d'Ocupació" posat en marxa pel febrer de 2011 en suposa un nou impuls.

Gràfic 30. Col·locacions gestionades pel SOIB per illes (2008-2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

²¹ Inclou les col·locacions amb oferta prèvia i les induïdes, és a dir, d'aquells demandants actius, en suspensió o en baixa inferior a 180 dies que es col·loquen havent rebut algun dels serveis de les polítiques actives d'ocupació en un termini inferior a 180 dies posteriors a l'acabament del servei, tot i que no hi hagi hagut una oferta prèvia registrada.

4.3 Mesures directes de creació d'ocupació

Malgrat que la taxa de creixement del nombre de persones desocupades ha seguit un procés de desacceleració al llarg de 2010 fins establir-se en termes interanuals cap a la fi de l'exercici, també és cert que l'allargament de la crisi ha suposat que el col·lectiu de persones aturades de llarga durada hagi anat augmentant, a la vegada que el nombre de persones sense dret a prestacions ha seguit aquesta mateixa tendència.

Per donar resposta a aquesta situació es varen impulsar des del SOIB dues línies de programes. D'una banda, es continuaren desenvolupant els programes finançats amb els fons finalistes provinents de l'Administració General de l'Estat (els ajuts adreçats a les corporacions locals perquè a través d'aquesta contractació puguin efectuar obres i serveis d'interès general; la concessió de subvencions públiques en l'àmbit de la col·laboració amb òrgans de l'Administració General de l'Estat, organismes autònoms i entitats i institucions sense finalitat lucrativa, i, finalment, els projectes per a escoles taller, cases d'oficis i tallers d'ocupació²²).

D'altra banda i en el context de l'acord del Pla d'Ocupació de les Illes Balears 2009-2011, es posaren en marxa diverses mesures extraordinàries finançades amb fons propis de la CAIB, les quals han donat continuïtat a les accions engegades per al 2009.

²² De l'any 2010, inclou les convocatòries d'ajuts a les corporacions locals per a la realització d'obres i serveis d'interès general corresponents a les resolucions de la consellera de Turisme i Treball de 16 d'agost de 2010; la resolució de 9 de juny de 2010 per a la concessió de subvencions públiques en l'àmbit de la col·laboració amb òrgans de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes autònoms amb seu a les Illes Balears; amb òrgans de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i els seus organismes autònoms; amb la Universitat de les Illes Balears, i amb entitats i institucions sense finalitat lucrativa, en l'àmbit territorial de les Illes Balears, cofinançats pel Fons Social Europeu a través del Programa Operatiu Pluri-regional per al període 2007-2013; i la resolució de la consellera de Treball i Formació de 16 de setembre de 2010 per la qual s'obre la convocatòria per presentar projectes per a escoles taller, cases d'oficis i tallers d'ocupació, cofinançats pel Fons Social Europeu, a través del Programa Operatiu Pluri-regional, per al període 2007-2013. Dels anys 2008 i 2009 s'inclouen les convocatòries equivalents.

Quadre 52. Persones contractades per mesures directes de creació d'ocupació (2008-2010)

Persones contractades	Any 2008	Any 2009	Any 2010
Per tipus d'organisme	1.693	2.788	3.094
Corporacions locals	1.253	2.351	2.661
Fons finalistes	1.253	1.351	1.328
Mesures extraordinàries fons propis	-	1.000	1.333
Organismes autònoms i entitats sense ànim lucre	140	149	162
Escoles taller, tallers d'ocupació i cases d'ofici	300	288	271
Per illa	1.693	2.788	3.094
Mallorca	929	1.821	2.064
Menorca	356	426	415
Pitiüses	408	541	615
Pressupost executat	15.494.881 €	26.572.168 €	29.928.095 €
Corporacions locals	8.143.724 €	19.293.619 €	22.901.237 €
Fons finalistes	8.143.724 €	8.809.602 €	9.562.361 €
Mesures extraordinàries fons propis	-	10.484.017 €	13.338.877 €
Organismes autònoms i entitats sense ànim lucre	1.322.768 €	1.300.000 €	1.474.450 €
Escoles taller, tallers d'ocupació i cases d'ofici	6.028.389 €	5.978.550 €	5.552.407 €

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

El quadre 52 reproduïx els resultats obtinguts en els diferents programes de creació directa d'ocupació realitzats en el trienni entre 2008 i 2010, tant els desenvolupats amb fons finalistes com aquells altres impulsats amb fons propis.

El pressupost executat el 2010 pel total d'aquestes mesures va ser de gairebé 30 milions d'euros, xifra que se situa un 12,6% per sobre de la del 2009 i és gairebé el doble dels recursos esmerçats abans de la crisi econòmica. Totes les convocatòries han experimentat un increment respecte al 2009, tret de la d'escoles taller, tallers d'ocupació i cases d'ofici.²³

Aquest increment pressupostari s'ha traduït en un major nombre de persones contractades, que durant l'any 2010, i a partir del conjunt de mesures, va assolir la xifra de 3.094 persones, 306 més que l'any 2009. Els programes que més han vist incrementar el nombre de persones contractades són els de corpora-

cions locals, com a resultat de la posada en marxa dels recursos extraordinaris per al programa de SOIB-corporacions locals amb una durada de sis mesos, la posada en marxa d'un nou programa de tres mesos amb empreses públiques i, sobretot, per la posada en marxa del projecte de segona oportunitat destinat als joves aturats de llarga durada i sense dret a prestacions, tal com es detalla més endavant. En aquest sentit, s'observa que el conjunt de mesures extraordinàries ha tengut un abast superior a les 2.300 persones entre els dos anys, fet que palesa l'aposta per les polítiques actives enfocades a la creació directa d'ocupació.

D'altra banda, el quadre 53 mostra el perfil sociodemogràfic de les persones beneficiàries dels diferents programes. D'aquesta taula destaca el manteniment del pes dels diferents col·lectius, fet que mostra que els diferents programes han aconseguit compensar-se entre ells.

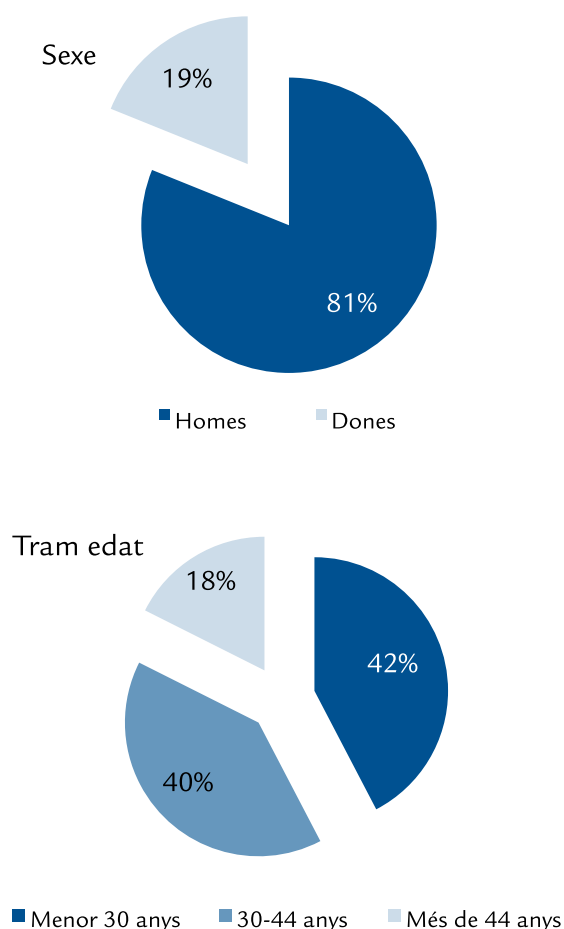
²³ Les escoles taller i les cases d'oficis són centres de treball i formació per a persones joves en atur, d'edat entre 16 i 24 anys, que reben formació en alternança amb la pràctica professional, a fi que en acabar s'hagin capacitat per exercir un ofici. D'altra banda, els tallers d'ocupació s'adrecen a persones en atur majors de 25 anys i ofereixen formació professional i pràctica laboral en la realització d'obres i serveis d'utilitat pública o interès social, preferentment en activitats considerades nous jaciments d'ocupació.

Quadre 53. Perfil dels beneficiaris del conjunt de programes de creació directa d'ocupació

	2008	2009	2010
Sexe			
Dona	43,5%	43,1%	44,0%
Home	56,5%	56,9%	56,0%
Per trams d'edat			
Menors de 25 anys	34,2%	34,5%	34,0%
Entre 25 i 45 anys	47,2%	49,4%	48,0%
Majors de 45 anys	18,6%	16,2%	18,0%
Per nacionalitat			
Espanyola	86,2%	87,9%	87,0%
Estrangera UE-27	2,2%	3,4%	5,0%
Estrangera no UE-27	11,6%	8,7%	8,0%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Gràfic 31. Persones contractades d'escoles taller, cases d'oficis i tallers d'ocupació per sexe i tram d'edat, 2010

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

En el cas concret de les persones contractades a través d'escoles taller, cases d'ofici i tallers d'ocupació que a més reberen formació en una determinada professió, es veu que el 60,5% es va formar a Mallorca, el 16,9% a Menorca i el 22,7% a les Pitiüses. El perfil majoritari fou el d'home (81 %) i menor de 45 anys (82 %), tot mostrant per tant, que la resta de programes han compensat el perfil d'aquest programa.

Quant a les activitats econòmiques en què aquestes persones varen ser formades i contractades, el quadre 54 informa de les especialitats formatives possibles en les convocatòries d'escoles taller, cases d'oficis i tallers d'ocupació de 2010. S'aprecia que de les vint especialitats en predominen quatre, que juntes sumen el 41,3 % del total de l'alumnat: poli-mantenidor d'edificis (14,5 % dels alumnes del conjunt de Balears i el 34,5% en el cas de Menorca), treballador forestal (9,3 %), ajuda a domicili (8,7 %, sense participació a les Pitiüses) i mamposteria (8,7 % en el conjunt de Balears, el 25,6% a les Pitiüses i sense participació a Menorca).

Pel que fa a les mesures extraordinàries impulsades des de la Conselleria de Turisme i Treball i el SOIB cal esmentar, en primer lloc, la de *requalificació professional*, que s'articula mitjançant un conveni de col·laboració entre el SOIB i els ajuntaments de les Illes Balears²⁴. Aquesta mesura ha permès la contractació de persones aturades dels sectors en declivi per a projectes d'interès general (mediambiental, cultural, social, etc.) que possibiliten la requalificació professional i l'experiència laboral dels treballadors que hi participen. El desenvolupament de la mesura el 2010 s'ha fet amb una dotació econòmica de més de 10 milions d'euros i hi participaren gairebé tots els ajuntaments de les illes, amb una contractació de 896 persones. A aquesta mesura cal afegir-n'hi una de semblant, en aquest cas centrada en empreses públiques en les quals la duració dels contractes era de tres mesos i que abastà més de 70 persones desocupades.

²⁴ Conveni signat el 30 de novembre de 2009 entre el SOIB i els ajuntaments.

Quadre 54. Alumnat contractat d'escoles taller, cases d'oficis i tallers d'ocupació per especialitats formatives (2010)

Especialitat formativa	Mallorca	Menorca	Pitiüses	Total
Ajuda a domicili	4,8%	34,5%	0,0%	8,7%
Assistent personal per a l'autonomia	4,8%	0,0%	0,0%	2,9%
Pedrer-marger	7,7%	0,0%	0,0%	4,7%
Mamposteria	4,8%	0,0%	25,6%	8,7%
Manteniment d'interior d'edificis	8,7%	0,0%	0,0%	5,2%
Mestre d'aixa	4,8%	0,0%	0,0%	2,9%
Monitor esportiu	4,8%	0,0%	0,0%	2,9%
Polimantenidor d'edificis	14,4%	34,5%	0,0%	14,5%
Jardiner	4,8%	0,0%	12,8%	5,8%
Rest. i mant. d'espais públics urbans	4,8%	0,0%	0,0%	2,9%
Restauració d'àrees degradades	9,6%	0,0%	0,0%	5,8%
Restauració del patrimoni	4,8%	0,0%	0,0%	2,9%
Restauració i conservació de mobles	4,8%	0,0%	0,0%	2,9%
Restauració d'àrees degradades	4,8%	0,0%	0,0%	2,9%
Treballador forestal	7,7%	13,8%	10,3%	9,3%
Planterista forestal	3,8%	0,0%	0,0%	2,3%
Atenció sociosanitària	0,0%	17,2%	0,0%	2,9%
Atenció geriàtrica	0,0%	0,0%	12,8%	2,9%
Cultius agraris	0,0%	0,0%	25,6%	5,8%
Infraestructura de jardins	0,0%	0,0%	12,8%	2,9%
Total alumnat	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 55. Persones contractades per mesures extraordinàries impulsades des de la Conselleria de Turisme i Treball i el SOIB (2009-2010)

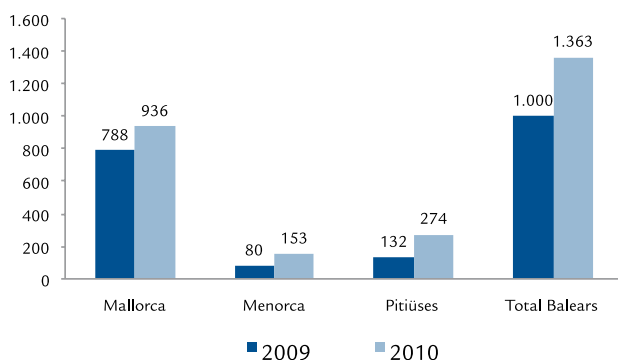
Persones contractades	Any 2009	Any 2010
Per tipus d'organisme: CORPORACIONS LOCALS	1.000	1.333
Mesura de contractació mitjançant entitats locals	929	896
Formació en alternança	-	437
Mesura de contractació mitjançant empreses públiques	71	
Per illa	1.000	1.363
Mallorca	788	936
Menorca	80	153
Pitiüses	132	274
Per sexe	1.000	1.333
Dona	308	461
Home	692	872
Per trams d'edat	1.000	1.052
Menors de 25 anys	89	488
De 25 a 45 anys	672	564
Majors de 45 anys	249	281
Per nacionalitat	1.000	1.333
Espanyola	869	1.144
Estrangera UE-27	131	122
Estrangera no UE-27		67
Pressupost executat	10.484.017 €	13.338.877 €
MESURA 4 PROIB-contractació treball	10.038.710 €	10.035.613 €
Formació en alternança		3.303.264 €
Contractació empreses públiques	445.307 €	

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

La segona mesura extraordinària a esmentar és un programa de segona oportunitat de *formació en alternança*. Vist el major increment de l'atur entre els joves menys qualificats i amb baix nivell d'estudis, el SOIB va posar en marxa una experiència pilot adreçada a la contractació de joves en situació d'atur amb uns objectius molt concrets. En primer lloc, es volia possibilitar als joves treballadors l'adquisició d'experiències laborals i l'aprenentatge d'una ocupació a partir de la pràctica professional en el lloc de feina. El segon objectiu era dur a terme itineraris individualitzats formatius, amb els joves treballadors, que els permetés, en la majoria de casos, el retorn al sistema educatiu reglat. I finalment, i com a tercer objectiu, es volia garantir uns ingressos econòmics mínims per cobrir les necessitats bàsiques dels joves. Aquests projectes es varen realitzar en col·laboració amb els ajuntaments de més de 20.000 habitants i els consells insulars mitjançant un conveni de col·laboració entre el SOIB i les entitats locals. En aquest cas, aquesta mesura suposà l'execució de més de 3 milions d'euros i va permetre la contractació i formació de 437 joves en el conjunt de Balears (vegeu quadre 55).

El gràfic 32 mostra la distribució del total de persones contractades mitjançant mesures extraordinàries d'ocupació per illes durant els anys 2009 i 2010. Del total de persones durant el 2010 el 68,7% residien a Mallorca, el 20,1% a les Pitiüses i l'11,2% restant a Menorca. El perfil majoritari d'aquestes persones és el d'un home (el 65,4% de les persones contractades durant la darrera convocatòria), entre 25 i 44 anys (el 53,6%) i de nacionalitat espanyola (el 85,8%).

Gràfic 32. Persones contractades en mesures extraordinàries d'ocupació (2009-2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

4.4 La formació professional per a l'ocupació

En els diferents informes elaborats per l'Observatori del Treball s'ha emfatitzat com la formació de la població balear és una de les seves principals debilitats, tant en comparança amb la resta d'Espanya com especialment amb els principals països europeus.²⁵ Més en detall, a part de les elevades taxes d'abandonament escolar, una de les principals mancances és la necessitat d'ampliar la franja de població amb estudis de formació professional com a via per ajustar la qualificació dels treballadors a les necessitats del teixit productiu, un fet també compartit amb el conjunt espanyol.²⁶ En aquest apartat es mostren els principals indicadors de la formació professional per a l'ocupació desenvolupada a l'empara de la Conselleria de Turisme i Treball i el SOIB al llarg del 2010 i la seva comparativa respecte dels anys immediatament anteriors.

El quadre 56 mostra un resum dels resultats registrats en l'execució del conjunt dels programes de formació professional per a l'ocupació desenvolupats durant els anys 2008, 2009, i 2010²⁷. El quadre inclou una referència als cinc

25 Vegeu el monogràfic sobre educació i mercat de treball centrat en els joves disponible en l'informe del mercat de treball a les Illes Balears corresponent al tercer quadrimestre de 2010.

26 Vegeu l'informe, OCDE (2010): "Panorama de la educación. Indicadores de la OCDE 2009, informe español". Ministeri d'Educació.

27 De l'any 2010, es fa referència a les convocatòries següents:

Resolució de la consellera de Turisme i Treball de 8 d'abril de 2010 (BOIB núm. 61 de 22 d'abril de 2010), per la qual s'obren les convocatòries per a la presentació de sol·licituds de subvencions amb l'objecte de finançar accions formatives adreçades prioritàriament a treballadores i treballadors desocupats, i per a la presentació de sol·licituds d'ajuts per a transport, manutenció i allotjament, de beques quan es tracti de persones amb discapacitat desocupades i d'ajudes a la conciliació;

Resolució de la consellera de Turisme i Treball (BOIB núm. 152, de 21 d'octubre de 2010) per la qual s'aprova la convocatòria per concedir subvencions públiques d'àmbit autonòmic per a la formació de treballadors i treballadores prioritàriament ocupats en aplicació de l'Ordre TAS/718/2008, de 7 de març, per la qual es regula la formació d'oferta i s'estableixen les bases reguladores per concedir subvencions públiques destinades a finançar-la, cofinançades pel Fons Social Europeu per mitjà del programa operatiu FSE en el marc del programa operatiu pluriregional "Adaptabilitat i Ocupació" per al període 2007-2013;

Resolució de la consellera de Turisme i Treball (BOIB núm. 157 de 27 d'octubre de 2009) de dia 21 d'octubre de 2009 per la qual s'aprova la convocatòria informativa d'ajuts per executar accions formatives amb compromís de contractació per al període 2009-2010 i per a la presentació de sol·licituds d'ajuts per a transport, manutenció i allotjament, de beques quan es tracti de persones amb discapacitat desocupades i d'ajudes a la conciliació, cofinançats pel Fons Social Europeu a través del programa operatiu pluriregional "Adaptabilitat i ocupació" 2007-2013;

principals programes: accions formatives per a treballadors i treballadores prioritàriament desocupats, accions formatives mitjançant convenis, formació de treballadors i treballadores prioritàriament ocupats, programes específics de formació adreçats als col·lectius vulnerables i accions formatives amb compromís de contractació²⁸.

Resolució de la consellera de Treball i Formació (BOIB núm. 164, de 21 de setembre de 2010) per la qual s'obre la convocatòria de subvencions públiques per a programes específics de formació adreçats als col·lectius vulnerables envers el mercat laboral i per a la presentació de sol·licituds d'ajuts per a transport, manutenció i allotjament, cofinançats pel Fons Social Europeu a través del programa operatiu pluriregional "Adaptabilitat i Ocupació" 2007-2013.

De l'any 2008 i 2009, es fa referència a les convocatòries equivalents.

28 Les accions formatives adreçades als treballadors preferentment desocupats han d'assolir un percentatge mínim del 60 % respecte al total dels que inicien la formació; el 40 % restant pot ser cobert per treballadors ocupats.

Els convenis instrumentals o de col·laboració se signen amb entitats per impartir accions formatives finançades amb fons propis o cofinançades pel Fons Social Europeu i també s'adrecen prioritàriament a persones en situació d'atur.

D'altra banda, els programes específics de formació adreçats als col·lectius vulnerables inclouen aquells que duguin a terme formació emmarcada en processos d'acompanyament a l'ocupació personalitzats per als col·lectius assenyalats. Es tracta de processos d'ajuda individual, personalitzada i integral, en els quals la persona, mitjançant l'acompanyament, construeix un projecte professional que integra les necessitats personals i les exigències socials, amb l'objectiu final d'incorporar-se al mercat de treball ordinari de manera regular i de qualitat.

Els col·lectius vulnerables són els que defineixen el Programa Nacional de Reformes d'Espanya i el Pla d'Ocupació de les Illes Balears i, prioritàriament, els següents: persones amb discapacitat certificada, joves amb especials dificultats d'ocupació (per manca d'experiència laboral, atur de llarga durada, formació acadèmica o situacions socials desfavorables), dones amb especials dificultats d'ocupació (pels mateixos motius esmentats anteriorment), persones amb discapacitat per malaltia mental, immigrants amb especials dificultats d'ocupació (per manca de formació acreditada, situació administrativa en el nos-

Un primer element de referència és el de la capacitat pressupostària utilitzada. En el quadre 56 s'observa que durant el 2010 s'ha executat un pressupost de gairebé 26 milions d'euros, un 3,9% més que el 2009. Dins d'aquest augment, però, l'evolució no ha estat semblant. Al contrari, la manca de reactivació del mercat de treball ha duit a donar prioritat al col·lectiu de persones desocupades, de manera que pràcticament tot l'increment pressupostari s'ha concentrat en els cursos per a persones preferentment desocupades, els quals han experimentat un increment del seu pressupost del 13,5%.

tre país o dificultats idiomàtiques), persones amb risc d'exclusió social i, finalment, persones en processos de desinstitucionalització (centres penitenciaris, centres d'acollida, comunitats terapèutiques) i/o de tractament de desintoxicació.

Els cursos amb compromís de contractació són impartits per empreses que subscriuen un conveni de col·laboració amb l'entitat gestora, que incorpora un compromís de contractació per part de les mateixes empreses del 60 %, com a mínim, dels alumnes formats. Els cursos s'adrecen a totes les persones aturades demandants d'ocupació inscrites en el Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), tot i que es prioritza la inclusió d'alumnes aturats que pertanyen als col·lectius següents: dones, joves, persones amb discapacitat, afectats i víctimes del terrorisme i violència de gènere, aturats de llarga durada, majors de 45 anys i persones amb risc d'exclusió social, a més d'incloure les persones derivades dels serveis d'orientació laboral.

Finalment, en les accions formatives per a treballadors preferentment ocupats, la seva participació ha de ser, almenys, del 60 % respecte al total de treballadors i treballadores que inicien la formació. Els plans de formació poden ser intersectorials i sectorials: els primers estan adreçats a l'aprenentatge de competències transversals en diversos sectors de l'activitat econòmica o de competències específiques d'un sector per a la requalificació dels treballadors d'altres sectors; els segons desenvolupen accions formatives per a una selecció de sectors, tot i que també poden adreçar-se al reciclatge i la requalificació de treballadors i treballadores procedents de sectors en situació de crisi.

Quadre 56. Oferta de formació professional per a l'ocupació (2008-2010)

Alumnes formats	Any 2008	Any 2009	Any 2010
Per programa	19.503	23.798	31.486
Preferentment desocupats	4.106	4.195	5.047
Convenis instrumentals	6.976	7.072	6.552
Col·lectius vulnerables	632	864	985
Preferentment ocupats	7.775	11.655	18.874
Compromís de contractació	14	12	28
Per illa	19.503	23.798	30.933
Mallorca	15.294	17.788	21.078
Menorca	2.053	2.834	3.413
Pitiüses	2.155	3.177	3.372
Pressupost executat	26.588.711 €	24.938.729 €	25.916.951 €
Preferentment desocupats	9.560.114,00 €	9.689.515,00 €	10.998.782,50 €
Convenis instrumentals	5.634.942,94 €	4.364.807,94 €	3.728.442,20 €
Col·lectius vulnerables	2.500.000,00 €	2.345.000,00 €	2.339.979,97 €
Preferentment ocupats	8.825.992,00 €	8.454.675,80 €	8.750.946,37 €
Compromís de contractació	67.662,27 €	84.730,23 €	98.800,00 €

Nota: En la distribució per illes per al 2010 no es comptabilitzen els 3.624 alumnes de teleformació

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

El nombre d'alumnes que impartiren accions formatives assolí el 2010 una xifra de prop de 31.500 persones, que és un 32,3 % superior a la del 2009, essencialment a causa de l'augment de les persones formades mitjançant les convocatòries per a treballadors i treballadores preferentment ocupats, que pujà en més de 7.000 persones entre 2009 i 2010. Tot i així, el nombre d'alumnes en accions dirigides a preferentment desocupats superà les 5.000 persones, amb un augment de 852 alumnes.

Els apartats següents descriuen amb més detall una selecció d'indicadors de cada un dels programes i n'analitzen l'evolució entre 2008 i 2010.

4.4.1 Accions formatives per a treballadors preferentment desocupats

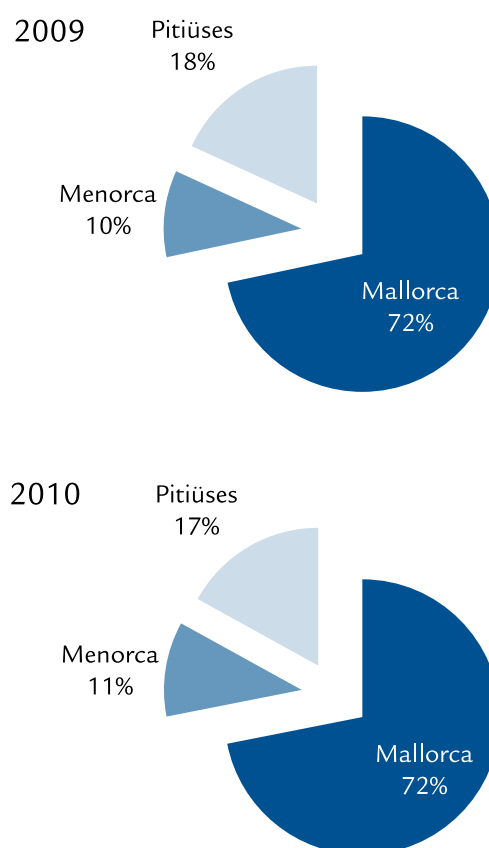
Tal com s'ha comentat abans, el nombre de persones beneficiàries d'accions formatives per a persones desocupades va ser de 5.047, mostrant un creixement constant en els darrers anys. En concret, el 2010 la xifra de beneficiaris ha crescut d'un 20,3% (vegeu quadre 57). En la mateixa línia quantitativa, en la darrera convocatòria l'oferta formativa ha superat les 120.000 hores, en bona mesura provocat per la prioritització, com es comenta més endavant, d'una oferta fonamentada en certificats de professionalitat, fet que ha suposat, a la vegada, una millora de la qualitat de la formació. Com a contrapunt inevitable, el propi fet que els certificats de professionalitat siguin accions formatives amb una duració superior a la mitjana ha provocat que l'increment pressupostari i d'oferta d'hores lectives s'hagi traduït també en un major nombre d'alumnes, si bé en una relació menys proporcional.

Quant a la seva distribució territorial, el gràfic 33 mostra una significativa estabilitat en el trienni comprès entre 2008 i 2010, destacant el creixement en el nombre d'alumnes de Menorca, que va ser del 31,6%. Tanmateix, des del punt de vista territorial s'ha de destacar que durant el 2010 s'han impartit, per primera vegada, cinc accions formatives a l'illa de

Formentera, de manera que s'ha completat el desplegament territorial de la formació professional per a l'ocupació.

Pel que fa al perfil dels alumnes, les dones continuen essent majoria en els cursos de formació (un 56,3% durant el 2010), tot i que han baixat el seu pes respecte al 2008, quan suposaven el 71% de l'alumnat. Destaca l'augment del pes dels joves menors de 25 anys, que puja del 18,6% de 2009 a l'actual 24,5%, i sobretot el grup de majors de 45 anys (del 6% al 15,2%), mentre que davalla la participació dels adults de 25 a 45 anys. Aquestes variacions s'han d'interpretar en el context dels canvis soferts en l'univers de demandants aturats, doncs, la incidència de l'atur continua essent major entre el col·lectiu més jove.

Gràfic 33. Distribució per illes de l'alumnat de formació ocupacional per a preferentment desocupats (2009-2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 57. Alumnat de formació professional per a l'ocupació de la convocatòria d'accions formatives per a preferentment desocupats (2008-2010)

Alumnat	Any 2008	Any 2009	Any 2010
Per illa	4.106	4.195	5.047
Mallorca	3.145	3.007	3.629
Menorca	369	427	562
Pitiüses	591	762	857
Per sexe	4.106	4.195	5.047
Dona	2.924	2.406	2.842
Home	1.182	1.789	2.205
Per trams d'edat	4.106	4.195	5.047
Menors de 25 anys	1.059	780	1.238
De 25 a 45 anys	2.849	3.165	3.041
Majors de 45 anys	198	250	768
Per nacionalitat	4.106	4.195	5.047
Espanyola	3.420	3.494	4.204
Estrangera UE-27	111	113	136
Estrangera no UE-27	575	588	707

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

El Pla d'Ocupació de les Illes Balears 2009-2011 marcava com a estratègic, a banda d'augmentar els recursos de la formació professional per a l'ocupació, la necessitat d'anar centrant la formació en l'àmbit dels certificats de professionalitat²⁹ per poder anar acreditant la formació, així com en centrar l'oferta formativa en aquells sectors estratègics i emergents com a fórmula per apropar formació i ocupació.

Durant el 2010 s'han dut a terme 335 accions formatives a les Illes Balears, que representen més de 120.007 hores de formació. Respecte al 2009 suposa un increment del 20,9% i del 16,3% respectivament. Un 52,8% del total de les accions formatives desenvolupades implicava la consecució d'un certificat de professionalitat. El 2008 aquestes accions només suposaven un 43% del total.

Quadre 58. Accions formatives i hores de formació per illes de la convocatòria d'accions formatives per a preferentment desocupats (2008-2010)

	Any 2008	Any 2009	Any 2010
Accions formatives	275	277	335
Mallorca	210	188	242
Menorca	26	35	35
Eivissa	39	54	53
Formentera	0	0	5
Hores de formació	82.325	103.180	120.007
Mallorca	64.241	73.918	91.024
Menorca	7.008	11.473	11.228
Eivissa	11.076	17.789	16.485
Formentera	0	0	1.270

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

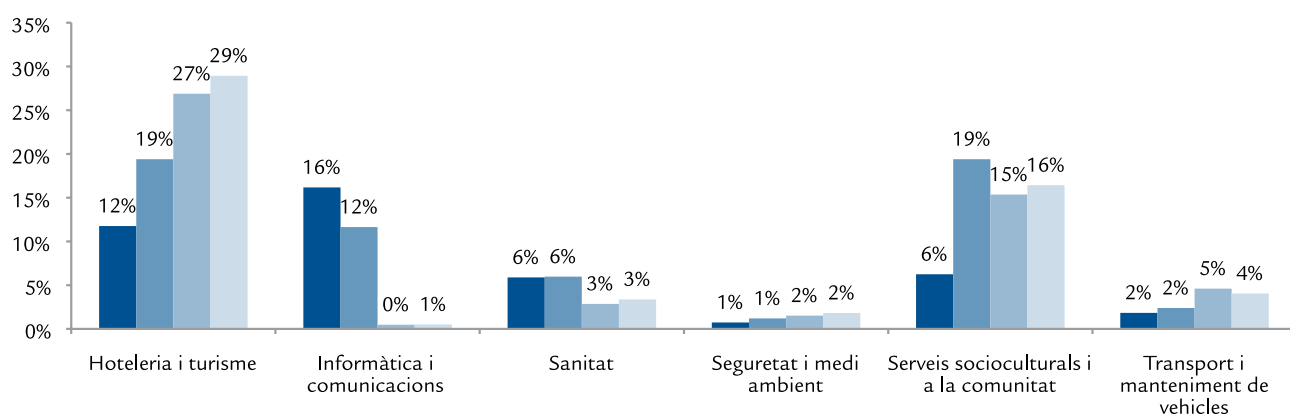
Quant al tipus de formació cursada, el quadre 59 mostra la distribució de l'alumnat entre les diferents especialitats formatives assignades per als anys 2008, 2009 i 2010. Es pot veure que l'any 2010 els percentatges més alts d'alumnat es troben en els cursos d'administració i gestió (21 %), hotelaria i turisme (19 %), serveis socioculturals a la comunitat (19 %) i informàtica i comunicacions (12 %). Cal destacar que el SOIB ha prioritzat en les darreres convocatòries la formació en sectors emergents (sector nàutic, hotelaria i turisme, dependència, sector TIC). D'aquesta manera, les accions formatives emmarcades dins les famílies professionals vinculades als sectors emergents³⁰ ja representen en el 2009 i 2010 el 60% del total de cursos, quan en el 2008 representaven el 43%.

En el gràfic 34 es fa una comparació de l'evolució entre 2008 i 2010 dels cursos i dels contractes per família professional vinculats amb els sectors emergents. S'observa que es dona un major acoblament entre l'oferta formativa i les activitats, que tot i la crisi econòmica, segueixen creant llocs de feina.

²⁹ El certificat de professionalitat és l'instrument d'acreditació oficial de les qualificacions professionals del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals en l'àmbit de l'Administració laboral, que acredita la capacitat per al desenvolupament d'una activitat laboral amb significació per a l'ocupació i assegura la formació necessària per a la seva adquisició, en el marc del subsistema de formació professional per a l'ocupació regulat en el Reial decret 395/2007, de 23 de març.

³⁰ Marcades en gris en el quadre 11.

Gràfic 34. Evolució dels cursos i dels contractes per família professional a les Illes Balears (2008 i 2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

■ Cursos 2008 ■ Cursos 2010 ■ Contractes 2008 ■ Contractes 2010

Quadre 59. Convocatòries 2008 i 2009 de formació per a preferentment desocupats. Famílies professionals de cursos.

Família professional del curs	2008	2009	2010
Administració i gestió	36%	19%	21%
Activitats físiques i esportives	0%	2%	3%
Agrària	0%	4%	2%
Arts gràfiques	6%	1%	2%
Arts i artesanies	2%	0%	0%
Comerç i màrqueting	1%	0%	1%
Electricitat i electrònica	0%	1%	1%
Energia i aigua	0%	2%	1%
Edificació i obra civil	3%	2%	1%
Fabricació mecànica	0%	1%	1%
Hoteleria i turisme	12%	18%	19%
Informàtica i comunicacions	16%	11%	12%
Instal·lacions i manteniment	0%	1%	1%
Imatge personal	6%	2%	3%
Imatge i so	3%	2%	3%
Indústries alimentàries	0%	1%	1%
Marítim pesquera	0%	0%	0%
Sanitat	6%	6%	6%
Seguretat i medi ambient	1%	1%	1%
Serveis socioculturals i a la comunitat	6%	19%	19%
Transport i manteniment de vehicles	2%	5%	2%
Suma cursos en sectors emergents	43%	60%	60%
TOTAL	100%	100%	100%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

El 2010 l'Observatori del Treball va publicar un estudi del professor de la UIB, Joaquín Alegre,³¹ que avalua l'efecte sobre la inserció laboral dels cursos de formació professional per a l'ocupació de persones en atur. En concret, es comparen les probabilitats d'estar ocupats del conjunt d'alumnes que varen participar en aquests cursos amb el d'un grup de persones desocupades que, tenint unes característiques sociodemogràfiques i laborals similars a les del grup de persones que es varen formar, no varen participar en cap curs. Aquest projecte és pioner a les Illes Balears i poc comú encara, en la dinàmica de valoració de les polítiques laborals a Espanya.

La principal conclusió de l'estudi és que un 31,8% de les persones aturades que varen participar en els cursos de formació varen obtenir un contracte en el període analitzat, una taxa d'ocupació superior a l'assolida per aquelles altres persones aturades que no varen seguir cap curs, 23%. En altres paraules, l'estudi destaca com la formació té un efecte positiu força significatiu, tal que augmenta substancialment l'ocupabilitat de les persones que es formen. A més, entre les persones que es varen formar i que varen aconseguir una feina, un 29,9% varen obtenir un contracte indefinit, un percentatge molt superior al percentatge habitual per al conjunt de la població que cerca feina, que s'acosta al 10%. Per tant, la formació millora tant l'ocupabilitat de les persones com la seva estabilitat laboral.

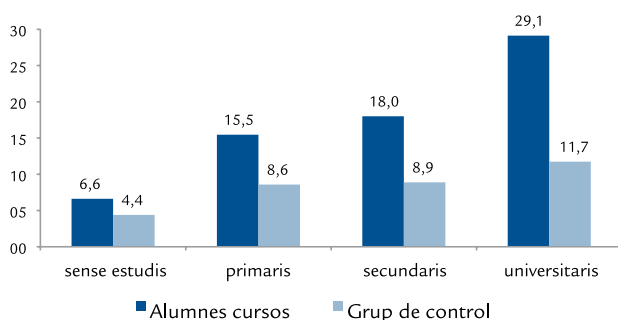
31 Vegeu Joaquín Alegre Martín (2010): "Valoració de l'efecte sobre la inserció laboral dels cursos de formació professional dirigits a persones en atur", col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 9. Observatori del Treball de les Illes Balears.

D'altra banda, l'estudi mostra que la inserció laboral de les persones que es varen formar augmenta amb el nivell d'estudis. Així, un 21,3% de les persones sense formació prèvia va trobar feina, un 29,9% entre aquells amb estudis primaris, mentre que entre aquells amb estudis secundaris i universitaris, les taxes d'inserció laboral varen augmentar fins al 32,5% i el 38,5% respectivament. I el que és més important, els individus desocupats que no seguiren cap formació mostraven sempre taxes d'ocupabilitat inferiors per a cada nivell d'estudis, de manera que l'efecte positiu de la formació es produïa per a tots els nivells formatius.

Quant a la participació en els cursos de formació, la probabilitat de cursar formació és major entre les dones, els més joves, les persones amb nivells d'estudis mitjans o alts, les persones no perceptores de prestacions o subsidis de desocupació i les persones que provenen en la seva feina anterior del sector serveis (especialment de l'hoteleria i la "resta de serveis").

Les diferències a favor del grup d'aturats que es formen es mantenen per a totes les categories sociodemogràfiques. Entre aquestes, les diferències són majors en el cas de les dones, com més alt és el nivell d'estudis (vegeu gràfic 35) i en el cas d'aquelles persones que no són perceptores de prestacions o subsidis de desocupació. Respecte al tipus d'accions formatives, els cursos amb certificat de professionalitat són els que presenten un efecte positiu més gran amb el pas del temps.

Gràfic 35. Percentatges de contractació en la mostra d'alumnes i en el grup de control, segons nivell d'estudis

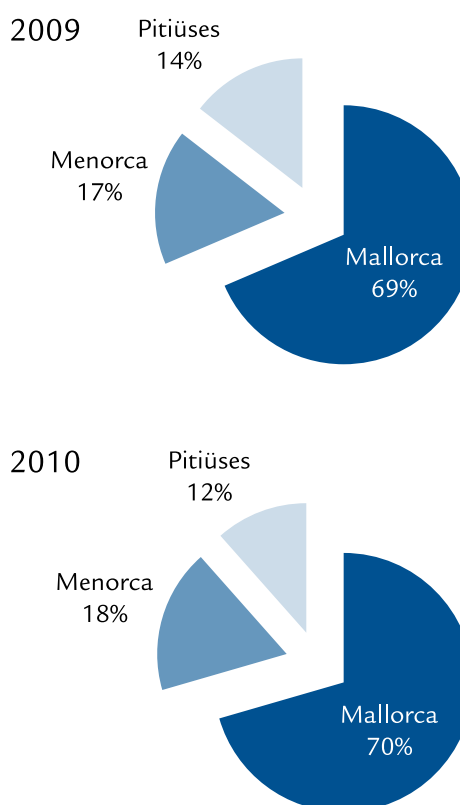
Font: OTIB a partir de dades del SISPE

4.4.2 Accions formatives mitjançant convenis instrumentals

El quadre 60 recull els indicadors corresponents a la formació desenvolupada a través de convenis de col·laboració amb altres entitats entre el 2008 i el 2010. La xifra total d'alumnes durant el 2010 ha estat de 6.552 persones, tot i que ha patit un descens del 7,4%, més accentuat a les Pitiüses (-26,4%), fet que provoca una disminució de 2 punts percentuals de la participació sobre el total de l'alumnat de Balears.

De la mateixa manera que en el 2009 baixa la presència femenina en aquest tipus d'accions formatives, concretament un 17,4% menys, augmenten els alumnes homes, un 6,2% més de participants que en el 2009. D'altra banda, augmenten els alumnes menors de 25 anys i els majors de 45 anys, mentre que baixa el grup d'edat entre 25 i 44 anys. També cal destacar l'increment d'estrangers no comunitaris, que el 2010 representen un 15,3% del total de l'alumnat.

Gràfic 36. Distribució per illes de l'alumnat de formació professional per a l'ocupació mitjançant convenis instrumentals (2009-2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 60. Alumnat de formació professional per a l'ocupació mitjançant convenis instrumentals (2008-2010)

Alumnat	Any 2008	Any 2009	Any 2010
Per illa	6.976	7.072	6.552
Mallorca	4.914	4.849	4.620
Menorca	1.113	1.196	1.176
Pitiüses	949	1.027	756
Per sexe	6.976	7.072	6.552
Dona	4.972	4.055	3.348
Home	2.004	3.017	3.204
Per trams d'edat	6.976	7.072	6.552
Menors de 25 anys	1.800	1.314	1.493
De 25 a 45 anys	4.841	5.336	4.161
Majors de 45 anys	335	422	898
Per nacionalitat	6.976	7.072	6.552
Espanyola	5.811	5.891	5.426
Estrangera UE-27	188	191	123
Estrangera no UE-27	977	990	1.003

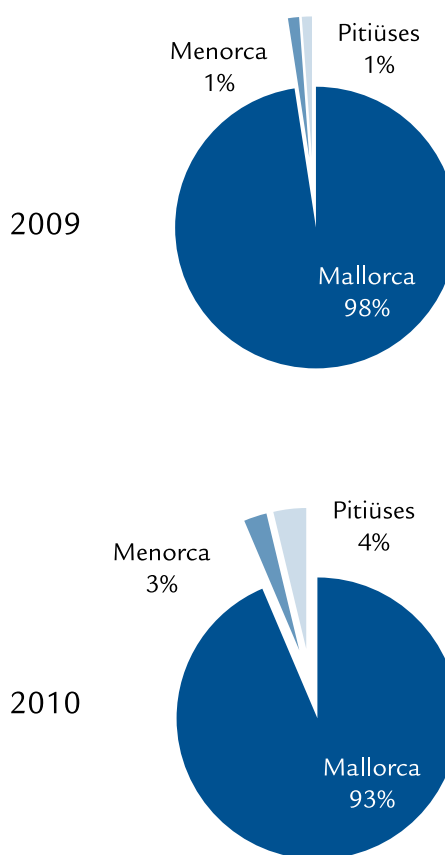
Font: OTIB a partir de dades del SOIB

4.4.3 Accions formatives per a col·lectius vulnerables

Les accions formatives adreçades als col·lectius vulnerables abastaren 985 persones durant el 2010, fet que representà un creixement d'alumnat de 121 persones, que equival a un 14 % de variació respecte de l'any anterior. Gairebé tot l'alumnat procedeix de Mallorca, que concentra el 93 % del total registrat, si bé la resta d'illes han incrementat la seva participació (vegeu gràfic 37 i quadre 61).

Del perfil de les persones beneficiàries cal destacar que el pes del col·lectiu masculí és superior el 2010 al femení (55,3% enfront del 44,7% de les dones), ja que els homes han experimentat un augment (147 homes més), al contrari de les dones, que pateixen un descens de l'alumnat (27 menys). Els joves menors de 25 anys esdevenen el grup d'edat majoritari (representen el 52,5% del total dels participants), donat el fort increment que han experimentat respecte al 2009. També cal esmentar el pes creixent de les persones estrangeres sobre el total de l'alumnat, que assoleix el 2010 el 37,1%; es tracta d'un col·lectiu més exposat a situacions de dificultat per l'habitual manca d'una xarxa familiar i social de suport.

Gràfic 37. Distribució per illes de l'alumnat de formació professional per col·lectius vulnerables (2009-2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 61. Alumnat de formació per a col·lectius vulnerables (2008-2010)

Alumnat	Any 2008	Any 2009	Any 2010
Per illa	632	864	985
Mallorca	610	843	922
Menorca	5	11	26
Pitiüses	17	10	37
Per sexe	632	864	985
Dona	337	467	440
Home	295	397	545
Per trams d'edat	632	864	985
Menors de 25 anys	226	308	517
De 25 a 45 anys	319	438	356
Majors de 45 anys	87	118	112
Per nacionalitat	632	864	985
Espanyola	431	589	620
Estrangera UE-27	7	9	61
Estrangera no UE-27	194	266	304

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

4.4.4 Accions formatives per a treballadors preferentment ocupats

Com s'ha comentat, el major increment en el conjunt d'alumnes el 2010 s'ha donat en la convocatòria per a treballadors preferentment ocupats, que durant la convocatòria 2009-2010 ha assolit la xifra de gairebé 19.000 participants, amb un increment respecte al 2009 del 62%. La distribució per illes segueix el mateix patró que el 2009, concentrant-se a Mallorca el 78% de l'alumnat.

En la convocatòria 2009-2010 es varen dur a terme 924 accions formatives, de les quals un 43,6% es va concentrar en formació intersectorial que està adreçada a l'aprenentatge de competències transversals en diversos sectors de l'activitat econòmica o de competències específiques d'un sector per a la requalificació dels treballadors que provenen d'altres sectors. D'altra banda, el 51,4% varen ser accions del pla sectorial, les especialitats del qual s'especifiquen al quadre 63. S'observa que les famílies professionals que presenten els majors percentatges de concentració de cursos i alumnes són: hotelaria i turisme (20 % dels cursos i 25 % de participants), serveis socioculturals i a la comunitat (15 % i 10 %, respectivament) i comerç i màrqueting (14 % i 11%, també respectivament). El restant 5% d'accions formatives se centra en els plans per a autònoms i economia social.

Quadre 62. Alumnat de formació professional per a l'ocupació per a preferentment ocupats (2008-2010)

Alumnat	Any 2008	Any 2009	Any 2010
Per illa	7.775	11.655	18.874
Mallorca	6.611	9.077	11.879
Menorca	566	1.200	1.649
Pitiüses	598	1.378	1.722

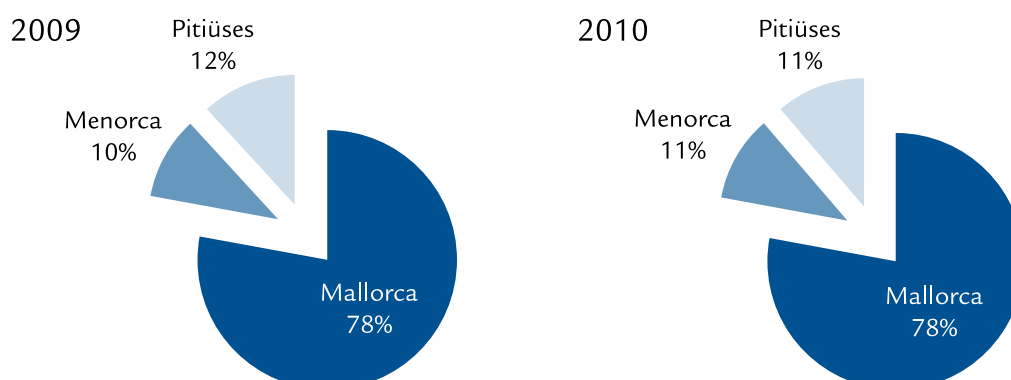
Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 63. Distribució dels cursos i participants del pla sectorial de formació professional per a l'ocupació per a preferentment ocupats per famílies professionals. Convocatòria 2009-2010

Família professional	Cursos	Participants
Administració i gestió	12,0%	8,2%
Activitats físiques i esportives	1,5%	0,4%
Agrària	3,8%	1,0%
Comerç i màrqueting	13,7%	10,9%
Energia i aigua	1,3%	0,4%
Edificació i obra civil	4,6%	25,8%
Hotelaria i turisme	20,0%	24,7%
Indústria extractiva	0,2%	0,1%
Informàtica i comunicacions	2,5%	1,0%
Imatge personal	0,6%	1,3%
Indústries alimentàries	3,6%	1,0%
Fusta i moble	1,9%	0,9%
Química	0,4%	0,2%
Sanitat	6,3%	5,4%
Serveis socioculturals i a la comunitat	14,9%	10,5%
Tèxtil, confecció i pell	1,3%	0,2%
Transport i manteniment de vehicles	11,4%	7,8%
Total	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Gràfic 38. Distribució per illes de l'alumnat de formació professional per a l'ocupació per a preferentment ocupats (2009-2010)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

4.5 Mesures de suport a la iniciativa empresarial

Tal com es reflecteix al POIB, per afavorir la recuperació econòmica a les illes és fonamental el suport del teixit productiu i estimular l'esperit empresarial des de tots els àmbits possibles i, així, estableix diferents mesures i objectius per assolir el desenvolupament de les actuacions acordades en el Pla.

Una d'aquestes mesures és el foment dels instruments de la política de desenvolupament local, pel fet d'entendre que l'especialització econòmica i els condicionants sociodemogràfics dels diferents territoris balears plantegen singularitats que s'han de tenir en compte a través d'iniciatives locals. Per això proposa la consolidació de la xarxa d'agents d'ocupació i de desenvolupament local (AODL). Aquests tenen com a funció principal col·laborar en la implantació de les polítiques actives d'ocupació, en la promoció de l'activitat empresarial i de tota aquella activitat adreçada al desenvolupament del territori, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida dels seus ciutadans. Són les persones que fan d'interlocutores entre l'empresariat i l'Administració pública per aconseguir un equilibri dinàmic per al desenvolupament sostenible de la zona.

L'any 2010 es varen contractar 90 agents a Balears³², 7 més que durant el 2009. Tot plegat ha suposat un esforç pressupostari xifrat en gairebé 2,5 milions d'euros. El quadre 64 especifica el nombre d'agents contractats i la seva distribució per illes.

Una segona línia de feina ve constituïda pel suport a les empreses d'economia social i a les societats laborals. En aquest sentit, es publiquen, en primer lloc, les convocatòries d'ajuts per donar suport a les empreses d'economia social, encaminades al foment de l'ocupació i la millora de la competitivitat en cooperatives i societats laborals,³³ així com la convocatòria

d'ajuts per a entitats associatives per dur a terme projectes que promoguin l'autoocupació en nous jaciments³⁴ (vegeu gràfic 39).

A partir de la primera iniciativa es varen beneficiar 26 cooperatives, 16 societats laborals i 5 entitats associatives. Del total de les 47 entitats a les quals es concediren ajuts, el 36,2 % eren de nova creació, mentre que el 63,8 % restant ja existien amb anterioritat. Per illes, el 51 % es localitzaven a Mallorca, el 27 % a Menorca, el 10 % a les Pitiüses i el restant 12% eren d'àmbit autonòmic. En conjunt, doncs, el pressupost total executat en aquests ajuts va ser de 731.786 €, un 32,3% més que el 2009.

Quadre 64. Contractació d'agents d'ocupació i de desenvolupament local (2008-2010)

AODL contractats	2008	2009	2010
Per illa	81	83	90
Mallorca	54	56	60
Menorca	17	17	18
Pitiüses	10	10	11
Pressupost executat	2.011.165 €	2.262.680 €	2.499.566 €

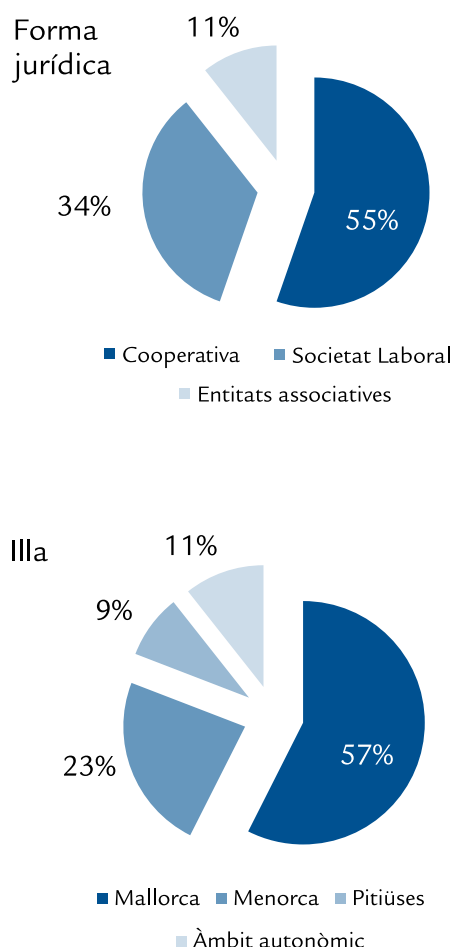
Font: OTIB a partir de dades del SOIB

³² Resolució de la consellera de Turisme i Treball, presidenta del SOIB, de 15 de juliol de 2010, per la qual s'obre la convocatòria per a l'any 2010 perquè les entitats locals presentin les sol·licituds per obtenir subvencions públiques destinades a contractar agents d'ocupació i desenvolupament local.

³³ Resolució de la consellera de Turisme i Treball de 9 de juny de 2010.

³⁴ Resolució de la consellera de Turisme i Treball de 15 de juny de 2010.

Gràfic 39. Ajuts concedits a empreses per forma jurídica i illa (2010)

Font: OTIB a partir de dades de la DG de Responsabilitat Social Corporativa

En segon lloc, cal esmentar el conjunt d'iniciatives desenvolupades per a la promoció de l'autoocupació³⁵ (vegeu quadre 65) que en el 2010 va mantenir les xifres de beneficiaris similars a l'any 2009 (de 429 a 419 persones). Es va tornar a signar el conveni amb el Ministeri d'Igualtat adreçat específicament a dones, amb el mateix nombre de persones beneficiàries i la mateixa dotació econòmica. En el cas de la convocatòria d'ajuts destinats a fomentar l'autoocupació s'ha donat un increment pressupostari de l'1,5% respecte al 2009. Del perfil d'aquestes persones, cal destacar que la majoria varen ser dones (74,5 %), amb una edat situada entre els 25 i 45 anys (60,1 %) i de nacionalitat espanyola (72,8 %).

³⁵ Resolució de la consellera de Treball i Formació, de 23 de juliol de 2010, cofinançats en un 50 % pel Fons Social Europeu per mitjà del programa operatiu pluriregional "Adaptabilitat i ocupació", núm. 2007ES05UPO001, en el període de programació 2007-2013.

Quadre 65. Convocatòries d'ajuts públics per a la promoció de l'autoocupació (2008-2010)

Persones ateses	Convocatòria 2008	Convocatòria 2009	Convocatòria 2010
Per programa	212	429	419
Conveni amb el Ministeri d'Igualtat	-	200	200
Convocatòria d'ajuts per a l'autoocupació	212	229	219
Per illa	212	429	419
Mallorca	177	319	275
Menorca	24	41	61
Pitiüses	11	69	83
Per sexe	212	429	419
Dona	116	325	312
Home	96	104	107
Per trams d'edat	212	429	419
Menors de 25 anys	14	19	48
De 25 a 45 anys	168	288	252
Majors de 45 anys	30	122	119
Per nacionalitat	212	429	419
Espanyola	172	308	305
Estrangera UE-27	20	46	79
Estrangera no UE-27	20	75	35
Dotació econòmica	1.342.000 €	1.888.152 €	1.940.152 €
Conveni amb el Ministeri d'Igualtat	-	400.000 €	400.000 €
Convocatòria d'ajuts per a l'autoocupació	1.342.000 €	1.488.152 €	1.510.152 €

Font: OTIB a partir de dades de la DG de Responsabilitat Social Corporativa

A més de les convocatòries esmentades fins ara, també cal destacar-ne quatre més de concessió d'ajudes adreçades a la creació d'ocupació, gestionades per la Direcció General de Treball: les ajudes per al foment de l'ocupació de les persones amb discapacitat que estableix el capítol II del RD 1451/1983, d'11 de maig;³⁶ ajudes per impulsar projectes i empreses qualificats com a I+D;³⁷ les destinades a la integració laboral de persones amb discapacitat en centres especials d'ocupació,³⁸ i les ajudes per fomentar l'estabilitat en l'ocupació per mitjà de la contractació indefinida i fixa discontinua.³⁹

³⁶ Resolució del conseller de Treball i Formació de 15 d'abril de 2010.

³⁷ Resolució del conseller de Treball i Formació de 20 de maig de 2010.

³⁸ Resolució del conseller de Treball i Formació de 26 de març de 2010.

³⁹ Resolució del conseller de Treball i Formació de 31 de maig de 2010. La convocatòria fou cofinançada en un 50 % pel Fons Social Europeu per mitjà del Programa Operatiu FSE de les Illes Balears en el període 2007-2013.

Quadre 66. Establiment d'incentius per a la contractació indefinida en empreses I+O (2008-2010)

Persones ateses	Convocatòria 2008	Convocatòria 2009	Convocatòria 2010
Per illa	6	3	1
Mallorca	6	3	1
Menorca	-	-	-
Pitiüses	-	-	-
Per sexe	6	3	1
Dona	5	1	0
Home	1	2	1
Per trams d'edat	6	3	1
Menors de 25 anys	1	1	0
De 25 a 45 anys	5	2	1
Majors de 45 anys	-	-	0
Per nacionalitat	6	3	1
Espanyola	4	3	0
Estrangera UE 27	-	-	0
Estrangera no UE 27	2	-	1
Pressupost executat	28.247,59 €	14.424,30 €	9.820,21 €

Quadre 68. Incentius per a la contractació indefinida de persones amb discapacitat (2008-2010)

Persones ateses	Convocatòria 2008	Convocatòria 2009	Convocatòria 2010
Per illa	132	187	127
Mallorca	115	165	122
Menorca	12	13	-
Pitiüses	5	9	5
Per sexe	132	187	127
Dona	49	82	52
Home	83	105	75
Per trams d'edat	132	187	127
Menors de 25 anys	13	25	8
De 25 a 45 anys	72	101	70
Majors de 45 anys	47	61	49
Per nacionalitat	132	187	127
Espanyola	127	176	123
Estrangera UE 27	2	4	1
Estrangera no UE 27	3	7	3
Pressupost executat	425.484,20 €	626.796,40 €	425.821,47 €

Quadre 67. Projectes generadors d'ocupació per a persones amb discapacitat (2008-2010)

Persones ateses	Convocatòria 2008	Convocatòria 2009	Convocatòria 2010
Per illa	48	45	57
Mallorca	48	41	37
Menorca	-	4	20
Pitiüses	-	-	-
Per sexe	48	45	57
Dona	16	12	13
Home	32	33	44
Per trams d'edat	48	45	57
Menors de 25 anys	12	14	17
De 25 a 45 anys	19	23	25
Majors de 45 anys	17	8	15
Per nacionalitat	48	45	57
Espanyola	47	41	52
Estrangera UE 27	-	1	1
Estrangera no UE 27	1	3	4
Pressupost executat	696.375,00 €	615.688,58 €	836.151,50 €

Quadre 69. Subvencions per a la contractació indefinida (2008-2010)

Persones ateses	Convocatòria 2008	Convocatòria 2009	Convocatòria 2010
Per illa	178	268	241
Mallorca	116	131	161
Menorca	30	77	23
Pitiüses	32	60	57
Per sexe	178	268	241
Dona	126	166	144
Home	52	102	97
Per trams d'edat	178	268	241
Menors de 25 anys	35	49	34
De 25 a 45 anys	104	172	151
Majors de 45 anys	39	47	56
Per nacionalitat	178	268	241
Espanyola	157	209	205
Estrangera UE 27	10	31	15
Estrangera no UE 27	11	28	21
Pressupost executat	584.623,62 €	584.660,54 €	599.776,52 €

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball

Els quadres 66 a 69 mostren les persones que gaudiren d'aquestes ajudes, comparant les xifres de les convocatòries de 2008 i 2009 amb les corresponents al 2010. En total, l'execució econòmica d'aquestes quatre iniciatives assolí la xifra d'1.871.569 €, un 1,6 % superior a la de l'any anterior, la qual cosa permeté arribar a 426 persones.

Del perfil d'aquests beneficiaris cal destacar que homes i dones representen un pes similar, el 58% tenien entre 25 i 45 anys i un 89,2 % eren de nacionalitat espanyola.

4.6 Mesures de foment de la igualtat d'oportunitats

Una de les prioritats que estableix el Pla d'Ocupació 2009-2011 és el fet d'avançar cap a una societat més igualitària i així fomentar mesures per garantir la igualtat efectiva entre homes i dones en l'accés, la permanència i la promoció en l'ocupació. En l'anàlisi de l'evolució del mercat de treball durant 2010 s'observa que les dones resisteixen millor, en un primer moment, l'embat de la crisi i que, gradualment, es van acurçant les diferències entre homes i dones en termes d'ocupació i condicions laborals. Tot i així, queda camí per recórrer per assolir els objectius plantejats en l'Estratègia de Lisboa quant a igualtat d'oportunitats.

Entre les activitats desenvolupades sota aquest eix d'actuació, cal destacar l'elaboració d'un programa de foment de plans i mesures d'igualtat a les empreses, les dades principals del qual queden recollides en el quadre 70.

La taula mostra l'esforç pressupostari fet l'any 2009 sobre l'anterior per tal d'estendre la implantació dels esmentats plans d'igualtat a les empreses balears. L'any 2010 continua la tasca de la Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa per tal de fomentar i assessorar les empreses sobre l'elaboració i la implantació de plans d'igualtat i conciliació, amb l'objectiu d'aconseguir la plena igualtat entre dones i homes en el món laboral. Amb una dotació total de 157.939 €, la convocatòria de 2010 ha permès oferir assessorament a un total de 103 empreses, amb un total de 24.000 treballadors. El servei d'assessorament per a la igualtat efectiva de dones i homes en el món laboral ha rebut el 2010 el premi nacional "Marketplace 2010" de Forètica a la solució "Assistència tècnica en igualtat i responsabilitat social".

Quadre 70. Empreses assessorades en l'aplicació de plans d'igualtat (2008-2010)

Empreses assessorades	Convocatòria 2008	Convocatòria 2009	Convocatòria 2010
Per tipus de registre	-	-	-
Empreses assessorades	7	85	103
Treballadors de les empreses	610	19.000	24.000
Per grans sectors econòmics	7	85	103
Agricultura	0	0	-
Indústria	0	0	
Construcció		7	7
Serveis	7	78	96
Per illes	7	85	103
Mallorca	7	79	97
Menorca	-	3	1
Pitiüses	-	3	5
Dotació econòmica	20.465 €	220.855 €	157.939 €

Font: OTIB a partir de dades de la DG de Responsabilitat Social Corporativa

5 ANNEX: QUADRES PER ILLES

Quadre 71. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2005-2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Total població	790.763	814.275	846.210	862.397	869.067
Dones	396.141	407.333	422.034	430.730	434.974
Homes	394.622	406.942	424.176	431.667	434.093
Menors 15 anys	118.954	122.436	127.041	130.703	132.632
15-29	164.514	166.095	170.235	168.466	163.594
30-44	208.382	217.040	227.963	233.350	235.126
45-64	185.936	193.618	202.290	207.814	212.563
65-74	59.112	59.915	61.614	63.225	65.047
75 i més	53.865	55.171	57.067	58.839	60.105
Pob. estrangera	129.403	148.233	173.999	181.661	188.011
UE-27	62.231	73.732	86.465	88.076	96.143
No UE	67.172	74.501	87.534	93.585	91.868

Font: Revisió padró. INE

Quadre 72. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2005-2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Total població	88.434	90.235	92.434	93.915	94.383
Dones	44.014	44.887	45.971	46.704	47.158
Homes	44.420	45.348	46.463	47.211	47.225
Menors 15 anys	13.722	14.108	14.424	14.789	14.927
15-29	18.375	18.233	18.391	18.030	17.248
30-44	23.911	24.472	24.995	25.340	25.268
45-64	20.511	21.353	22.187	22.882	23.581
65-74	6.504	6.547	6.686	6.935	7.089
75 i més	5.411	5.522	5.751	5.939	6.170
Pob. estrangera	12.543	13.672	15.147	18.819	15.625
UE-27	5.884	6.393	7.159	12.585	8.239
No UE	6.659	7.279	7.988	6.234	7.386

Font: Revisió padró. INE

Quadre 73. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Eivissa (2005-2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Total població	113.908	117.698	125.053	129.562	132.637
Dones	55.254	56.853	60.140	62.379	63.988
Homes	58.654	60.845	64.913	67.183	68.649
Menors 15 anys	16.313	16.654	17.893	18.372	18.849
15-29	25.722	26.047	27.443	27.791	27.381
30-44	32.222	33.863	36.383	38.022	39.176
45-64	27.032	28.312	29.932	31.362	32.553
65-74	7.022	7.099	7.326	7.601	7.953
75 i més	5.597	5.723	6.076	6.414	6.725
Pob. estrangera	23.735	25.947	31.067	34.125	35.409
UE-27	12.496	14.678	18.076	19.454	20.502
No UE	11.239	11.269	12.991	14.671	14.907

Font: Revisió padró. INE

Quadre 74. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Formentera (2005-2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Total població	7.957	8.442	9.147	9.552	9.962
Dones	3.754	3.984	4.304	4.534	4.725
Homes	4.203	4.458	4.843	5.018	5.237
Menors 15 anys	1.107	1.097	1.151	1.208	1.222
15-29	1.651	1.748	1.929	1.909	1.952
30-44	2.340	2.516	2.753	2.944	3.091
45-64	1.858	2.004	2.154	2.267	2.396
65-74	585	633	683	718	769
75 i més	416	444	477	506	532
Pob. estrangera	2.070	2.318	2.823	2.957	3.211
UE-27	1.281	1.526	1.895	1.974	2.090
No UE	789	792	928	983	1.121

Font: Revisió padró. INE

Quadre 75. Empreses d'alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2006-2010)

	2006	2007	2008	2009	2010
Mallorca	32.979	34.034	33.675	31.517	30.607
Menorca	4.068	4.168	4.084	3.776	3.654
Eivissa	5.593	5.836	5.967	5.682	5.637
Formentera	392	413	439	433	452
Total Illes Balears	43.032	44.451	44.165	41.408	40.350

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Quadre 76. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a Mallorca (2006-2010)

	2006	2007	2008	2009	2010
Règim General	282.654	294.665	289.587	267.508	258.891
Règim d'Autònoms	63.614	65.930	69.007	65.627	63.603
Règim Especial de la Llar	9.159	7.233	7.734	8.033	7.808
Règim Especial Agrari	3.717	3.549	1.929	2.163	2.276
Règim del Mar	1.474	1.467	1.444	1.458	1.356
Total règims	360.619	372.845	369.700	344.789	333.934

Quadre 77. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a Menorca (2006-2010)

	2006	2007	2008	2009	2010
Règim General	24.304	24.849	24.126	21.916	21.072
Règim d'Autònoms	7.278	7.427	7.564	7.220	7.005
Règim Especial de la Llar	562	427	420	437	502
Règim Especial Agrari	392	392	204	237	240
Règim del Mar	226	210	212	214	206
Total règims	32.762	33.306	32.525	30.024	29.025

Quadre 78. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a Eivissa (2006-2010)

	2006	2007	2008	2009	2010
Règim General	33.327	34.808	34.601	32.311	32.619
Règim d'Autònoms	9.332	9.827	10.614	10.040	9.829
Règim Especial de la Llar	1.494	1.112	1.089	1.176	1.271
Règim Especial Agrari	465	455	147	179	191
Règim del Mar	349	338	328	329	334
Total règims	44.966	46.541	46.778	44.035	44.244

Quadre 79. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a Formentera (2006-2010)

	2006	2007	2008	2009	2010
Règim General	1.672	1.688	1.725	1.817	2.062
Règim d'Autònoms	725	769	792	779	804
Règim Especial de la Llar	32	23	26	49	56
Règim Especial Agrari	14	18	10	11	9
Règim del Mar	86	86	79	69	75
Total règims	2.529	2.584	2.631	2.725	3.005

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Quadre 80. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2010

MALLORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
9121	Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	24.723	22,0%	22,0%
5020	Cambrers, bàrmans i similars	14.905	13,3%	35,3%
5330	Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	13.293	11,9%	47,2%
5010	Cuiners i altres preparadors de menjars	4.331	3,9%	51,0%
4400	Auxiliars administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	3.933	3,5%	54,5%
5111	Auxiliars d'infermeria hospitalària	3.373	3,0%	57,6%
3532	Animadors comunitaris	3.035	2,7%	60,3%
2720	Infermers	2.505	2,2%	62,5%
4210	Taquígrafs i mecanògrafs	2.048	1,8%	64,3%
5121	Mainaders	1.740	1,6%	65,9%
Total 10 ocupacions		73.886	65,9%	
Total contractes dones 2010		112.167		

Quadre 81. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2010

MALLORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5020	Cambrers, bàrmans i similars	14.745	12,2%	12,2%
7110	Paletes i paredadors	12.355	10,2%	22,5%
9602	Peons de la construcció d'edificis	7.527	6,2%	28,7%
5010	Cuiners i altres preparadors de menjars	6.978	5,8%	34,5%
9121	Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	6.248	5,2%	39,7%
5330	Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	4.168	3,5%	43,1%
9800	Peons del transport i descarregadors	3.898	3,2%	46,4%
9700	Peons de les indústries manufactureres	2.321	1,9%	48,3%
9410	Peons agrícoles	2.188	1,8%	50,1%
8610	Taxistes i conductors d'automòbils i furgonetes	2.083	1,7%	51,8%
Total 10 ocupacions		62.511	51,8%	
Total contractes homes 2010		120.606		

Quadre 82. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2010

MENORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
9121	Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	2.602	22,6%	22,6%
5020	Cambrers, bàrmans i similars	1.806	15,7%	38,3%
5330	Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	1.343	11,7%	50,0%
5010	Cuiners i altres preparadors de menjars	613	5,3%	55,3%
5111	Auxiliars d'infermeria hospitalària	378	3,3%	58,6%
5129	Altres empleats que es dediquen a tenir cura de persones i similars	270	2,3%	60,9%
4400	Auxiliars administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	267	2,3%	63,2%
3532	Animadors comunitaris	255	2,2%	65,5%
4522	Recepcionistes d'establiments que no siguin oficines	239	2,1%	67,5%
4210	Taquígrafs i mecanògrafs	203	1,8%	69,3%
Total 10 ocupacions		7.976	69,3%	
Total contractes dones 2010		11.509		

Quadre 83. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2010

MENORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5020	Cambrers, bàrmans i similars	1.782	13,8%	13,8%
7110	Paletes i paredadors	1.332	10,3%	24,2%
9602	Peons de la construcció d'edificis	1.231	9,5%	33,7%
5010	Cuiners i altres preparadors de menjars	992	7,7%	41,4%
9121	Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	747	5,8%	47,2%
5330	Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	366	2,8%	50,0%
8610	Taxistes i conductors d'automòbils i furgonetes	296	2,3%	52,3%
9800	Peons del transport i descarregadors	290	2,2%	54,6%
8630	Conductors de camions	228	1,8%	56,3%
8542	Operadors de grues, camions muntacàrregues i maquinària similar de moviment de materials	217	1,7%	58,0%
Total 10 ocupacions		7.481	58,0%	
Total contractes homes 2010		12.891		

Quadre 84. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, dones 2010

EIVISSA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.020	Cambrers, bàrmans i similars	4.780	23,4%	23,4%
9.121	Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	4.289	21,0%	44,3%
5.330	Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	2.678	13,1%	57,4%
5.010	Cuiners i altres preparadors de menjars	1.062	5,2%	62,6%
4.400	Auxiliars administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	768	3,8%	66,4%
5.111	Auxiliars d'infermeria hospitalària	721	3,5%	69,9%
3.532	Animadors comunitaris	486	2,4%	72,3%
4.522	Recepcionistes d'establiments que no siguin oficines	420	2,1%	74,3%
2.720	Infermers	405	2,0%	76,3%
4.210	Taquígrafs i mecanògrafs	306	1,5%	77,8%
	Total 10 ocupacions	15.915	77,8%	
	Total contractes dones 2010	20.459		

Quadre 85. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, homes 2010

EIVISSA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.020	Cambrers, bàrmans i similars	4.000	15,7%	15,7%
7.110	Paletes i paredadors	3.079	12,0%	27,7%
5.010	Cuiners i altres preparadors de menjars	2.035	8,0%	35,7%
9.602	Peons de la construcció d'edificis	1.924	7,5%	43,2%
9.121	Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	1.313	5,1%	48,3%
9.220	Vigilants, guardians i similars	1.199	4,7%	53,0%
9.800	Peons del transport i descarregadors	943	3,7%	56,7%
8.610	Taxistes i conductors d'automòbils i furgonetes	707	2,8%	59,5%
5.330	Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	698	2,7%	62,2%
8.630	Conductors de camions	465	1,8%	64,0%
	Total 10 ocupacions	16.363	64,0%	
	Total contractes homes 2010	25.553		

Quadre 86. Deu ocupacions més contractades a Formentera, dones 2010

FORMENTERA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.020	Cambrers, bàrmans i similars	421	26,3%	26,3%
9.121	Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	381	23,8%	50,1%
5.330	Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	264	16,5%	66,6%
5.010	Cuiners i altres preparadors de menjars	114	7,1%	73,8%
4.400	Auxiliars administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	49	3,1%	76,8%
3.532	Animadors comunitaris	32	2,0%	78,8%
4.522	Recepcionistes d'establiments que no siguin oficines	30	1,9%	80,7%
9.122	Bugaders, planxadors i similars	28	1,8%	82,4%
4.023	Empleats d'oficina de serveis de transports	24	1,5%	83,9%
5.130	Perruquers, especialistes en tractaments de bellesa i treballadors similars	18	1,1%	85,1%
	Total 10 ocupacions	1.361	85,1%	
	Total contractes dones 2010	1.600		

Quadre 87. Deu ocupacions més contractades a Formentera, homes 2010

FORMENTERA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.020	Cambrers, bàrmans i similars	438	20,5%	20,5%
7.110	Paletes i paredadors	297	13,9%	34,4%
5.010	Cuiners i altres preparadors de menjars	254	11,9%	46,3%
9.602	Peons de la construcció d'edificis	158	7,4%	53,7%
9.121	Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	112	5,2%	59,0%
9.800	Peons del transport i descarregadors	84	3,9%	62,9%
5.330	Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	73	3,4%	66,3%
8.630	Conductors de camions	49	2,3%	68,6%
7.611	Mecànics i ajustadors de vehicles de motor	39	1,8%	70,4%
8.610	Taxistes i conductors d'automòbils i furgonetes	37	1,7%	72,2%
	Total 10 ocupacions	1.541	72,2%	
	Total contractes homes 2010	2.135		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Quadre 88. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2006-2010)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010
Indefinits	45.774	47.059	40.304	28.974	26.214
Formatius	1.995	1.688	1.212	879	848
Temporals	295.957	296.672	254.799	204.886	204.425
Altres	1.231	1.074	1.330	1.262	1.286
Total	344.957	346.493	297.645	236.001	232.773

Quadre 89. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2006-2010)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010
Indefinits	4.520	4.654	4.153	3.319	2.846
Formatius	304	316	190	142	106
Temporals	28.914	28.423	24.375	20.775	21.427
Altres	38	36	28	26	21
Total	33.776	33.429	28.746	24.262	24.400

Quadre 90. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2006-2010)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010
Indefinits	7.002	6.970	6.856	5.199	5.089
Formatius	311	212	185	128	189
Temporals	47.422	49.692	44.631	37.966	40.730
Altres	22	27	13	150	4
Total	54.757	56.901	51.685	43.443	46.012

Quadre 91. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2006-2010)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010
Indefinits	407	457	542	426	442
Formatius	4	4	11	10	15
Temporals	3.137	2.887	2.843	2.822	3.278
Altres	-	-	1	1	-
Total	3.548	3.348	3.397	3.259	3.735

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 92. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2006-2010)

MALLORCA					
Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010
Agricultura i pesca	3.476	3.386	3.487	2.641	2.800
Indústria	12.346	11.968	9.270	7.791	7.585
Construcció	63.081	63.854	45.174	31.988	28.482
Serveis	266.054	267.285	239.714	193.581	193.906
Hoteleria	82.423	80.062	75.796	63.101	63.612
Comerç	41.395	41.446	35.287	25.368	25.678
Total	344.957	346.493	297.645	236.001	232.773

Quadre 93. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2006-2010)

MENORCA					
Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010
Agricultura i pesca	223	191	247	199	206
Indústria	1.951	1.972	1.485	1.303	1.188
Construcció	6.679	6.691	5.059	3.983	3.343
Serveis	24.923	24.575	21.955	18.777	19.663
Hoteleria	9.775	10.341	9.405	7.994	8.445
Comerç	4.194	4.349	3.459	2.542	2.572
Total	33.776	33.429	28.746	24.262	24.400

Quadre 94. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2006-2010)

EIVISSA					
Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010
Agricultura i pesca	139	292	298	184	219
Indústria	1.511	1.503	1.159	969	944
Construcció	12.635	13.227	10.268	7.095	6.762
Serveis	40.472	41.879	39.960	35.195	38.087
Hoteleria	17.666	17.757	17.380	15.768	17.771
Comerç	6.847	7.185	6.399	4.664	5.110
Total	54.757	56.901	51.685	43.443	46.012

Quadre 95. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2006-2010)

FORMENTERA					
Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010
Agricultura i pesca	33	44	34	33	25
Indústria	49	46	43	43	57
Construcció	738	486	444	461	562
Serveis	2.728	2.772	2.876	2.722	3.091
Hoteleria	1.703	1.696	1.767	1.714	1.893
Comerç	457	470	460	366	467
Total	3.548	3.348	3.397	3.259	3.735

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 96. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Agricultura i pesca	238	268	416	492	647
Indústria	1.493	1.367	1.690	3.391	3.722
Construcció	3.789	4.215	7.754	13.829	14.125
Serveis	21.901	22.616	27.665	39.833	45.398
Sense ocup. anterior	728	625	1.077	1.937	2.933
Total	28.150	29.091	38.601	59.483	66.825

Quadre 97. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Agricultura i pesca	19	16	26	30	42
Indústria	182	178	252	417	393
Construcció	380	471	815	1.261	1.322
Serveis	2.203	2.210	2.718	3.774	4.194
Sense ocup. anterior	37	39	58	105	185
Total	2.821	2.914	3.869	5.587	6.135

Quadre 98. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Agricultura i pesca	20	28	40	54	65
Indústria	135	135	193	337	335
Construcció	717	914	1.624	2.313	2.194
Serveis	3.923	3.819	4.357	6.020	6.708
Sense ocup. anterior	90	67	114	157	167
Total	4.884	4.963	6.327	8.881	9.469

Quadre 99. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Agricultura i pesca	3	1	3	5	7
Indústria	5	2	6	8	9
Construcció	46	71	86	97	85
Serveis	224	202	217	313	347
Sense ocup. anterior	2	1	1	2	5
Total	280	276	314	426	453

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 100. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2006-2010)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2006	28.150	12.481	15.668	4.231	19.543	4.375	22.921	1.706	3.523
2007	29.091	13.063	16.027	4.236	20.232	4.623	22.851	2.114	4.126
2008	38.601	19.798	18.803	5.751	27.383	5.467	28.998	3.017	6.587
2009	59.483	32.299	27.184	8.967	43.071	7.446	43.785	5.131	10.567
2010	66.285	35.806	31.019	9.427	48.668	8.730	49.574	5.596	11.655

Quadre 101. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2006-2010)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2006	2.821	1.202	1.619	479	2.039	303	2.180	161	480
2007	2.914	1.313	1.601	500	2.092	322	2.180	186	548
2008	3.869	1.975	1.894	649	2.822	398	2.800	263	806
2009	5.587	2.976	2.611	931	4.111	546	4.145	386	1.056
2010	6.135	3.235	2.900	977	4.519	639	4.592	396	1.147

Quadre 102. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2006-2010)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2006	4.884	2.195	2.689	804	3.556	525	3.686	453	745
2007	4.963	2.371	2.592	791	3.616	556	3.554	561	848
2008	6.327	3.470	2.857	933	4.695	700	4.243	803	1.282
2009	8.881	5.092	3.789	1.339	6.633	909	5.892	1.239	1.750
2010	9.469	5.253	4.216	1.335	7.091	1.043	6.270	1.352	1.847

Quadre 103. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2006-2010)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2006	280	130	149	38	210	31	183	45	52
2007	276	140	136	37	211	29	175	45	56
2008	314	185	129	39	242	33	188	52	73
2009	426	237	189	60	328	38	249	83	94
2010	453	245	208	66	350	37	248	106	99

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 104. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Mallorca (2005-2010)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2005	21.641	21.434	196	11	8.071
2006	22.528	22.333	186	9	7.970
2007	23.497	23.329	156	12	7.974
2008	19.927	19.784	129	14	6.881
2009	14.413	14.308	99	6	5.388
2010	13.142	13.057	77	8	5.076

Quadre 105. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Menorca (2005-2010)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2005	2.060	2.035	24	1	8.685
2006	1.995	1.980	15	0	8.206
2007	1.970	1.954	16	0	7.928
2008	1.695	1.681	13	1	7.026
2009	1.236	1.223	12	1	5.640
2010	1.057	1.052	4	1	5.016

Quadre 106. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Eivissa (2005-2010)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2005	2.791	2.767	21	3	8.981
2006	3.294	3.282	11	1	9.884
2007	3.151	3.131	20	0	9.053
2008	2.656	2.634	19	3	7.676
2009	2.073	2.064	9	0	6.416
2010	2.016	1.998	16	2	6.180

Quadre 107. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Formentera (2005-2010)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2005	79	77	2	0	5.141
2006	117	115	1	1	6.998
2007	82	79	3	0	4.859
2008	103	103	0	0	5.972
2009	59	58	0	1	3.246
2010	69	67	2	0	3.347

Font: OTIB a partir de les dades de la Direcció General de Salut Laboral

Quadre 108. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Mallorca (2005-2010)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2005	382	2.466	6.305	12.488	21.641
2006	363	2.494	6.896	12.775	22.528
2007	402	2.661	7.085	13.349	23.497
2008	361	2.257	5.209	12.100	19.927
2009	278	3.477	1.355	9.303	14.413
2010	266	2.777	1.098	9.001	13.142

Quadre 109. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Menorca (2005-2010)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2005	28	283	728	1.021	2.060
2006	25	311	647	1.012	1.995
2007	34	261	664	1.011	1.970
2008	35	202	575	883	1.695
2009	27	362	102	745	1.236
2010	28	285	66	678	1.057

Quadre 110. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Eivissa (2005-2010)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2005	48	212	807	1.724	2.791
2006	38	286	1.043	1.927	3.294
2007	36	251	975	1.889	3.151
2008	41	199	771	1.645	2.656
2009	27	434	184	1.428	2.073
2010	30	345	184	1.457	2.016

Quadre 111. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Formentera (2005-2010)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2005	0	4	36	39	79
2006	1	3	47	66	117
2007	0	3	23	56	82
2008	0	0	39	64	103
2009	2	11	5	41	59
2010	2	16	7	44	69

Quadre 112 . Evolució de la taxa d'ocupació per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2007-2010)

Comunitat autònoma	Total				DONES				HOMES				Menors de 25 anys			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Total Espanya	54,1	53,0	49,1	48,0	43,6	43,9	42,1	41,6	64,9	62,5	56,5	54,7	42,9	39,5	30,8	27,4
Andalusia	49,1	47,3	43,5	42,3	36,8	36,8	35,5	35,3	61,7	58,2	51,8	49,5	40,4	36,9	26,8	23,5
Aragó	55,7	55,1	51,4	49,6	46,1	46,2	44,2	42,5	65,5	64,0	58,6	56,8	44,0	40,6	31,0	29,9
Astúries	46,3	48,2	45,0	43,4	37,7	40,2	38,6	37,6	55,7	57,1	52,0	49,9	34,3	35,8	28,9	22,4
Illes Balears	59,6	58,2	53,8	52,6	49,8	49,9	48,3	47,7	69,5	66,4	59,3	57,5	47,9	42,0	38,4	30,9
Canàries	54,7	50,4	45,9	44,3	44,8	41,6	39,1	39,1	64,6	59,2	52,7	49,5	39,7	33,6	25,0	21,6
Cantàbria	52,9	52,9	50,0	48,2	42,8	43,3	42,5	40,7	63,6	62,9	57,9	56,1	38,2	35,3	30,0	24,9
Castella i Lleó	49,8	49,3	47,0	46,4	38,9	39,1	38,3	38,6	61,0	59,9	56,0	54,5	37,7	36,0	30,7	28,2
Castella-la Manxa	51,8	50,5	46,8	45,7	38,0	38,4	36,7	35,9	65,5	62,4	56,8	55,5	46,0	41,5	32,3	27,9
Catalunya	58,4	57,5	52,5	51,7	49,0	49,5	46,6	46,3	68,2	65,7	58,6	57,3	49,4	45,2	34,1	31,8
Com. Valenciana	54,9	53,7	48,3	46,4	44,3	44,6	41,7	40,4	65,7	63,0	55,0	52,5	46,3	41,8	33,0	28,8
Extremadura	46,0	45,4	42,8	42,0	33,7	33,3	32,8	32,9	58,5	57,7	52,9	51,4	34,9	34,4	26,6	24,1
Galícia	50,1	50,3	48,3	46,2	41,4	42,3	41,9	40,1	59,7	59,0	55,1	52,8	37,9	35,8	31,0	26,3
Madrid	59,9	59,0	55,7	54,6	50,9	51,1	49,3	49,0	69,6	67,5	62,6	60,8	44,8	41,5	32,5	29,8
Múrcia	55,9	54,0	48,8	47,7	43,1	44,0	42,0	40,8	68,5	63,8	55,5	54,5	46,2	44,2	32,5	28,9
Navarra	57,9	57,0	54,0	53,0	47,4	48,0	46,0	46,4	68,6	66,3	62,1	59,7	44,1	39,7	32,7	31,0
País Basc	54,1	54,3	51,1	51,5	45,0	45,8	44,3	45,0	63,7	63,3	58,2	58,5	35,6	35,1	29,4	26,5
La Rioja	55,6	55,3	52,3	51,0	43,7	45,0	44,2	42,8	67,4	65,4	60,5	59,3	43,8	38,5	33,0	23,1

Comunitat autònoma	Entre 25 i 54 anys				Majors de 54 anys				ESPANYOLS				UE-27				NO UE			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Total Espanya	76,8	75,3	70,7	69,6	18,8	19,3	18,7	18,5	52,5	51,6	48,3	47,2	62,9	59,8	56,4	52,4	68,4	65,0	54,6	54,3
Andalusia	68,8	66,4	62,1	60,9	15,3	15,4	15,5	15,4	47,8	46,4	42,8	41,8	59,6	51,3	47,4	40,2	67,6	60,0	53,4	52,9
Aragó	83,6	81,8	76,7	74,4	18,3	19,6	19,6	18,9	53,4	53,1	50,5	48,4	82,0	71,6	60,6	63,1	72,7	70,4	56,1	54,1
Astúries	71,5	74,2	69,9	68,9	15,3	16,7	16,0	15,0	45,6	47,2	44,4	42,9	54,8	66,4	73,0	57,0	69,6	75,6	56,9	53,5
Illes Balears	79,9	78,2	71,8	71,9	23,0	23,9	23,7	22,5	57,6	56,6	54,1	52,7	64,3	51,7	49,5	54,5	69,1	70,7	54,5	50,7
Canàries	72,9	67,4	62,5	61,0	20,9	20,3	19,1	18,5	52,8	49,5	45,2	43,6	61,4	45,4	49,3	44,2	67,3	58,1	49,0	49,8
Cantàbria	77,4	77,2	74,4	72,6	18,4	19,5	17,5	16,9	52,1	52,0	49,3	47,7	58,9	59,0	58,2	54,0	69,3	69,8	60,7	54,3
Castella i Lleó	77,4	76,2	73,2	72,3	16,1	16,7	16,3	17,0	49,1	48,5	46,4	45,9	68,3	59,5	55,3	57,1	61,2	65,9	57,4	55,0
Castella-la Manxa	74,7	72,6	68,1	67,4	15,8	16,3	15,8	15,3	50,3	49,0	46,1	45,2	69,2	67,8	60,4	56,7	65,9	62,2	47,3	46,5
Catalunya	81,3	80,0	74,4	73,9	22,1	23,1	21,6	21,1	56,9	56,2	52,1	51,3	67,5	68,5	63,6	61,0	67,2	63,7	52,1	51,8
Com. Valenciana	76,5	74,8	67,7	66,5	19,2	20,1	19,2	17,4	54,0	52,9	47,8	46,2	50,5	48,3	48,0	44,4	65,2	63,5	51,9	49,7
Extremadura	68,9	68,7	65,8	64,2	14,8	13,4	13,2	14,5	46,0	45,1	42,4	41,9	33,8	67,4	61,3	40,3	49,1	46,6	50,2	52,7
Galícia	77,2	77,4	74,3	71,7	17,1	17,6	18,0	17,4	49,7	49,7	47,8	45,8	56,1	56,4	59,5	49,6	63,2	67,4	60,8	58,9
Madrid	82,4	81,3	77,9	76,5	22,7	23,0	22,4	23,1	57,3	56,3	53,8	52,6	72,5	72,8	68,8	66,7	73,7	71,1	62,8	63,4
Múrcia	75,9	72,4	66,3	65,1	18,2	19,1	19,3	19,7	52,7	51,7	48,2	47,0	50,2	60,3	39,0	35,2	75,8	65,3	53,1	54,1
Navarra	82,9	82,5	78,7	78,6	21,0	20,5	20,0	18,4	56,6	55,8	52,8	51,5	68,5	68,3	69,3	74,6	70,4	67,6	59,7	61,4
País Basc	80,7	81,2	77,7	78,9	18,8	19,1	17,5	18,4	53,6	53,7	50,7	51,0	67,4	65,7	60,5	62,2	60,7	65,7	56,1	60,6
La Rioja	80,4	79,9	76,1	75,6	18,7	20,1	19,7	20,6	53,5	53,8	52,0	50,5	76,9	69,2	68,9	68,7	66,5	61,2	47,0	48,8

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Quadre 113. Persones contractades amb contracte temporal a les Balears segons la intensitat de rotació (2006-2010)

Contractes acumulats	2006	%	2007	%	2008	%	2009	%	2010	%
1 contracte	126.006	61,2	124.930	60,8	126.990	65,8	104.630	66,4	103.607	65,8
2 contractes	45.463	22,1	45.608	22,2	40.019	20,7	32.388	20,6	32.666	20,7
3 contractes	17.695	8,6	17.714	8,6	13.985	7,2	10.754	6,8	11.015	7,0
4 contractes	7.377	3,6	7.538	3,7	5.394	2,8	4.110	2,6	4.196	2,7
5 contractes	3.496	1,7	3.600	1,8	2.422	1,3	1.823	1,2	1.862	1,2
6 contractes	1.809	0,9	1.939	0,9	1.240	0,6	965	0,6	1.120	0,7
7 contractes	1.047	0,5	1.027	0,5	743	0,4	677	0,4	672	0,4
8 contractes	691	0,3	667	0,3	472	0,2	426	0,3	461	0,3
9 contractes	475	0,2	470	0,2	337	0,2	304	0,2	328	0,2
10 i més contractes	1.927	0,9	1.840	0,9	1.484	0,8	1.401	0,9	1.533	1,0
Total	205.986	100,0	205.333	100,0	193.086	100,0	157.478	100,0	157.460	100,0
Índex de rotació laboral	1,84		1,86		1,71		1,71		1,73	

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Quadre 114. Matriu de mobilitat intersectorial. Grup d'activitat econòmica en què treballava una persona quan va quedar desocupada i grup d'activitat en què aconsegueix una nova contractació

		Grup dels contractes									
		G01	G02	G03	G04	G05	G06	G07	G08	G09	G10
Grup dels demandants	G00	1,44%	4,00%	10,23%	12,78%	28,69%	3,18%	0,21%	18,66%	12,54%	8,26%
	G01	37,93%	3,25%	17,88%	5,35%	12,68%	2,21%	0,00%	9,36%	5,46%	5,89%
	G02	1,70%	29,92%	12,13%	14,27%	16,77%	3,93%	0,09%	10,40%	6,33%	4,45%
	G03	1,90%	3,08%	60,49%	5,90%	12,57%	2,63%	0,04%	7,15%	3,86%	2,39%
	G04	0,43%	3,59%	5,99%	42,46%	18,55%	3,46%	0,18%	14,10%	6,92%	4,33%
	G05	0,26%	1,15%	2,79%	5,35%	73,90%	1,07%	0,05%	9,17%	3,24%	3,02%
	G06	0,42%	3,00%	5,15%	8,65%	9,65%	48,73%	0,17%	15,08%	5,38%	3,78%
	G07	0,32%	2,06%	0,99%	13,78%	9,22%	2,89%	19,48%	28,03%	15,76%	7,48%
	G08	0,80%	2,65%	5,71%	10,70%	20,16%	4,83%	0,45%	41,19%	8,55%	4,96%
	G09	0,54%	1,67%	3,43%	5,74%	11,00%	2,53%	0,06%	10,02%	59,24%	5,76%
	G10	0,46%	2,49%	5,07%	10,40%	18,81%	3,84%	0,20%	13,75%	10,69%	34,30%

G00	SOA	Sense activitat econòmica anterior
G01	Secció A	Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca
G02	Seccions B a E	Indústries extractives i manufactureres; Suministre d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat; Suministre d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació
G03	Secció F	Construcció
G04	Secció G	Comerç majorista i minorista, reparació de vehicles de motor i motocicletes
G05	Secció I	Hoteleria
G06	Secció H i J	Transport i emmagatzament; Informació i comunicacions
G07	Secció K	Activitats financeres i d'assegurances
G08	Secció L a N	Activitats immobiliàries; Activitats professionals, científiques i tècniques; Activitats administratives i altres activitats auxiliars
G09	Secció O a Q	Administració pública i defensa; Seguretat Social obligatòria; Educació; Activitats sanitàries i de serveis socials
G10	Secció R a U	Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment; Altres serveis; Activitats de les llars com empleadors de personal domèstic i productors de bens i serveis; Activitats d'organitzacions i organismes extraterritorials

Quadre 115. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat, i nacionalitat per comunitat autònoma (2007-2010)

Comunitat autònoma	Total				DONES				HOMES				Menors de 25 anys			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Total Espanya	8,3	11,3	18,0	20,1	10,9	13,0	18,4	20,5	6,4	10,1	17,7	19,7	18,2	24,6	37,9	41,6
Andalusia	12,8	17,8	25,4	28,0	17,6	21,5	27,1	29,4	9,5	15,2	24,1	26,9	23,3	31,1	45,0	49,9
Aragó	5,2	7,1	12,8	14,8	7,2	8,2	12,5	15,9	3,8	6,4	13,0	13,9	13,6	19,9	32,0	32,0
Astúries	8,5	8,5	13,4	16,0	11,1	11,0	14,5	16,8	6,4	6,4	12,5	15,2	18,8	21,7	35,4	37,4
Illes Balears	7,0	10,2	18,1	20,4	8,5	10,9	16,7	19,7	5,8	9,7	19,2	21,0	15,1	24,2	31,9	43,1
Canàries	10,4	17,3	26,2	28,7	13,1	18,9	27,0	28,1	8,5	16,2	25,5	29,2	22,4	32,1	47,8	51,7
Cantàbria	5,9	7,2	12,0	13,9	7,9	8,9	12,8	15,4	4,5	5,9	11,3	12,7	13,9	19,2	30,1	36,4
Castella i Lleó	7,2	9,5	13,8	15,8	10,6	13,4	16,5	18,1	4,8	6,7	11,8	14,0	17,4	22,2	31,8	34,4
Castella-la Manxa	7,6	11,6	18,8	21,0	11,8	15,4	21,4	24,1	5,0	9,1	17,1	18,9	15,7	23,0	36,4	43,1
Catalunya	6,6	9,0	16,3	17,8	7,8	9,0	15,2	16,7	5,6	9,0	17,1	18,7	13,5	20,3	37,1	39,5
Com. Valenciana	8,8	12,1	21,2	23,3	11,4	13,6	21,0	23,2	6,9	11,0	21,4	23,4	19,1	26,4	39,6	42,1
Extremadura	13,1	15,2	20,5	23,0	19,0	21,6	25,3	26,9	9,1	10,9	17,2	20,3	26,2	29,2	41,2	45,8
Galícia	7,6	8,7	12,6	15,4	10,0	10,4	13,6	16,3	5,7	7,4	11,8	14,6	15,9	21,2	30,8	35,4
Madrid	6,3	8,7	14,0	16,1	8,0	9,6	13,9	16,3	4,9	7,9	14,1	15,8	17,0	21,0	34,4	37,3
Múrcia	7,6	12,6	20,7	23,3	10,0	13,5	18,8	22,9	6,0	12,0	22,1	23,7	16,5	23,6	33,9	39,0
Navarra	4,8	6,7	10,9	11,8	6,9	8,3	12,0	12,4	3,2	5,5	10,1	11,4	12,0	18,9	30,7	30,3
País Basc	6,1	6,4	11,0	10,5	7,8	7,7	11,5	11,1	4,8	5,5	10,7	10,1	17,1	19,1	31,5	30,3
La Rioja	5,7	7,8	12,8	14,3	8,3	9,8	13,0	16,3	3,9	6,3	12,5	12,8	16,2	22,0	33,2	39,2

Comunitat autònoma	Entre 25 i 54 anys				Majors de 54 anys				ESPANYOLS				UE-27				NO UE			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Total Espanya	7,2	10,2	16,5	18,6	5,6	7,0	11,5	13,4	7,6	10,2	16,0	18,2	11,1	16,0	24,3	26,7	12,6	18,1	30,2	31,7
Andalusia	11,2	16,1	23,3	26,0	10,2	13,4	18,8	20,6	12,6	17,2	24,6	27,1	14,4	22,9	28,8	34,1	14,3	23,1	32,4	35,5
Aragó	4,4	6,3	12,0	14,2	4,1	2,8	5,5	8,0	4,5	5,8	9,9	12,4	7,4	12,8	25,0	25,4	11,3	15,8	30,2	28,9
Astúries	8,2	7,8	12,3	15,3	3,4	4,2	6,8	10,0	8,1	8,2	13,0	15,2	17,2	13,9	16,7	22,6	15,0	12,1	22,4	29,3
Illes Balears	6,3	9,1	17,5	18,6	3,7	4,5	9,4	13,6	5,9	8,0	14,0	15,9	6,8	18,1	24,0	25,6	12,2	15,7	32,3	37,0
Canàries	9,1	16,1	24,7	27,0	7,7	11,5	16,5	21,9	10,4	16,1	24,3	27,5	6,2	20,1	21,2	27,0	12,4	23,5	37,9	36,5
Cantàbria	5,5	6,5	11,2	12,7	2,4	3,5	5,0	8,8	5,5	6,8	11,0	12,6	12,1	13,3	23,4	23,6	11,3	11,1	22,2	29,1
Castella i Lleó	6,4	8,8	12,6	14,9	4,1	4,8	9,3	10,2	6,5	8,4	12,4	14,2	11,6	26,0	32,6	32,5	19,2	17,4	24,5	31,9
Castella-la Manxa	6,6	10,5	17,3	18,7	5,0	6,2	10,8	16,1	6,7	10,2	16,4	18,7	14,8	19,6	27,7	30,3	13,8	20,7	38,7	39,5
Catalunya	5,9	8,2	14,7	16,2	4,9	4,9	9,9	12,2	5,4	7,3	13,2	14,8	8,1	9,6	21,4	21,3	12,6	17,9	30,9	33,0
Com. Valenciana	7,7	10,8	20,0	21,9	5,1	6,9	13,1	17,7	7,4	10,1	18,1	20,5	15,0	17,6	28,5	29,0	14,3	20,7	33,8	36,5
Extremadura	11,4	13,2	17,8	20,9	9,8	13,9	18,8	16,4	12,7	14,9	20,3	22,6	43,6	8,5	20,7	37,5	20,9	33,3	28,6	27,2
Galícia	7,1	7,9	11,6	14,6	5,1	5,5	7,3	9,0	7,3	8,5	12,2	14,9	20,3	9,4	14,4	24,6	13,7	14,0	21,9	24,5
Madrid	5,1	7,4	12,2	14,8	4,7	7,2	11,3	10,1	5,5	7,7	12,0	14,1	8,0	11,8	17,9	22,8	10,1	12,5	22,8	23,0
Múrcia	6,3	11,3	20,2	22,7	5,7	8,2	10,6	13,3	6,9	10,4	16,6	19,7	11,5	16,7	42,5	28,2	9,9	20,3	33,4	35,7
Navarra	4,3	6,0	9,6	10,7	2,7	2,9	5,6	7,2	4,3	5,3	8,8	9,8	4,1	13,2	18,0	17,2	9,1	17,1	26,1	26,2
País Basc	5,4	5,8	9,9	9,8	3,8	3,2	6,5	6,1	5,4	5,7	10,0	9,6	12,3	17,1	24,0	17,0	19,4	15,8	25,1	23,8
La Rioja	4,7	6,8	11,2	13,0	2,8	3,3	8,0	9,2	4,4	5,4	9,0	10,7	7,0	15,0	16,0	19,3	13,5	20,3	37,3	35,9

6 ÍNDEX DE QUADRES I GRÀFICS

Quadres

Quadre 1.	Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial	9
Quadre 2.	Evolució de les taxes d'ocupació i atur en 2010 segons països	9
Quadre 3.	Quadre macroeconòmic de l'Estat espanyol (2010)	10
Quadre 4.	Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i de l'edat a les Illes Balears (2006 - 2009)	12
Quadre 5.	Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a l'Estat espanyol (2000 i 2009)	13
Quadre 6.	Evolució trimestral del VAB per sectors econòmics a preus constants (2007-2010)	14
Quadre 7.	Creixement del VAB per illes (2007-2010)	14
Quadre 8.	Evolució del nombre d'empreses segons la grandària a les Illes Balears i a l'Estat espanyol (2009-2010)	15
Quadre 9.	Empreses segons l'activitat econòmica i grandària a les Balears (2009 - 2010)	16
Quadre 10.	Taxes de creixement de les empreses balears amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana 2010)	19
Quadre 11.	Empreses d'alta a la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2010)	22
Quadre 12.	Evolució de la població activa i inactiva a les Illes Balears (2005-2010)	26
Quadre 13.	Evolució de la població activa total, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2000-2010)	26
Quadre 14.	Població activa a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar per sexe (2008 -2010)	27
Quadre 15.	Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i CCAA (2010)	27
Quadre 16.	Distribució percentual de la població activa, per nivell d'estudis i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2007-2010)	29
Quadre 17.	Taxes brutes de graduació en ensenyaments no universitaris per nivell educatiu i sexe, Espanya i Illes Balears, curs 2007-08 i variació percentual respecte al curs 2001-02	29

Quadre 18.	Evolució de la taxa d'activitat, per sexe, edat i nacionalitat, per comunitat autònoma (2007-2010)	30
Quadre 19.	Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2007- 2010)	32
Quadre 20.	Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim, 2009-2010	36
Quadre 21.	Les vint ocupacions amb més contractació, per sexe, a les Balears (2010)	39
Quadre 22.	Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2006-2010)	40
Quadre 23.	Evolució de la població d'alta a la Seguretat Social, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2006-2009)	41
Quadre 24.	Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2010)	41
Quadre 25.	Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe, a l'Estat espanyol i a les Illes Balears (2007-2010)	42
Quadre 26.	Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i Espanya segons el nivell d'estudis, 2006-2010	43
Quadre 27.	Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe, a l'Estat espanyol i a les Illes Balears (2005-2010)	43
Quadre 28.	Desajust entre ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes, 2007-2010	44
Quadre 29.	Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006- 2010)	45
Quadre 30.	Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2005-2010)	45
Quadre 31.	Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2010)	46
Quadre 32.	Evolució de l'atur registrat per illes (2005-2009)	48
Quadre 33.	Evolució de l'atur registrat en les vint activitats econòmiques amb més augment interanual de l'atur durant el 2010 a les Illes Balears	50
Quadre 34.	Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2005-2010)	51
Quadre 35.	Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2005-2010)	52
Quadre 36.	Evolució de la població aturada per nivell d'estudis a les Illes Balears (2005-2010)	52

Quadre 37.	Població aturada a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar (2005-2010)	53
Quadre 38.	Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitats autònomes (2007-2010)	53
Quadre 39.	Distribució de la mitjana d'atur registrat segons la durada de la demanda a l'Estat espanyol i a les Balears (2010)	54
Quadre 40.	Percentatge de persones aturades durant més de 12 mesos registrades per comunitats autònomes (2006-2010)	54
Quadre 41.	Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2010)	55
Quadre 42.	Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats d'alta (2000-2010)	56
Quadre 43.	Evolució del cost salarial total per treballador* i hores efectivament treballades al mes per comunitat autònoma (2007-2010)	56
Quadre 44.	Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació* a les Balears i a l'Estat espanyol (2005-2010)	56
Quadre 45.	Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball amb baixa en jornada laboral per comunitat autònoma (2010)	58
Quadre 46.	Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Balears (1999-2010)	60
Quadre 47.	Accidents per gravetat i índexs d'incidència per illes (2009-2010)	60
Quadre 48.	Treballadors afectats per expedients de regulació de l'ocupació a les Illes Balears (2005-2010)	60
Quadre 49.	Taula resum dels beneficiaris de les mesures impulsades des de la Conselleria de Turisme i Treball i el SOIB (2008-2010)	62
Quadre 50.	Persones ateses als serveis d'orientació laboral del SOIB (2008-2010)	63
Quadre 51.	Taxa d'inserció laboral de les persones desocupades a les Illes Balears en funció de si han rebut o no orientació laboral (2010)	64
Quadre 52.	Persones contractades per mesures directes de creació d'ocupació (2008-2010)	66
Quadre 53.	Perfil dels beneficiaris del conjunt de programes de creació directa d'ocupació	67

Quadre 54.	Alumnat contractat d'escoles taller, cases d'oficis i tallers d'ocupació per especialitats formatives (2010)	68
Quadre 55.	Persones contractades per mesures extraordinàries impulsades des de la Conselleria de Turisme i Treball i el SOIB (2010)	68
Quadre 56.	Oferta de formació professional per a l'ocupació (2008-2010)	70
Quadre 57.	Alumnat de formació professional per a l'ocupació de la convocatòria d'accions formatives per a preferentment desocupats (2008-2010)	72
Quadre 58.	Accions formatives i hores de formació per illes de la convocatòria d'accions formatives per a preferentment desocupats (2008-2010)	72
Quadre 59.	Convocatòries 2008 i 2009 de formació per a preferentment desocupats. Famílies professionals de cursos.	73
Quadre 60.	Alumnat de formació professional per a l'ocupació mitjançant convenis instrumentals (2008-2010)	75
Quadre 61.	Alumnat de formació per a col·lectius vulnerables (2008-2010)	75
Quadre 62.	Alumnat de formació professional per a l'ocupació per a preferentment ocupats (2008-2010)	76
Quadre 63.	Distribució dels cursos i participants del pla sectorial de formació professional per a l'ocupació per a preferentment ocupats per famílies professionals. Convocatòria 2009-2010	76
Quadre 64.	Contractació d'agents d'ocupació i de desenvolupament local (2008-2010)	77
Quadre 65.	Convocatòries d'ajuts públics per a la promoció de l'autoocupació (2008-2010)	78
Quadre 66.	Establiments d'incentius per a la contractació indefinida en empreses I + O (2008-2010)	79
Quadre 67.	Projectes generadors d'ocupació per a persones amb discapacitat (2008-2010)	79
Quadre 68.	Incentius per a la contractació indefinida de persones amb discapacitat (2008-2010)	79
Quadre 69.	Subvencions per a la contractació indefinida (2008-2010)	79
Quadre 70.	Empreses assessorades en l'aplicació de plans d'igualtat (2008-2010)	80
Quadre 71.	Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2005-2009)	81

Quadre 72.	Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2005-2009)	81
Quadre 73.	Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Eivissa (2005-2009)	81
Quadre 74.	Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Formentera (2005-2009)	82
Quadre 75.	Empreses d'alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2006-2010)	82
Quadre 76.	Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a Mallorca (2006-2010)	83
Quadre 77.	Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a Menorca (2006-2010)	83
Quadre 78.	Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a Eivissa (2006-2010)	83
Quadre 79.	Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a Formentera (2006-2010)	83
Quadre 80.	Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2010	84
Quadre 81.	Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2010	84
Quadre 82.	Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2010	85
Quadre 83.	Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2010	85
Quadre 84.	Deu ocupacions més contractades a Eivissa, dones 2010	86
Quadre 85.	Deu ocupacions més contractades a Eivissa, homes 2010	86
Quadre 86.	Deu ocupacions més contractades a Formentera, dones 2010	87
Quadre 87.	Deu ocupacions més contractades a Formentera, homes 2010	87
Quadre 88.	Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2006-2010)	88
Quadre 89.	Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2006-2010)	88
Quadre 90.	Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2006-2010)	88
Quadre 91.	Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2006-2010)	88
Quadre 92.	Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2006-2010)	89
Quadre 93.	Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2006-2010)	89
Quadre 94.	Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2006-2010)	89

Quadre 95.	Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2006-2010)	89
Quadre 96.	Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. 2006-2010	90
Quadre 97.	Atur registrat a Menorca per sector econòmic. 2006-2010	90
Quadre 98.	Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. 2006-2010	90
Quadre 99.	Atur registrat a Formentera per sector econòmic. 2006-2010	90
Quadre 100.	Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2006-2010)	91
Quadre 101.	Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2006-2010)	91
Quadre 102.	Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2006-2010)	91
Quadre 103.	Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2006-2010)	91
Quadre 104.	Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Mallorca (2005-2010)	92
Quadre 105.	Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Menorca (2005-2010)	92
Quadre 106.	Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Eivissa (2005-2010)	92
Quadre 107.	Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Formentera (2005-2010)	92
Quadre 108.	Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Mallorca (2005-2010)	93
Quadre 109.	Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Menorca (2005-2010)	93
Quadre 110.	Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Eivissa (2005-2010)	93
Quadre 111.	Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Formentera (2005-2010)	93
Quadre 112.	Evolució de la taxa d'ocupació per sexe, edat i nacionalitat per comunitat	94
Quadre 113.	Persones contractades amb contracte temporal a les Balears segons la intensitat de rotació (2006-2010)	95

Quadre 114.	Matriu de mobilitat intersectorial. Grup d'activitat econòmica en què treballava una persona quan va quedar desocupada i grup d'activitat en què aconsegueix una nova contractació.	95
Quadre 115.	Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat, i nacionalitat per comunitat autònoma (2007-2010)	96

Gràfics

Gràfic 1.	Creixement interanual de la població de les Illes Balears i de l'Estat espanyol (2000-2009)	11
Gràfic 2.	Creixement percentual de la població per illes (2000-2009)	12
Gràfic 3.	Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2000 i 2009)	13
Gràfic 4.	Taxa de creixement anual del VAB a preus constants a l'Estat espanyol i a les Balears (2000-2010)	14
Gràfic 5.	Evolució de la població activa a les Balears (2000-2010)	25
Gràfic 6.	Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a l'Estat espanyol (1990-2010)	25
Gràfic 7.	Percentatge de població activa segons grup de nacionalitat i nivell educatiu, 2010	28
Gràfic 8.	Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma, 2009	28
Gràfic 9.	Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i la població ocupada segons l'EPA a les Balears (2001-2009)	31
Gràfic 10.	Taxes de variació interanual de l'afiliació a la Seguretat Social a les Balears per mesos de 2010	32
Gràfic 11.	Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes i mesos (2009-2010)	33
Gràfic 12.	Evolució de la taxa d'ocupació a l'Estat espanyol i a les Illes Balears (2000-2010)	33
Gràfic 13.	Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de contracte (2005-2010)	34
Gràfic 14.	Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2005-2010)	34

Gràfic 15.	Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social, per sectors econòmics, a les Balears (2001-2010)	35
Gràfic 16.	Pes de l'afiliació per sectors econòmics a l'Estat espanyol i a les Illes Balears (2010)	35
Gràfic 17.	Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2008-2010)	42
Gràfic 18.	Taxes de creixement interanual de l'atur registrat al SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2001-2010)	47
Gràfic 19.	Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2009-2010)	47
Gràfic 20.	Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat els mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2007-2010)	47
Gràfic 21.	Percentatge explicatiu de l'augment de l'atur a Espanya i a les Illes Balears (2008 -2010)	48
Gràfic 22.	Evolució de les sortides de l'atur amb contracte a les Balears i per illes (2006-2010)	48
Gràfic 23.	Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2000-2010)*	49
Gràfic 24.	Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2000-2010)	52
Gràfic 25.	Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (1999-2010)	59
Gràfic 26.	Evolució dels afiliats amb les contingències cobertes i dels accidents registrats a les Illes Balears (2000-2010)	59
Gràfic 27.	Evolució de les sortides de l'atur amb contracte a les Illes Balears (2006-2010)	62
Gràfic 28.	Taxa de cobertura dels serveis d'orientació sobre el nombre de persones en atur a les Illes Balears (2008-2010)	63
Gràfic 29.	Distribució per nivell d'estudis de les persones ateses als serveis d'orientació laboral i del total de demandants aturats (2010)	63
Gràfic 30.	Col·locacions gestionades pel SOIB per illes (2008-2010)	65
Gràfic 31.	Persones contractades d'escoles taller, cases d'oficis i tallers d'ocupació per sexe i tram d'edat, 2010	67

Gràfic 32.	Persones contractades en mesures extraordinàries d'ocupació (2009-2010)	69
Gràfic 33.	Distribució per illes de l'alumnat de formació ocupacional per a preferentment desocupats (2009-2010)	71
Gràfic 34.	Evolució dels cursos i dels contractes per família professional a les Illes Balears (2008 i 2010)	73
Gràfic 35.	Percentatges de contractació en la mostra d'alumnes i en el grup de control, segons nivell d'estudis	74
Gràfic 36.	Distribució per illes de l'alumnat de formació professional per a l'ocupació mitjançant convenis instrumentals (2009-2010)	74
Gràfic 37.	Distribució per illes de l'alumnat de formació professional per col·lectius vulnerables (2009-2010)	75
Gràfic 38.	Distribució per illes de l'alumnat de formació professional per a l'ocupació per a preferentment ocupats (2009-2010)	76
Gràfic 39.	Ajuts concedits a empreses per forma jurídica i illa (2010)	78

7 RELACIÓ DE FONTS I INDICADORS

Per elaborar aquest informe s'han consultat les fonts següents:

- Perspectives de l'economia mundial del Fons Monetari Internacional (FMI)
- Indicadors econòmics del Ministeri d'Economia i Hisenda (MEH)
- Indicadors educatius del Ministeri d'Educació (MEC)
- Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya. Base 2000 de l'INE
- Comptabilitat regional d'Espanya de l'INE
- Euroindicadors de l'EUROSTAT
- Estadístiques generals i regionals de l'EUROSTAT
- Directori Central d'Empreses (DIRCE): explotació estadística de l'INE
- Revista Conjuntura econòmica de les Illes Balears, de la Direcció General d'Economia de la Conselleria d'Economia i Hisenda del Govern de les Illes Balears
- Índexs de preus al consum (IPC) de l'INE
- Padró municipal de l'INE
- Enquesta de població activa (EPA) de l'INE
- Dades d'afiliació a la Tresoreria General de la Seguretat Social
- Dades del Servei de l'Ocupació de les Illes Balears (SOIB)
- Dades estadístiques del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE)
- Enquesta trimestral de cost laboral de l'INE
- Direcció General de Salut Laboral de la Conselleria de Turisme i Treball del Govern de les Illes Balears
- Direcció General de Treball de la Conselleria de Turisme i Treball del Govern de les Illes Balears
- Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa de la Conselleria de Turisme i Treball del Govern de les Illes Balears

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria de Turisme i Treball

www.illesbalears.cat

Cofinançat per:

Invertim en el teu futur

Unió Europea
Fons Social Europeu